

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΛΩΣΤΟΎΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Τ. Ε.**

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΤΑ
ΚΛΩΣΤΟΎΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΟΛΕΜΕΑΣ

για την απόκτηση Πτυχίου Μηχανικού Κλωστοϋφαντουργού

Εισηγητής: Δρ. Αναστάσιος Γκοτσόπουλος

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2014

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω τον Δρ. Αναστάσιο Γκοτσόπουλο για την καθοδήγηση και τις υποδείξεις του με τις οποίες συνέβαλε τα μέγιστα στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΨΗ.....	vi
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	Vii
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	i
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ.....	1
1.1 Περιβάλλον – Ρύπανση – Οικολογία.....	1
1.2 Οικολογική Κρίση και Οικολογική Διαχείριση.....	1
1.3 Ιστορική Εξέλιξη των Διασκέψεων για Περιβαλλοντικά Ζητήματα.....	2
1.4 Βιώσιμη Κατανάλωση.....	5
1.5 Τα “Πράσινα” Προϊόντα.....	5
1.6 Ο “Πράσινος” Καταναλωτής.....	7
1.7 Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ – ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	12
2.1 Πληροφόρηση για Οικολογικά Προϊόντα και Υπηρεσίες.....	12
2.2 Επιλογή Οικολογικών Σημάτων.....	12
2.3 Ταξινόμηση των Οικολογικών Σημάτων.....	13
2.4 Η Χρήση των Οικολογικών Σημάτων.....	14
2.5 Τα πιο Γνωστά Οικολογικά Σήματα.....	15
2.5.1 Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα.....	15
2.5.2 Ο Γαλάζιος Άγγελος της Γερμανίας.....	15
2.5.3 <i>Energy Star</i> για Προϊόντα Χαμηλής Ενεργειακής Κατανάλωσης.....	16
2.5.4 Ο <i>Κύκνος</i> των Σκανδιναβικών Χωρών.....	16
2.5.5 <i>Green Seal</i> – ΗΠΑ.....	16
2.5.6 The Catalanian Eco-label – “ <i>El Distintiu</i> ”.....	17
2.5.7 The Czech Republic Eco-label - Environmental Friendly Products...	17
2.5.8 The Hungarian Eco-label.....	17

2.5.9 <i>Forest Stewardship Council</i> – FSC για Πιστοποιημένη Αειφόρο Ξυλεία.....	18
2.6 Το Σύστημα Οικολογικού Σήματος της Ε.Ε. (EU ECOLABEL).....	18
2.6.1 Κύρια Χαρακτηριστικά του Συστήματος.....	19
2.6.2 Στόχοι του Ευρωπαϊκού Συστήματος Απονομής Ecolabel.....	19
2.6.3 Η Απονομή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος.....	19
2.6.3 Διαδικασία Ένταξης Προϊόντων για την Απονομή του Ecolabel.....	19
2.6.4 Τα Οικολογικά Κριτήρια για την Απονομή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος.....	20
2.6.5 Η Απονομή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος.....	21
2.6.6 Παρακολούθηση Της Συμμόρφωσης – Επιθεώρηση.....	21
2.6.7 Οφέλη Εφαρμογής Ecolabel.....	21
2.6.8 Λόγοι Αγοράς Προϊόντων με Οικολογική Σήμανση.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ECOLABEL ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	23
3.1 Εισαγωγή.....	23
3.2 Στάδια Σχεδίασης και Εφαρμογής του Eco-label στα Προϊόντα Κλωστοϋφαντουργίας.....	23
3.2.1 Έλεγχος Επιλεξιμότητας Προϊόντος.....	23
3.2.2 Έλεγχος Επιλεξιμότητας Επιχείρησης.....	25
3.2.3 Κατάθεση Αίτησης στον Αρμόδιο Φορέα.....	25
3.2.4 Προετοιμασία και Συμπλήρωση Αίτησης.....	25
3.2.5 Επεξεργασία Αίτησης.....	27
3.2.6 Χορήγηση Σήματος.....	27
3.2.7 Διατήρηση και Ανανέωση Σήματος.....	28
3.2.8 Τέλη Χρήσης Eco-Label.....	29
3.3 Σειρά Προτύπων ΟΕΚΟ-TEX®	30

3.3.1 Βασικά Στοιχεία ΟΕΚΟ-ΤΕΧ®	30
3.3.2 Ένωση ΟΕΚΟ-ΤΕΧ®	31
3.3.3 Το Πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100.....	32
3.3.3.1 Κριτήρια.....	32
3.3.3.2 Εργαστηριακοί Έλεγχοι και Κατηγορίες Προϊόντων.....	32
3.3.3.3 Πιστοποίηση.....	32
3.3.3.4 Διαδικασία Πιστοποίησης.....	33
3.3.3.5 Έλεγχοι Εταιριών.....	33
3.3.3.6 Ερευνητικοί Έλεγχοι.....	33
3.3.4 Το Πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100plus.....	33
3.3.4.1 Κριτήρια.....	34
3.3.4.2 Πιστοποίηση.....	34
3.3.4.3 Εξουσιοδότηση.....	34
3.3.5 Το Πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000.....	34
3.3.5.1 Κριτήρια.....	35
3.3.5.2 Εργαστηριακοί Έλεγχοι και Κατηγορίες Προϊόντων.....	35
3.3.5.3 Πιστοποίηση.....	36
3.3.5.4 Διαδικασία Πιστοποίησης.....	36
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	37
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	80

ΣΥΝΟΨΗ

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του ενδιαφέροντος για το περιβάλλον. Όλο και περισσότεροι καταναλωτές έχουν στραφεί σε πιο οικολογικά προϊόντα, με αποτέλεσμα περισσότερες επιχειρήσεις να στραφούν στο “πρασίνισμα” των προϊόντων και των δραστηριοτήτων τους.

Τα προϊόντα αυτά, που στην παρούσα εργασία ονομάζουμε οικολογικά, πρέπει να φέρουν οικολογική σήμανση. Στόχος της οικολογικής σήμανσης είναι η προώθηση προϊόντων που προέρχονται από καθαρότερη παραγωγή.

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζονται περιληπτικά τα Οικολογικά Σήματα που έχουν υιοθετηθεί σε διάφορες χώρες και δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στο *Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα* (EU *eco-label*). Συζητούνται τόσο η σημασία όσο και οι στόχοι της θέσπισής του. Περιγράφονται αναλυτικά τα κριτήρια απονομής σήμανσης σε ένα προϊόν, οι ακολουθούμενες διαδικασίες καθώς και τα οφέλη από την εφαρμογή της, με ιδιαίτερη αναφορά στα στάδια σχεδίασης και εφαρμογής του *eco-label* στα προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας.

SYNOPSIS

In recent years there has been a significant increase in the interest for the environment. More and more consumers are expressing particular interest for greener products and as a result companies have given increased attention to the “greening” of their products and activities.

These products, which in this study are called environmental friendly, should be eco-labeled. The aim of eco-labeling is to promote products derived from “cleaner” production.

In the present study the eco-labels adopted in various countries, with a particular emphasis on the EU Eco-label are presented. Both the importance and the objectives of EU eco-label introduction are highlighted, and the criteria upon which the award of eco-label by a product, the procedures followed, and the benefits of its implementation, with particular reference to the design and implementation stages of the eco-label on textile products are also described.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την εντατικοποίηση, τη βιομηχανοποίηση και την απομάκρυνση από τις παραδοσιακές καλλιεργητικές και παραγωγικές μεθόδους, η ασφάλεια και η ποιότητα των προϊόντων απέκτησαν μεγάλη σημασία για το σύγχρονο άνθρωπο. Επιπρόσθετα, τις τελευταίες δεκαετίες οι Ευρωπαίοι καταναλωτές έχουν στρέψει την προσοχή τους στην υγιεινή και οικολογική συμπεριφορά με κύριο σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος.

Η παραγωγή και η κατανάλωση προϊόντων σε ένα καθαρό και υγιές περιβάλλον αποτελεί μια από τις πρώτες προτεραιότητες για την ευζωία και την ευημερία της κοινωνίας. Το ενδιαφέρον της κοινωνίας εστιάζεται στην πρόληψη της καταστροφής του περιβάλλοντος και την προστασία της ανθρώπινης υγείας.

Όλοι γνωρίζουν πλέον ότι η ρύπανση του περιβάλλοντος μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα υγείας στον άνθρωπο. Συνεπώς, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται αυστηρά οι κίνδυνοι που προέρχονται από τη χρήση κάθε είδους επικίνδυνων χημικών ουσιών, τόσο κατά την παραγωγική διαδικασία όσο και κατά την κατανάλωση προϊόντων.

Οι χημικές ουσίες που είναι επικίνδυνες, κρίνεται απόλυτα αναγκαίο να αντικατασταθούν από άλλες ασφαλέστερες ή από εναλλακτικές τεχνολογίες, με στόχο τη μείωση των κινδύνων τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον. Υπάρχουν πάνω από 30.000 χημικές ουσίες οι οποίες χρησιμοποιούνται αυτή τη στιγμή. Αν και γενικά υφίσταται νομικό πλαίσιο που διέπει τη χρήση τους, είναι ελάχιστα γνωστοί οι διάφοροι κίνδυνοι που απειλούν την υγεία. Επομένως, χρειάζεται ένας αξιόπιστος τρόπος για τον εντοπισμό των κινδύνων, για την αξιολόγηση και μείωση των επιπτώσεών τους στην ανθρώπινη υγεία και την παράλληλη διαχείριση της χρήσης τους.

Οι περιβαλλοντικές πολιτικές και η νομοθεσία διευρύνονται και περιλαμβάνουν όλο και αυστηρότερες διατάξεις, π.χ. Κανονισμός REACH (ο οποίος αφορά στην παρασκευή, εισαγωγή, διάθεση στην αγορά και χρήση των ουσιών, μεμονωμένες ουσίες, σε παρασκευάσματα και αντικείμενα), που συνηγορούν προς την κατεύθυνση της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων, όπως επίσης και της ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, μέσω της στροφής σε οικολογικές πρακτικές. Η προώθηση υψηλών προτύπων ασφάλειας και ποιότητας είναι επιτακτική ανάγκη. Η Ολοκληρωμένη Πολιτική Προϊόντων είναι πολιτική που διαμορφώνεται τελευταία και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για το σύνολο του κύκλου ζωής των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Η διατροφική ασφάλεια, τα συστήματα διαχείρισης και πιστοποίησης, η αντίχνευση ουσιών, η εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ο περιορισμός των αποβλήτων, οι πράσινες προμήθειες, είναι θέματα υπό εξέταση και κανονιστική ρύθμιση.

Οι καταναλωτές δε βρίσκουν εύκολα καλής ποιότητας προϊόντα. Είναι ολοένα και λιγότερο ικανοί να εξακριβώσουν την ποιότητά τους λόγω του αυξημένου βαθμού επεξεργασίας τους και της όλο και μεγαλύτερης απόστασης μεταξύ των σημείων παραγωγής και κατανάλωσης. Ωστόσο, η αυξανόμενη κατανάλωσή τους αποτελεί άμεσα ή έμμεσα, την

πηγή του μεγαλύτερου μέρους της ρύπανσης και της εξάντλησης πόρων που προξενεί η κοινωνία μας. Τα προϊόντα του μέλλοντος χρησιμοποιούν λιγότερους πόρους, δημιουργούν λιγότερα απόβλητα και έχουν μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του προϊόντος και να επηρεάζουν τις αποφάσεις των άμεσα ενδιαφερομένων μερών.

Η προώθηση της πολιτικής για την περιβαλλοντική ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών, απαιτεί την αξιοποίηση και των δυνάμεων της αγοράς στον ευρύτερο δυνατό βαθμό, ώστε να ευνοούνται τα περισσότερο οικολογικά, τα “*πράσινα προϊόντα*”. Για να στραφεί η αγορά σε φιλικότερα για το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες πρέπει να προωθηθεί η αρχή “*ο ρυπαίνων πληρώνει*”, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι το πραγματικό περιβαλλοντικό κόστος κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων ενσωματώνεται στην τιμή τους. Το περιβαλλοντικό κόστος είναι ανάγκη να ενσωματώνεται στο προϊόν, δηλαδή να συμπεριλαμβάνεται συστηματικά η ιδέα της “*περιβαλλοντικής συμβατότητας*” σε όλα τα προϊόντα.

Στα πλαίσια μιας ενιαίας ευρωπαϊκής οικολογικής αγοράς, δηλαδή μιας αγοράς αποτελούμενης από προϊόντα σχεδιασμένα έτσι ώστε να συμβάλλουν κατά το μέγιστο δυνατό στον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος και της εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής τους, αλλά και η απαίτηση αναγνώρισης αυτών των προϊόντων άμεσα από τον καταναλωτή, θεσπίστηκε το σύστημα *ecolabel*, που αποτελεί σφραγίδα των προϊόντων αυτών που συμμορφώνονται με την απαίτηση παροχής αειφόρων αγαθών και υπηρεσιών.

Οι κατασκευαστές μπορεί να χρησιμοποιούν νέα σχέδια και τεχνολογία για να ελαχιστοποιήσουν την επίδραση ενός προϊόντος στο περιβάλλον, αλλά οι δημιουργικές προσπάθειές τους δεν έχουν νόημα εάν οι καταναλωτές δεν αγοράζουν τα αγαθά. Για το λόγο αυτό η επιλογή του καταναλωτή έχει μεγάλη επιρροή στην αγορά. Το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι καταναλωτές επιλέγουν να αγοράσουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον ενθαρρύνει την περαιτέρω βελτίωση των εταιριών. Ωστόσο, για να κάνουν μια συνειδητή επιλογή, οι καταναλωτές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες, για παράδειγμα μέσω σήμανσης. Έτσι η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε *το οικολογικό σήμα*, το οποίο διακρίνει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που είναι ιδιαίτερα φιλικά προς το περιβάλλον.

Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις αναγνωρίζουν την ανάγκη για ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη γενικότερη πολιτική τους, ενώ συνεχώς αυξάνεται και ο αριθμός των επιχειρήσεων που υιοθετούν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και πρότυπα ποιότητας. Ο αριθμός των “*πιστοποιημένων*” επιχειρήσεων αυξάνεται συνεχώς, καθώς ο μέσος πελάτης όλο και περισσότερο θεωρεί ότι ένα προϊόν ή υπηρεσία είναι γενικά “*καλύτερης ποιότητας*” όταν παράγεται από επιχείρηση που εφαρμόζει πιστοποιημένο σύστημα διαχείρισης ποιότητας ή/και σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Αυτό αποτυπώνεται και στην αγορά, με τον πολλαπλασιασμό των ποιοτικών ετικετών, γεγονός που αποδεικνύει ότι το περιβάλλον έχει γίνει βασικός παράγοντας στη διαφοροποίηση και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

1.1 Περιβάλλον – Ρύπανση – Οικολογία

Ο όρος περιβάλλον χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει τον υπό ευρεία έννοια ζωτικό χώρο του ανθρώπου, το σύνολο των απειράριθμων αγαθών και στοιχείων που είναι απαραίτητα για την επιβίωση, τη διατήρηση της υγείας του, την ποιότητα της ζωής και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Στο ελληνικό Σύνταγμα δεν περιλαμβάνεται ορισμός του περιβάλλοντος ωστόσο στη νομοθεσία ο προσδιορισμός του γίνεται με αρκετή σαφήνεια. Στο νόμο-πλαίσιο (ν.1650/1986), το περιβάλλον ορίζεται ως *“το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων, που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες”* [1].

Η ρύπανση του περιβάλλοντος από την άλλη πλευρά είναι μια ευρεία έννοια, η οποία περιλαμβάνει τη ρύπανση των διαφόρων βιολογικών συστατικών των φυσικών στοιχείων του πλανήτη, ως αποτέλεσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Δεν είναι δηλαδή τίποτε άλλο, παρά η αλλοίωση της μορφής του περιβάλλοντος και της ισορροπίας του ανθρώπου με τη φύση. Ο ίδιος ο άνθρωπος είναι υπεύθυνος γι' αυτήν την καταστροφή, ο οποίος από τα παλιά χρόνια μέχρι και σήμερα εκμεταλλεύεται αλόγιστα τη γη.

Η οικολογία ως επιστημονικός κλάδος εμφανίζεται το 1866, όταν ο Γερμανός ζωολόγος Ernst Haeckel επινόησε τον όρο οικολογία, από τις ελληνικές λέξεις *οίκος* και *λόγος* για να ονομάσει μια καινούρια επιστήμη, την επιστήμη που εξετάζει τις σχέσεις που αναπτύσσουν οι οργανισμοί με το περιβάλλον τους [2]. Τη δεκαετία του 1960 η οικολογία, φορτισμένη με το βάρος των περιβαλλοντικών προβλημάτων και την αναγκαιότητα αντιμετώπισης της οικολογικής κρίσης, εισέβαλε στο κοινωνικό πεδίο όχι μόνο ως επιστήμη αλλά και ως κοινωνική έκφραση του ενδιαφέροντος για τη φύση και γενικότερα για το περιβάλλον.

1.2 Οικολογική Κρίση και Οικολογική Διαχείριση

Οικολογική ή περιβαλλοντική κρίση είναι η υποβάθμιση και η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, τις περισσότερες φορές μη αναστρέψιμη, τόσο των βιοτικών όσο και των αβιοτικών του στοιχείων. Η οικολογική κρίση εκφράζεται από το σύνολο των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες.

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου, υπεύθυνο για την κλιματική αλλαγή στον πλανήτη, η μείωση του όζοντος, η ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, η έλλειψη νερού σε πολλές περιοχές, οι μεγάλες ποσότητες αποβλήτων και τα απειλούμενα υπό εξαφάνιση είδη της άγριας ζωής είναι μερικά από τα σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα σήμερα. Ως περιβαλλοντικό πρόβλημα, σε οικονομικούς όρους, ορίζεται η σπανιότητα του φυσικού

περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Σε φυσικούς όρους, η σπανιότητα του περιβάλλοντος προκαλείται, καθώς το περιβάλλον σταδιακά υποβαθμίζεται λόγω της εκτεταμένης ρύπανσης, χρήσης και εξάντλησης αυτού.

Οι αιτίες της οικολογικής κρίσης σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης. Το κυρίαρχο οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης και η υπερκατανάλωση θεωρούνται δύο βασικές αιτίες της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Σήμερα, έχει σε μεγάλο βαθμό συνειδητοποιηθεί από τις επιχειρήσεις ότι η περιβαλλοντική πολιτική μπορεί να τους προσφέρει συγκριτικά πλεονεκτήματα στον ανταγωνισμό με άλλες. Εκλαμβάνεται δηλαδή η περιβαλλοντική διαχείριση ως ευκαιρία περισσότερο παρά ως καθήκον. Είναι χαρακτηριστικό, πως στα περισσότερα άρθρα περί διαχείρισης του περιβάλλοντος επισημαίνεται πρωταρχικά και έντονα το οικονομικό και επιχειρηματικό όφελος.

Η οικολογική διαχείριση, αποτελεί καινοτόμο τρόπο αντιμετώπισης των επιπτώσεων των παραγωγικών διαδικασιών στο περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στον κύκλο ζωής των προϊόντων, στον έλεγχο της χρήσης πρώτων υλών, την παραγωγή αποβλήτων κατά τη διάρκεια παραγωγής των προϊόντων και μετά τη χρήση τους. Σωστή οικολογική διαχείριση οδηγεί σε σωστή διαχείριση της επιχείρησης. Η οικολογική διαχείριση δεν αφορά μόνο μερικές βιομηχανίες, η λειτουργία των οποίων αναμένεται να έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως είναι η βιομηχανία πετρελαίου, η χημική βιομηχανία, η βιομηχανία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά όλες τις επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και των παρόχων υπηρεσιών. Ακόμα και οι πιο “καθαρές” φαινομενικά διαδικασίες που εκτελούνται σε μια επιχείρηση, μπορούν να βελτιωθούν μέσω μιας αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής.

1.3 Ιστορική Εξέλιξη των Διασκέψεων για Περιβαλλοντικά Ζητήματα

Από τη δεκαετία του 1960 άρχισαν να γίνονται ορατά τα περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία υποβάθμιζαν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και έθεταν σε κίνδυνο το μέλλον του πλανήτη. Η κατανόηση της σοβαρότητας αυτών των προβλημάτων ώθησε πολλούς να αναλάβουν δράση για την προστασία του περιβάλλοντος, ξεκινώντας συζητήσεις τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο σχετικά με τα αδιέξοδα που διαφαίνονταν στα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Ως αρχή του οικολογικού κινήματος θα μπορούσε να θεωρηθεί η έκδοση του βιβλίου της Rachel Carson “*Σιωπηλή Άνοιξη*” το 1962. Ήταν το πρώτο βιβλίο το οποίο προσπάθησε να αφυπνίσει το ευρύ κοινό για την ανησυχητική έκταση που είχε λάβει η περιβαλλοντική καταστροφή, για το λόγο αυτό και θεωρείται ως ο θεμέλιος λίθος του παγκόσμιου οικολογικού κινήματος. Έως τότε η ρύπανση αντιμετωπιζόταν ως ένα ατυχές, αλλά αναπόφευκτο προϊόν, της αναγκαίας οικονομικής ανάπτυξης, ιδιαιτέρως μεταπολεμικά. Η Carson επέστησε την προσοχή στην παγκόσμια έκταση της ρύπανσης και στους κινδύνους της, ενώ πρότεινε και ένα σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης και προστασίας [3].

Το 1972 ξεκίνησε η ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον σε διεθνές πολιτικό πλέον επίπεδο. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών πραγματοποίησε τη “*Διάσκεψη για το Ανθρώπινο Περιβάλλον*” στη Στοκχόλμη, όπου αναμενόταν να εξεταστεί το θέμα της

υποβάθμισης του περιβάλλοντος και της επιδείνωσης των συνθηκών διαβίωσης στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Στη Διάσκεψη εκφράστηκαν κοινές αρχές. Η πρώτη από αυτές επικύρωσε το καθολικό δικαίωμα στην ελευθερία, την ισότητα και τις επαρκείς συνθήκες ζωής. Το κύριο βάρος όμως αυτής της επικύρωσης φαινόταν να πέφτει στο θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος, αφού οι υπόλοιπες 25 αρχές απευθύνονταν σε αυτό. Από τη *Διάσκεψη της Στοκχόλμης*, όπως είναι γνωστή, οι περισσότερες προσπάθειες αφιερώθηκαν κυρίως στη διόρθωση του κατεστραμμένου περιβάλλοντος παρά στην εξάλειψη των αιτιών της καταστροφής, πολλές από τις οποίες ήταν και αιτίες της φτώχειας.

Τρία χρόνια αργότερα, το 1975 στη Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι, διατυπώθηκε μία διακήρυξη (*Διακήρυξη του Ελσίνκι*), στην οποία μεταξύ άλλων θεμάτων, τα τριάντα πέντε κράτη που συμμετείχαν, συμφώνησαν να συνεργαστούν σε περιβαλλοντικά θέματα [3].

Το 1983, ιδρύθηκε η *Διεθνής Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη* (WCED), στην οποία προήδρευε η Gro Harlem Brundtland, τότε πρωθυπουργός της Νορβηγίας. Σκοπός της ήταν ο έλεγχος των περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών κρίσεων και η δημιουργία μιας πρότασης για μια παγκόσμια ατζέντα για αλλαγή. Η έκθεσή της *Common Future*, ή όπως είναι γνωστή η *Έκθεση Brundtland*, εκδόθηκε το 1987 και αποτελεί το πρώτο επίσημο έγγραφο στο οποίο γίνεται αναφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη του πλανήτη [4]. Στην έκθεση αυτή η βιώσιμη ανάπτυξη ορίζεται ως “η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες της παρούσας γενιάς χωρίς να υποθηκεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες”. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής ορίζουν ότι η Βιώσιμη Ανάπτυξη αναπτύσσεται σε τρία παράλληλα επίπεδα: το οικολογικό, το οικονομικό και το πολιτικοκοινωνικό, ενώ θα πρέπει να αναπτύσσεται και σε πέντε κάθετα επίπεδα: το διεθνές, το περιφερειακό, το εθνικό, το τοπικό και το οικιακό [5].

Τόσο η *Διάσκεψη της Στοκχόλμης*, όσο και η *Έκθεση Brundtland* αποτέλεσαν τον πρόδρομο της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο της Βραζιλίας τον Ιούνιο του 1992. Η Διάσκεψη που είναι επίσης γνωστή με το όνομα *Διάσκεψη για τη Γη* (*The Earth Summit*) είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς αποτελεί το πρώτο πολιτικό κείμενο που οριοθετεί την παγκόσμια προσπάθεια προς τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τοποθετεί το περιβάλλον στο επίκεντρο της πολιτικής. Στο Ρίο διαπιστώθηκε επίσημα ότι υπάρχει δεσμός μεταξύ της περιβαλλοντικής καταστροφής και της παραγωγής και κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών (*United Nations Environment Programme - UN Decade of Education for Sustainable Development*). Στη Συνδιάσκεψη του Ρίο συμμετείχαν 108 αρχηγοί κρατών που υπέγραψαν και υιοθέτησαν τη *Διακήρυξη του Ρίο* ή αλλιώς όπως είναι γνωστή, την *Ατζέντα 21* (*Agenda 21*), το σύνολο δηλαδή των οδηγιών για τη βιωσιμότητα στον 21^ο αιώνα [6].

Η *Ατζέντα 21* αποτελείται από σαράντα κεφάλαια, τα οποία αναφέρονται σε όλες τις διαστάσεις της Βιώσιμης Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής και οικονομικής διάστασης, της προστασίας και διαχείρισης των φυσικών πόρων, της προστασίας και φροντίδας διαφόρων κοινωνικών ομάδων (*UNEP - List of Acronyms and Glossary Terms*). Για τη διασφάλιση της τήρησης των όσων είχαν υπογραφεί στη

συνδιάσκεψη του Ρίο το Δεκέμβριο του 1992 συστάθηκε η *Επιτροπή Βιώσιμης Ανάπτυξης* (CSD) (*Division for Sustainable Development*) [6].

Παράλληλα με τη *Διάσκεψη για τη Γη* διενεργήθηκε στο Ρίο και η πρώτη “*Διακυβερνητική Διάσκεψη για την Αλλαγή του Κλίματος*”. Διαπιστώθηκε ότι ήταν απαραίτητο να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο πρόβλημα της αλλαγής του κλίματος. Έκτοτε έχουν πραγματοποιηθεί άλλες δεκαοκτώ συνδιασκέψεις, με σημαντικότερες τη Διάσκεψη του Κιότο το 1997, του Μαρακές το 2001 και του Μόντρεαλ το 2005 [7]. Η επόμενη Διάσκεψη θα πραγματοποιηθεί το Δεκέμβριο του 2014 στη Λίμα του Περού [8]. Με τη *Συνδιάσκεψη του Ρίο* και την *Ατζέντα 21* δημιουργήθηκε θετικό κλίμα για την ύπαρξη πολλών συζητήσεων γύρω από το περιβάλλον και τα προβλήματα που είχαν προκύψει. Τον Αύγουστο του 2002, στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής πραγματοποιήθηκε η “*Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη*” με κύριο στόχο την αποτίμηση των αποτελεσμάτων των συμφωνιών του Ρίο. Από τη Σύνοδο Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ προέκυψαν δύο εκθέσεις: η *Διακήρυξη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη* και το *Σχέδιο Εφαρμογής*. Τα κυριότερα συμπεράσματα της διάσκεψης του Γιοχάνεσμπουργκ συνοψίζονται στα εξής [3]:

- Στη Συνδιάσκεψη επιβεβαιώθηκε ότι η Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι το κεντρικό στοιχείο της διεθνούς ατζέντας, ενώ δόθηκε νέα ώθηση στην παγκόσμια δράση για να καταπολεμηθεί η φτώχεια και να προστατευθεί το περιβάλλον,
- Η κατανόηση της βιώσιμης ανάπτυξης διευρύνθηκε και ενισχύθηκε, ενώ παρουσιάστηκαν και οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ της φτώχειας, του περιβάλλοντος και της χρήσης των φυσικών πόρων,
- Οι κυβερνήσεις συμφώνησαν και επαναεπιβεβαίωσαν τις δεσμεύσεις τους και τους στόχους δράσης τους ώστε να επιτευχθούν περισσότερα από όσα είχαν συμφωνηθεί,
- Θέματα ενέργειας και υγιεινής αποτέλεσαν καίρια σημεία των συζητήσεων και διαπραγματεύσεων,
- Τέθηκαν νέοι στόχοι σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως: μείωση κατά 50% του παγκόσμιου πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε αποχέτευση, δέσμευση για έναρξη των εθνικών στρατηγικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη μέχρι το 2005, δέσμευση για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον από την παραγωγή και χρήση χημικών.

Πέρα από τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι συμμετέχοντες στην Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, επήλθαν και συμφωνίες των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα θεσμοθετήθηκε δεκαετές πλαίσιο για τα προγράμματα βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης και συζητήθηκε η ανάγκη για επείγουσα και ουσιαστική αύξηση της συμμετοχής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο παγκόσμιο ενεργειακό ισοζύγιο.

Το δεκαετές πλαίσιο για τα προγράμματα βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης επισφραγίστηκε με τη *Συμφωνία του Μαρακές* (2003), στόχοι της οποίας ήταν:

- Η βοήθεια προς τις χώρες στην προσπάθειά τους να μετατρέψουν τις οικονομίες τους σε πιο “πράσινες” οικονομίες,
- Να βοηθήσει τις επιχειρήσεις ώστε να σχεδιάσουν “πράσινα” επιχειρησιακά πρότυπα,
- Να ενθαρρύνει τους καταναλωτές ώστε να υιοθετήσουν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής.

Τόσο στη *Συνδιάσκεψη του Ρίο* το 1992, όσο και στην *Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη* στο Γιοχάνεσμπουργκ το 2002 δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση. Η αλλαγή των καταναλωτικών συνηθειών είναι το θέμα του τετάρτου κεφαλαίου της *Ατζέντα 21*, ενώ στο τρίτο κεφάλαιο του *Σχεδίου Εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ* γίνεται λόγος για την αλλαγή των μη βιώσιμων τρόπων κατανάλωσης και παραγωγής προϊόντων και αγαθών. Για την ακρίβεια, σύμφωνα με το *Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών*, η κατανάλωση και η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών θεωρούνται ως οι δύο πλευρές του ίδιου “βιώσιμου” νομίσματος (*United Nations Environment Programme – Sustainable Consumption*).

1.4 Βιώσιμη Κατανάλωση

Στην *Ατζέντα 21*, το σχέδιο δράσης της Παγκόσμιας Διάσκεψης του Ρίο, η βιώσιμη κατανάλωση παρουσιάστηκε ως η κύρια πρόκληση για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Συγκεκριμένα η κύρια αιτία της συνεχούς υποβάθμισης του περιβάλλοντος είναι η μη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, κυρίως στις βιομηχανοποιημένες χώρες, το οποίο είναι θέμα μεγάλης σημασίας και επιδεινώνει τη φτώχεια και την αστάθεια (*Ατζέντα 21*, κεφάλαιο 4.3) [9].

Ο όρος βιώσιμη κατανάλωση επεξηγείται μέσα από τις γραμμές του ορισμού της βιώσιμης ανάπτυξης της έκθεσης Brundtland ως εξής: “*η χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες και δημιουργούν έναν καλύτερο τρόπο ζωής, ελαχιστοποιώντας τη χρήση των φυσικών πόρων και των τοξικών υλικών, τη διάθεση των αποβλήτων και την εκπομπή ρύπων κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων, έτσι ώστε να μη διακινδυνεύσουν οι ανάγκες των μελλοντικών γενεών*”.

Η βιώσιμη κατανάλωση προϋποθέτει πρωτίστως αλλαγές στην ανθρώπινη καταναλωτική συμπεριφορά. Οι περισσότερες έρευνες στον τομέα αυτόν αφορούν ως επί το πλείστον τη βιώσιμη κατανάλωση των νοικοκυριών (κατανάλωση οικολογικών προϊόντων, πράσινης ενέργειας, διαχείριση υδάτων, διαχείριση οικιακών αποβλήτων).

1.5 Τα “Πράσινα” Προϊόντα

Ως πράσινα θεωρούνται τα προϊόντα που έχουν μικρή επίπτωση στο περιβάλλον κατά τη διάρκεια κατασκευής τους και περιέχουν μη τοξικά συστατικά ή παράγουν ελάχιστη ρύπανση και απόβλητα στο νερό, στον αέρα και στο έδαφος χρησιμοποιώντας φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες παραγωγής. Τα πράσινα προϊόντα συχνά αναφέρονται με συγκεκριμένες λέξεις, όπως φυσικό, οργανικό, ανακυκλώσιμο, φιλικό προς το περιβάλλον

και βιοαποικοδομήσιμο [10]. Σύμφωνα με την *Intelligence Marketing Service* το ποσοστό των πράσινων προϊόντων που εισήλθε στην αγορά στο πρώτο εξάμηνο του 1990 ανήλθε στο 9,2 % ενώ 5 χρόνια πριν ήταν μόνο στο 0,5 % [11]. Παρόλα αυτά όμως η ανταπόκριση που είχαν τα προϊόντα από τους καταναλωτές θεωρήθηκε απογοητευτική, αναγκάζοντας τις επιχειρήσεις να αποσύρουν τις πράσινες αξιώσεις που είχαν στα προϊόντα τους.

Από το σχεδιασμό του προϊόντος καθορίζονται οι πρώτες ύλες, οι μέθοδοι παραγωγής, η συσκευασία, η διανομή και οι μέθοδοι διάθεσης. Αν και ο σχεδιασμός καταναλώνει μονάχα ένα μικρό μέρος του επιχειρησιακού προϋπολογισμού, οι αποφάσεις που καθορίζονται στο στάδιο του σχεδιασμού υπολογίζονται ότι είναι περισσότερο από το 70% του συνολικού κόστους του προϊόντος. Επιπλέον, οι αποφάσεις του σχεδιασμού του προϊόντος έχουν σημαντική επίπτωση στην ποσότητα των αποβλήτων που εμπεριέχονται στα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής του. Οι κοινοτικές πιέσεις, οι αυστηρότεροι περιβαλλοντικοί κανονισμοί που αφορούν ανακυκλωμένα υλικά, η μείωση των επικίνδυνων χημικών και η οικολογική σήμανση αναγκάζουν την ανώτατη διοίκηση να ελέγχει τις επιπτώσεις των προϊόντων από την αρχή της φάσης του σχεδιασμού τους [11].

Στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες έχουν γίνει περισσότερο αυστηρές στην επιβολή κανονισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, οι καταναλωτές γίνονται όλο και πιο ειλικρινείς όσον αφορά τις ανάγκες τους για τα οικολογικά προϊόντα, έστω και αν παραμένουν κάποια ερωτηματικά σχετικά με την προθυμία τους να πληρώσουν ένα υψηλότερο τίμημα για τα προϊόντα αυτά. Έτσι σε αυτήν την εποχή όπου οι καταναλωτές καθορίζουν τη μοίρα μιας εταιρίας, το πράσινο μάρκετινγκ προσδίδει μια προληπτική στρατηγική για τις εταιρίες αυτές.

Μπορεί να καλύψει την αγορά με τη μετάδοση των φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων/υπηρεσιών, όπου θα ελαχιστοποιήσουν τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η προσέγγιση του πράσινου μάρκετινγκ στον τομέα του προϊόντος προωθεί την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών θεμάτων σε όλες τις πτυχές των εταιρικών δραστηριοτήτων από τη στρατηγική, τη διαμόρφωση, το σχεδιασμό, την αναδιοργάνωση της διαδικασίας παραγωγής έως και την αντιμετώπιση των καταναλωτών. Έτσι, για να είναι οι επιχειρήσεις πιο ανταγωνιστικές στο πλαίσιο της πρόκλησης, θα πρέπει να βρουν την απάντηση μέσα από τις στρατηγικές του μάρκετινγκ τους, τον επανασχεδιασμό των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, το χειρισμό των καταναλωτών, κ.λπ. Σε αυτήν την προσπάθεια οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν νέες τεχνολογίες για τη διαχείριση απορριμμάτων, λυμάτων και ρύπανσης του αέρα, επίσης μπορεί να γίνει τυποποίηση των προϊόντων για να διασφαλίσουν περιβαλλοντικά ασφαλή προϊόντα. Στο πλαίσιο αυτό οι εταιρίες θα πρέπει να ασχολούνται με το τι συμβαίνει σε ένα προϊόν κατά τη διάρκεια της ζωής του και μετά το πέρας αυτής. Οι εταιρίες μπορούν να εκδηλώσουν την ανησυχία τους μέσω του πειραματισμού με τρόπους που να επανασχεδιάζονται και να επανεκτιμούνται τα στάδια ζωής του προϊόντος.

Η επανεκτίμηση του κύκλου ζωής του προϊόντος εστιάζεται στη μελέτη του περιβάλλοντος κατά την ανάπτυξη και το σχεδιασμό των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας και των εισροών και εκροών των υλών στην παραγωγή, την κατανάλωση και τη διάθεση των προϊόντων. Οι οικολογικές προτιμήσεις αναφέρονται στην ορθή σκέψη για τη χρήση ή

την κατανάλωση των φυσικών πόρων, ώστε να παρέχεται στη φύση μια ευκαιρία να ανανεωθεί. Η παραγωγή ενός προϊόντος περιλαμβάνει τα επιμέρους στάδια κατά τα οποία μπορούν να πραγματοποιηθούν ουσιαστικές παρεμβάσεις με σκοπό τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του σταδίου αυτού της ζωής του προϊόντος (Πίνακας 1.1) [12]:

Πίνακας 1.1 Τα Στάδια Παραγωγής Ενός Προϊόντος

Στάδιο Εξέλιξης	Παραδοσιακά χαρακτηρίζεται ως η αγορά των πρώτων υλών, των εξαρτημάτων και των συναρμολογούμενων μερών. Η εναλλακτική προσέγγιση που προτείνεται εδώ είναι να ενθαρρύνει τον παραγωγό να ελέγχει τα περιβαλλοντικά προγράμματα των προμηθευτών του και να εξετάζει τις πηγές των υλικών που θα μπορούσαν εύκολα να είναι ανακυκλώσιμες.
Στάδιο Παραγωγής	Οι παραγωγοί (εταιρίες) θα μπορούσαν να μειώσουν την εκπομπή των ρύπων, την τοξικότητα και τα απόβλητα καθώς και να συμβάλλουν στη διατήρηση του νερού και της ενέργειας. Είναι επίσης ενθαρρυντική η αναζήτηση και η ανάπτυξη εναλλακτικών χρήσεων για τα απόβλητα ώστε να ελαχιστοποιηθεί η κατανάλωση ενέργειας ή να γίνει προσπάθεια εναλλακτικών πηγών ενέργειας.
Στάδιο Κατανάλωσης	Η ελαχιστοποίηση της συσκευασίας, της ενέργειας και η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων των προϊόντων και των υπηρεσιών.
Τελικό Στάδιο	Το τελικό στάδιο ενός προϊόντος είναι η διάθεσή του στους καταναλωτές. Το πράσινο μάρκετινγκ εισάγει τις έννοιες της επαναχρησιμοποίησης και της κατανάλωσης εκτός από την έννοια της μείωσης των αποβλήτων.

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση των πράσινων προϊόντων κυρίως στην Αμερική και την Ευρώπη [13].

1.6 Ο “Πράσινος” Καταναλωτής

Οι καταναλωτές λαμβάνουν αποφάσεις οι οποίες έχουν μεγάλο αντίκτυπο στο φυσικό περιβάλλον τόσο των ίδιων όσο και των κοινωνιών στις οποίες ζουν και κινούνται. Ένας καταναλωτής προκειμένου να είναι υπεύθυνος απέναντι στην κοινωνία στην οποία ζει και εργάζεται θα πρέπει να έχει ηθικές αρχές που θα τον βοηθούν να κάνει σωστές καταναλωτικές επιλογές. Καταναλωτικές επιλογές οι οποίες θα έχουν μειωμένο αντίκτυπο στην κοινωνία του.

Ο ηθικός καταναλωτής λοιπόν είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση καταναλωτή, ο οποίος αποτελεί το ακριβώς αντίθετο του καταναλωτή που δεν ενδιαφέρεται για τα ηθικά ζητήματα. Στην παραδοσιακή διαδικασία λήψης αποφάσεων για το νοικοκυριό, ένας

καταναλωτής φυσιολογικά θα αγόραζε προϊόντα με την υψηλότερη ποιότητα που θα μπορούσε να του προσφερθεί.

Η καταναλωτική συμπεριφορά ορίζεται ως ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα ή οι ομάδες επιλέγουν, αγοράζουν, χρησιμοποιούν ή απορρίπτουν προϊόντα, ιδέες ή εμπειρίες ώστε να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους. Κατά την αγοραστική διαδικασία ο καταναλωτής περνάει από πέντε στάδια: την αναγνώριση των αναγκών, την έρευνα πληροφοριών, την αξιολόγηση των εναλλακτικών επιλογών, την απόφαση αγοράς και τελικά την μετα- αγοραστική συμπεριφορά [14].

Για τον ηθικό καταναλωτή η διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι πολύ πιο πολύπλοκη. Η τιμή και η ποιότητα εξακολουθούν να είναι σημαντικά, καθώς κανένας καταναλωτής δεν θα πλήρωνε απεριόριστα χρήματα για ένα προϊόν το οποίο δεν αξίζει ή για να αγοράσει κάτι το οποίο έχει μέτρια ή κακή απόδοση.

Παρόλα αυτά, ένας ηθικός καταναλωτής προσθέτει και άλλα κριτήρια στην αγοραστική διαδικασία. Για παράδειγμα, ο καταναλωτής θα μπορούσε να επιλέξει να αγοράσει προϊόντα με το σήμα του δίκαιου εμπορίου ή προϊόντα με οικολογική σήμανση έναντι άλλων φθηνότερων εναλλακτικών. Το να είναι κανείς ηθικός καταναλωτής δε σημαίνει να αγοράζει μόνο περισσότερα “ηθικά” προϊόντα, αλλά επίσης και να αποφεύγει να αγοράζει προϊόντα τα οποία είναι επιβλαβή για το περιβάλλον ή ναμποϊκοτάρει μία επιχείρηση που χρησιμοποιεί παιδική εργασία. Με βάση τα κίνητρά τους, τα οποία μπορεί να είναι πολιτικά, θρησκευτικά, πνευματικά, περιβαλλοντικά ή κοινωνικά, διακρίνονται διαφορετικοί τύποι ηθικών καταναλωτών [15].

Στην παρούσα μελέτη δίνεται βαρύτητα στους περιβαλλοντικούς παράγοντες και για το λόγο αυτό ο ηθικός καταναλωτής θα μπορούσε ανάλογα να ονομαστεί και “πράσινος” καταναλωτής, ένας καταναλωτής που εμπλέκεται στην πράσινη κατανάλωση. Ο “πράσινος” καταναλωτής λοιπόν είναι μια σημαντική δύναμη στη διαδικασία δημιουργίας περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Το μποϊκοτάζ των καταναλωτών και ο σχετικός ακτιβισμός έχουν μια μακροχρόνια (και κατά περιόδους επιτυχή) ιστορία [16].

Αυτό το καινούριο είδος καταναλωτή εμφανίστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τα τέλη της δεκαετίας του '80. Αν και οι έννοιες “πράσινο” και “καταναλωτής” βρίσκονται μάλλον σε αντίφαση και το αποτέλεσμα που μπορεί να επιτύχουν (και έχουν) επιτύχει είναι σχετικά επιφανειακό, το κίνημα σε μικρό χρονικό διάστημα, είχε προκαλέσει το ενδιαφέρον των καταναλωτών, έφερε νέα προϊόντα στην αγορά και μια σειρά αποτελεσμάτων ευρύτερης επιρροής απ’ ότι το ανακυκλώσιμο χαρτί τουαλέτας και οι σκόνες πλυσίματος χωρίς φωσφορικά άλατα [16].

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το καταναλωτικό κίνημα που είχε ως στόχο περιβαλλοντικά ζητήματα, χρονολογείται από το 1988 από τον οδηγό του “πράσινου καταναλωτή” [17]. Η αύξηση του ενδιαφέροντος, στα τέλη της δεκαετίας του '80, για τα περιβαλλοντικά ζητήματα που απεικονιζόταν στην επιλογή του καταναλωτή και των προϊόντων, έφερε μια ραγδαία αύξηση της απαίτησης για νέες πληροφορίες.

Ο αριθμός των περιβαλλοντικών οργανώσεων αυξήθηκε σταθερά και η πληροφορία έγινε απαραίτητη. Ίσως η πιο ενδιαφέρουσα εκδήλωση “κοινωνικού ελέγχου” ήταν η ανάπτυξη νέων εφημερίδων και περιοδικών όπως “*Ηθικός καταναλωτής*”, “*Το πράσινο περιοδικό*” και “*Ο νέος καταναλωτής*” [18]. Ο “*Ηθικός καταναλωτής*” παρέχει μια αξιολόγηση των επιχειρήσεων και των προϊόντων που βασίζονται σε ένα ευρύ σύνολο κριτηρίων (Πίνακας 1.2) προσπαθώντας να συνδέσει τον καταναλωτή με τους ανθρώπους, τις χώρες, τις διαδικασίες παραγωγής και τα αποτελέσματα, όπου το παραγόμενο προϊόν αγοράζεται και καταναλώνεται.

Πίνακας 1.2 Κριτήρια του “*Ηθικού καταναλωτή*” για Αξιολόγηση Προϊόντων και Εταιριών

-
• Δοκιμές σε ζώα	• Πυρηνική ενέργεια
• Εξοπλισμός	• Καταπιεστικά καθεστώτα
• Περιβάλλον	• Νότιος Αφρική
• Ανεύθυνο μάρκετινγκ	• Σχέσεις ένωσης εμπορίου
• Δικαιώματα γης	• Μισθοί και προϋποθέσεις
-

Εάν τα περιβαλλοντικά ζητήματα πρόκειται να αντιμετωπιστούν λογικά, η αναγνώριση της σύνδεσης όλων των μορφών κατανάλωσης, των κοινωνιών και των περιβαλλοντικών επιδράσεων, είναι ουσιαστική. Ο “*Ηθικός καταναλωτής*” είναι ένας ιδιαίτερα ισχυρός δείκτης δυνατότητας κοινωνικού ελέγχου, εκπαίδευσης και ανάπτυξης της υπευθυνότητας.

“*Ο νέος καταναλωτής*” δραστηριοποιείται με παρόμοιο τρόπο, αν και η διάδοσή του σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν περισσότερο έντονη ως αποτέλεσμα της δημοσίευσης του βιβλίου *Changing Corporate Values*, το 1991 [18].

Σύμφωνα με το Διεθνές Ινστιτούτο Βιώσιμης Ανάπτυξης οι πράσινοι καταναλωτές παρουσιάζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Οι κοινές στάσεις και πεποιθήσεις που διαθέτουν είναι οι παρακάτω:

- Δέσμευση στον “πράσινο” τρόπο ζωής,
- Ασκούν κριτική στις περιβαλλοντικές τους πρακτικές και στις συνέπειες αυτών,
- Αναζητούν επιχειρήσεις που διαθέτουν “πράσινες” πρακτικές,
- Τονίζουν την “πράσινη” συμπεριφορά τους,
- Θέλουν η περιβαλλοντική προστασία να πραγματοποιείται με ευκολία,
- Τείνουν να δείχνουν έλλειψη εμπιστοσύνης ως προς το περιβαλλοντικό προφίλ της εκάστοτε επιχείρησης,
- Δε γνωρίζουν πολλά για τα περιβαλλοντικά θέματα, όμως έχουν θέληση να μάθουν.

1.7 Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση

Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση (*environmentalism*) προέκυψε ως ένα παγκόσμιο φαινόμενο κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας εξαιτίας της αύξησης της περιβαλλοντικής ανησυχίας και των σχετικών οικολογικών πιέσεων που προέρχονταν από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), οικολόγους αλλά και πολιτικά υπεύθυνους ηγέτες.

Όπως αναφέρεται [19], η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση εκδηλώνεται με τη:

- δημόσια ανησυχία για τα περιβαλλοντικά προβλήματα,
- αύξηση του “πράσινου” καταναλωτισμού,
- διάχυση των οικολογικών αξιών, και τη
- νομοθετική ρύθμιση των περιβαλλοντικών θεμάτων.

Ο οικολογικά ευαισθητοποιημένος καταναλωτής είναι άτομο που ανησυχεί και προβληματίζεται για την οικολογική κρίση και πιστεύει ότι με την καταναλωτική του συμπεριφορά μπορεί να συμβάλει στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών οι καταναλωτές εμφανίζονται περισσότερο ενήμεροι για τα περιβαλλοντικά προβλήματα και για το ότι υπάρχουν όρια στη χρήση των φυσικών πόρων.

Από πολύ νωρίς η ακαδημαϊκή και η επιστημονική κοινότητα διαδραμάτισε έναν πολύ σημαντικό ρόλο στη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και συνέβαλε αποφασιστικά στην ευαισθητοποίηση των πολιτών - καταναλωτών. Όπως προαναφέρθηκε, βιβλίο σταθμό προς την κατεύθυνση αυτή αποτέλεσε η “*Σιωπηλή Άνοιξη*” της βιολόγου Carson το 1962, ενώ ακολούθησε το 1972 το βιβλίο “*Τα Όρια της Ανάπτυξης*” της Λέσχης της Ρώμης, που είχε τεράστιο αντίκτυπο στην παγκόσμια κοινή γνώμη.

Οι δεκαετίες του '60 και του '70 χαρακτηρίζονται από την ίδρυση εκατοντάδων περιβαλλοντικών οργανώσεων και ομάδων δράσης που απέβλεπαν αφενός μεν στην ευαισθητοποίηση των πολιτών, αφετέρου δε στο να ασκήσουν πίεση στη δημόσια ζωή. Ανάμεσά τους το *WWF* (1961), οι *Friends of the Earth* (1969), η *Greenpeace* (1972) που θεωρείται η πιο γνωστή διεθνώς ακτιβιστική περιβαλλοντική οργάνωση, και η *Earth First* (1979) που είναι η πιο δυναμική ακτιβιστική περιβαλλοντική οργάνωση που δραστηριοποιείται στις ΗΠΑ.

Σημαντικό ρόλο για την προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης παίζει ο οικολογικά ευαισθητοποιημένος καταναλωτής. Πολλοί επιστήμονες και οικολόγοι υποστηρίζουν ότι οι λύσεις στα περιβαλλοντικά προβλήματα δε βρίσκονται μόνο στην τεχνολογική πρόοδο. Οι καταναλωτές πρέπει να υιοθετήσουν περιβαλλοντικά υγιείς συμπεριφορές, όπως το να αγοράζουν οικολογικά προϊόντα, να εμπιστεύονται τις δημόσιες συγκοινωνίες και να ανακυκλώνουν τα οικιακά απόβλητα, προκειμένου να στηριχθεί το περιβάλλον. Μέσω τέτοιων συνειδητών επιλογών οι καταναλωτές μπορούν να λάβουν μέτρα για να προστατεύσουν τους φυσικούς πόρους και να αποτρέψουν περαιτέρω την περιβαλλοντική υποβάθμιση. Η εμπειρία από άλλες χώρες δείχνει ότι οι οικολογικά ευαισθητοποιημένοι,

ενημερωμένοι και άγρυπνοι καταναλωτές μπορούν να διαδραματίσουν έναν καταλυτικό ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση. Ιδιαίτερα οι καταναλωτές στις ανεπτυγμένες χώρες παρουσιάζουν μεγαλύτερη περιβαλλοντική ευαισθησία, δεδομένου ότι πληρώνουν ήδη ένα βαρύ φόρο εξαιτίας της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, λόγω της γρήγορης εκβιομηχάνισης των οικονομιών τους.

Παρατηρούμε όμως ότι, αν και η περιβαλλοντική ευαισθησία και ανησυχία των καταναλωτών διαρκώς αυξάνει, η σχετική αγορά οικολογικών προϊόντων είναι ακόμη μικρή σε μέγεθος. Αυτό υποδηλώνει ξεκάθαρα ότι δεν αρκεί μόνο η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για την προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης. Επιβάλλεται τόσο οι εθνικές κυβερνήσεις όσο και επιχειρηματικοί και ιδιωτικοί φορείς να προάγουν με κάθε τρόπο τη θετική στάση των καταναλωτών απέναντι στη βιώσιμη κατανάλωση μέσω της εκπαίδευσης, της δημόσιας ευαισθητοποίησης, της υλοποίησης προγραμμάτων, όπως άλλωστε ορίζει και η *Ατζέντα 21*.

Έχει υποστηριχθεί ότι τα άτομα που έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο ή μεγάλο βαθμό πληροφόρησης αποδεικνύονται εξαιρετικά απαιτητικοί καταναλωτές, οι οποίοι διαμορφώνουν καταναλωτικές προτιμήσεις που δίνουν έμφαση στην ποιότητα των αγαθών και των υπηρεσιών, και κατ' επέκταση στη σήμανσή τους, στα επιμέρους χαρακτηριστικά τους, στο περιβάλλον που παράγονται ή προσφέρονται, ενώ έχουν την κοινωνική και οικολογική γνώση και ευαισθησία να διαμορφώνουν μια καταναλωτική συμπεριφορά στο πλαίσιο της αειφορίας [20].

Οικονομικά κίνητρα, κανονισμοί, φυσικές υποδομές και εύκολη πρόσβαση στην πληροφόρηση, είναι πολιτικές που θα επιτρέψουν στους καταναλωτές να αλλάξουν καταναλωτικές συνήθειες και να υιοθετήσουν οικολογική καταναλωτική συμπεριφορά στην καθημερινή τους ζωή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε. (EU ECOLABEL)

2.1 Πληροφόρηση για Οικολογικά Προϊόντα και Υπηρεσίες

Η υιοθέτηση οικολογικών σημάτων, εντάσσεται στην πολιτική της Αειφόρου Ανάπτυξης και προϋποθέτει τη θέσπιση επιστημονικών κριτηρίων που θα εφαρμόζονται στη διαδικασία παραγωγής των προϊόντων και της παροχής των υπηρεσιών, με σκοπό τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στην Υγεία, στο Κλίμα και στους Φυσικούς Πόρους.

Ο στόχος λοιπόν, είναι η προώθηση και η διάδοση των προϊόντων και των υπηρεσιών που φέρουν οικολογικά σήματα, καθώς χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Τα κριτήρια που θεσπίζονται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που φέρουν οικολογικά σήματα, είναι εύκολα, κατανοητά και εύχρηστα και βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη τις πλέον πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, έχουν δε, ως γνώμονα την αγορά και υπολογίζουν τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη όλο τον κύκλο της ζωής τους, κατά τα στάδια της παραγωγής, της κατανάλωσης, αλλά και της αποικοδόμησής τους.

2.2 Επιλογή Οικολογικών Σημάτων

Ένας πράσινος καταναλωτής, επιλέγει περιβαλλοντικά φιλικά προϊόντα. Τα προϊόντα αυτά είναι συνήθως πιστοποιημένα από διεθνείς οργανισμούς και φέρουν περιβαλλοντική σηματοδότηση τα οικολογικά σήματα [21].

Τα Οικολογικά ή “Πράσινα” Σήματα (*Ecolabels*) είναι ένας τρόπος ενημέρωσης του καταναλωτή ή του υπεύθυνου προμηθειών για τις περιβαλλοντικές (αλλά όχι μόνο) επιδόσεις ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας. Η Οικολογική Σήμανση βοηθάει τους καταναλωτές να κάνουν καλύτερες και ορθολογικότερες επιλογές, οι οποίες είναι βασισμένες μεταξύ άλλων σε περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια [21].

Εξετάζοντας ένα κλωστοϋφαντουργικό προϊόν είναι δύσκολο να δούμε αν είναι κατασκευασμένο από οργανικό ή συμβατικό βαμβάκι, ή αν είναι βαμμένο με τοξικά ή μη τοξικά χρώματα. Δεν είναι εύκολο για τον καταναλωτή να κάνει μια περιβαλλοντικά υπεύθυνη επιλογή για την αγορά του γιατί θα πρέπει να εξετάσει την παραγωγή ινών, τη διαδικασία παραγωγής, καθώς και το τι θα συμβεί με το προϊόν κατά τη διάρκειά και μετά τη διάρκεια της ζωής του. Ως εκ τούτου μια κατηγορία των οικολογικών σημάτων εισάγεται μέσα από απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι κατασκευαστές για να μπορούν τα προϊόντα να αποκαλούνται οικολογικά. Τα φιλικά προς το περιβάλλον σήματα ή οικολογικά σήματα προδίδουν τις προσπάθειες της βιομηχανίας για να γίνει ή να θεωρηθεί

ένα προϊόν ως φιλικό προς το περιβάλλον [22]. Οι φιλικές προς το περιβάλλον ετικέτες ή οικολογικά σήματα έχουν εμφανιστεί σε μια σειρά προϊόντων στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη [23]. Για τους σκοπούς της χορήγησης ενός οικολογικού σήματος θα πρέπει να ακολουθούνται κάποια κριτήρια που αναπτύσσονται στην ανάλυση ολόκληρου του κύκλου ζωής του προϊόντος, από τις πρώτες ύλες, τα στάδια παραγωγής, διανομής, χρήσης και διάθεσης μετά τη χρήση. Παρά το γεγονός ότι ένα προϊόν μπορεί να έχει εκπληρώσει όλα τα κριτήρια για την πιστοποίηση του οικολογικού σήματος, είναι όπως οποιοδήποτε άλλο προϊόν, θα πρέπει δηλαδή να κερδίσει την αποδοχή και την αξιοπιστία του από την αγορά [22].

Τα οικολογικά σήματα παρουσιάζουν κάποιες δυσκολίες στο διεθνές περιβάλλον, επειδή οι απαιτήσεις για τη δημιουργία ενός σήματος μπορεί να αποτελούν εμπόδιο στο εμπόριο. Παρά τα “δημιουργούμενα εμπόδια”, οι εθελοντικές ετικέτες απολαμβάνουν μια ασυνήθιστη συναίνεση από πολλά ενδιαφερόμενα μέρη και είναι ελκυστικά για τους οικονομολόγους, τις οικολογικές ομάδες και ομάδες της βιομηχανίας. Στις αγορές όπου οι καταναλωτές δείχνουν προτιμήσεις για “πράσινα προϊόντα”, οι επιχειρήσεις υποστηρίζουν οικολογικά σήματα επειδή προσφέρουν έναν τρόπο για να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους από άλλα της ίδιας κατηγορίας. Οι οικολογικές ομάδες γενικά υποστηρίζουν την οικολογική σήμανση ως ένα δρόμο που ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να παράγουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον. Οι ετικέτες περιέχουν ένα προσανατολισμένο μέσο στην αγορά για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και ως εκ τούτου αποφεύγεται και η αναποτελεσματικότητα που σχετίζεται με τα υποχρεωτικά πρότυπα ή τις απαγορεύσεις. Από την πλευρά της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος τα οικολογικά σήματα είναι εργαλεία για την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του επισημασμένου προϊόντος, και έτσι ίσως προκαλέσει μια αλλαγή στην αγοραστική συμπεριφορά που να μετριάσει την περιβαλλοντική επίπτωση του προϊόντος [23].

2.3 Ταξινόμηση των Οικολογικών Σημάτων

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO) αναγνωρίζει τρεις τύπους οικολογικής σήμανσης [24]:

- Τα οικολογικά σήματα **Τύπου I** είναι αυτά που βασίζονται στα κριτήρια ελέγχου τρίτων οργανισμών με βάση την ανάλυση του κύκλου ζωής ενός προϊόντος. Τα οικοσήματα Τύπου I απονέμονται από ανεξάρτητους οργανισμούς σε παραγωγούς και κατασκευαστές που αποδεδειγμένα χρησιμοποιούν πρακτικές και πρώτες ύλες “φιλικές προς το περιβάλλον” με σκοπό τα προϊόντα τους να διαφοροποιηθούν σημαντικά έναντι ανταγωνιστικών προϊόντων στον ίδιο κλάδο,
- Τα οικολογικά σήματα **Τύπου II** είναι αυτά που αναδεικνύουν τους ισχυρισμούς των κατασκευαστών τους. Για παράδειγμα “κατασκευασμένο κατά 40% από ανακυκλωμένα υλικά”,
- Τα οικολογικά σήματα **Τύπου III** είναι αυτά που παρουσιάζουν εύκολα συγκρίσιμες πληροφορίες βάσει του κύκλου ζωής ενός προϊόντος αλλά δεν προβαίνουν σε ισχυρισμούς έναντι άλλων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Η σήμανση των οικολογικών προϊόντων εξελίσσεται στην Ευρώπη αλλά και στη χώρα μας σε εθελοντικό πλαίσιο. Δεν υπάρχει νομοθεσία που να επιβάλλει την οικολογική σήμανση. Η λογική του θεσμού αντιθέτως στοχεύει στην αλλαγή νοοτροπίας στο αγοραστικό κοινό με σκοπό την έμμεση πίεση προς τους παραγωγούς για την υιοθέτηση μεθόδων καθαρής παραγωγής. Ο γερμανικός *Γαλάζιος (Μπλε) Άγγελος (Der Blaue Engel)* ήταν το πρώτο οικολογικό σήμα που παρουσιάστηκε στην αγορά το 1978. Από τότε έχουν αναπτυχθεί πάρα πολλά παρόμοια σήματα σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Το πιο γνωστό από αυτά είναι το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα γνωστό και ως “λουλούδι-μαργαρίτα” το οποίο αναγνωρίζεται σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε συνεργαζόμενες χώρες [23].

2.4 Η Χρήση των Οικολογικών Σημάτων

Τα οικολογικά σήματα είναι μια εθελοντική μέθοδος περιβαλλοντικής πιστοποίησης των επιδόσεων και της σήμανσης που ασκείται σε όλο τον κόσμο. Ένα οικολογικό σήμα είναι ένα όνομα που καθορίζει τη συνολική περιβαλλοντική προτίμηση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας σε μια συγκεκριμένη κατηγορία που βασίζεται σε εκτίμηση του κύκλου ζωής. Η οικολογική σήμανση προέρχεται από μια αυξανόμενη ανησυχία για την προστασία του περιβάλλοντος από τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις και το κοινό. Οι επιχειρήσεις συνειδητοποίησαν ότι οι περιβαλλοντικές ανησυχίες μπορεί να αποτελούν πλεονέκτημα για τις αγορές για συγκεκριμένα προϊόντα που ζητούν οι αγοραστές. Ως εκ τούτου, οι περιβαλλοντικές δηλώσεις, αξιώσεις, ή ακόμα και ετικέτες εμφανίζονται τώρα πια στα προϊόντα και παρά το γεγονός ότι προσελκύουν τους καταναλωτές, οι οποίοι διαθέτουν περιβαλλοντική συνείδηση, συχνά τους οδηγούν σε σύγχυση. Το 1994 ιδρύθηκε η παγκόσμια οικολογική σήμανση δικτύου (*Global Eco-labeling Network*) ως ένωση για τη βελτίωση, την προώθηση και την ανάπτυξη της οικολογικής σήμανσης των προϊόντων και των υπηρεσιών. Σύμφωνα με την GEN οι αρχές για την οικολογική σήμανση είναι [24]:

- Η συμμόρφωση με την περιβαλλοντική και τη σχετική νομοθεσία,
- Η συγκρίσιμη ποιότητα και οι λογικές αποδόσεις σε σχέση με τις εναλλακτικές λύσεις των προϊόντων,
- Οι τεκμηριωμένες σε έγκυρες επιστημονικές γνώσεις με βάση τον κύκλο ζωής εκτιμήσεις,
- Οι απαιτήσεις θα πρέπει να είναι αξιόπιστες, σχετικές, εφικτές και μετρήσιμες,
- Η διαδικασία οικολογικής σήμανσης συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων ενός βραβείου θα πρέπει να διενεργείται από ανεξάρτητο οργανισμό,
- Η οικολογική σήμανση θα πρέπει να είναι μια ανοιχτή και υπεύθυνη διαδικασία,
- Η διαδικασία πρέπει να είναι ευέλικτη. Αυτό απαιτεί για παράδειγμα, περιοδικές αναθεωρήσεις και ενημερώσεις των απαιτήσεων ενός βραβείου.

2.5 Τα πιο Γνωστά Οικολογικά Σήματα

Τα πιο δημοφιλή προγράμματα προϊόντων ecolabeling παρουσιάζονται περιληπτικά παρακάτω.

2.5.1 Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Απονομής Οικολογικού Σήματος προσφέρει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους καταναλωτές να προσδιορίσουν τα προϊόντα που έχουν επίσημα αναγνωριστεί ως “πράσινα” σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Νορβηγία την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Το *λουλούδι* (η *μαργαρίτα*) είναι το οικολογικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργήθηκε το 1992 για την ενθάρρυνση της παραγωγής και της κατανάλωσης των πράσινων προϊόντων στην Ευρώπη [24]. Τα περιβαλλοντικά κριτήρια για την απονομή του Σήματος λαμβάνουν υπόψη τους εξής περιβαλλοντικούς παράγοντες: ποιότητα του αέρα, ποιότητα των υδάτων, προστασία του εδάφους, μείωση των αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας, διαχείριση των φυσικών πόρων, πρόληψη της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη, προστασία της στοιβάδας του όζοντος, περιβαλλοντική ασφάλεια, θόρυβο και βιοποικιλότητα. Με βάση τα αποτελέσματα των αναλύσεων αυτών καθορίζονται κριτήρια που αναφέρονται στις σημαντικότερες επιπτώσεις του προϊόντος στο περιβάλλον. Το σήμα χρησιμοποιείται για πολλές διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων, εκτός από τρόφιμα, ποτά, φαρμακευτικά προϊόντα και ιατρικές συσκευές. Ο σκοπός είναι να κατευθύνει τους καταναλωτές να βρουν πιο οικολογικά προϊόντα και υπηρεσίες [24].

2.5.2 Ο Γαλάζιος Άγγελος της Γερμανίας

Δημιουργήθηκε το 1977 και ανήκει στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Συντήρησης της Φύσης και Πυρηνικής Ασφάλειας της Γερμανίας. Στην απονομή του, εκτός του Υπουργείου, εμπλέκονται το Environmental Label Jury, το γερμανικό ινστιτούτο για την πιστοποίηση και εξασφάλιση ποιότητας RAL και η ομοσπονδιακή περιβαλλοντική αντιπροσωπεία Umweltbundesamt. Απονέμεται σε προϊόντα και υπηρεσίες που μετά από ολική εκτίμησή τους αποδεικνύονται ευεργετικά για το περιβάλλον και ταυτόχρονα εκπληρώνουν τα υψηλά πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και καταλληλότητας στη χρήση. Ιδιαίτερη σημασία κατά την

αξιολόγηση των προϊόντων δίνεται στην οικονομική χρήση πρώτων υλών, στη μέθοδο παραγωγής, τη χρήση, τη διάρκεια ζωής, αλλά και τις μεθόδους απόρριψης του προϊόντος. Είναι το πιο γνωστό σήμα σε όλο τον κόσμο με χιλιάδες προϊόντα που φέρουν τη σήμανση σε περισσότερες από 80 διαφορετικές κατηγορίες. Ο γαλάζιος άγγελος καλύπτει μια ευρεία ποικιλία προϊόντων από χαρτικά και παιχνίδια, μέχρι δομικά μηχανήματα και ηλεκτρικές συσκευές [24].

2.5.3 Energy Star για Προϊόντα Χαμηλής Ενεργειακής Κατανάλωσης

Δημιουργήθηκε το 1992 στις Η.Π.Α. και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2001. Υπεύθυνη για τη λειτουργία του Προγράμματος είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αφορά αποκλειστικά σε συσκευές, προσδιορίζοντας εκείνες που ανταποκρίνονται σε ορισμένα πρότυπα ενεργειακής αποδοτικότητας. Η πιστοποίηση *Energy Star* αναφέρεται σε γραφειακό εξοπλισμό ενεργειακής απόδοσης (χαμηλής κατανάλωσης) όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εκτυπωτές, συσκευές φαξ, φωτοαντιγραφικές συσκευές, σαρωτές, κ.λπ. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου μια γραφειακή συσκευή να λάβει την ετικέτα *Energy Star* περιγράφονται αναλυτικά στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης [25].

2.5.4 Ο Κύκνος των Σκανδιναβικών Χωρών

Ο κύκνος είναι η επίσημη σκανδιναβική οικολογική ετικέτα, που συνιστάται από το Σκανδιναβικό Συμβούλιο των Υπουργών. Η ετικέτα βεβαιώνει ότι τα προϊόντα που τη φέρουν πληρούν ορισμένα κριτήρια χρησιμοποιώντας μεθόδους όπως δειγματοληψίες από ανεξάρτητα εργαστήρια, πιστοποίηση, και επισκέψεις ελέγχου. Ο κύκνος διακρίνει πάνω από 60 κατηγορίες που περιλαμβάνουν ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών. Τα κριτήρια πιστοποίησης διαφέρουν ανά κατηγορία και ελέγχουν το μέγεθος της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που μπορεί να προκληθεί από το εκάστοτε προϊόν [24].

2.5.5 Green Seal - ΗΠΑ

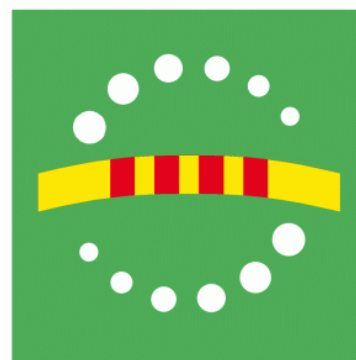
Η *Green Seal* (*Πράσινη Σφραγίδα*) είναι ένας ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός οργανισμός με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της κατασκευής, αγοράς

και χρήσης προϊόντων και υπηρεσιών φιλικών προς το περιβάλλον. Απονέμει οικολογικές ετικέτες για 30 κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών, βάσει διαφορετικών κριτηρίων για κάθε κατηγορία. Οι αξιολογήσεις προϊόντων και υπηρεσιών πραγματοποιούνται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση “κύκλου ζωής” για να εξασφαλίσουν ότι εξετάζονται όλες οι σημαντικές περιβαλλοντικές επιδράσεις ενός προϊόντος, από την εξαγωγή πρώτων υλών και την κατασκευή μέχρι τη χρήση και την τελική διάθεση [24].

2.5.6 The Catalanian Eco-label – “*El Distintiu*”

Το Καταλανικό Σήμα Περιβαλλοντική Ποιότητας προσδιορίζει προϊόντα και υπηρεσίες φιλικές προς το περιβάλλον. Είναι συμβατό με άλλα επίσημα περιβαλλοντικά σήματα εγγύησης ποιότητας και μπορεί να αναγραφεί σε προϊόντα και υπηρεσίες που έχουν υποβληθεί εθελοντικά σε πιστοποίηση από τους παραγωγούς, τους εμπόρους και τους προμηθευτές τους. Τα κριτήρια ελέγχου και πιστοποίησης κάθε προϊόντος διαφέρουν ανάλογα με το είδος του και την κατηγορία στην οποία αυτό ανήκει (π.χ. σακούλες σκουπιδιών, ξενοδοχεία, δερμάτινα είδη, κ.λπ.). Το Καταλανικό Σήμα διαθέτει αυτή τη στιγμή πάνω από 20 (και με συνεχή ενημέρωση) κατηγορίες προϊόντων [24].

2.5.7 The Czech Republic Eco-label - Environmental Friendly Products

Δημιουργήθηκε το 1994 με πρωτοβουλία των Υπουργών Περιβάλλοντος και Οικονομικών της Τσέχικης Δημοκρατίας. Στους στόχους του κρατικού συστήματος eco-labelling συγκαταλέγονται: α) ο προσδιορισμός ομάδων προϊόντων για τις οποίες ο αρνητικός αντίκτυπος στο περιβάλλον μπορεί να μειωθεί, β) ο προσδιορισμός των κριτηρίων που πρέπει να ικανοποιούνται από τα προϊόντα κάθε ομάδας, γ) η απονομή της οικολογικής ετικέτας στα προϊόντα που ικανοποιούν τα δεδομένα κριτήρια, και δ) ο έλεγχος της συμμόρφωσης των προϊόντων με τις απαιτήσεις που θέτει η οικολογική ετικέτα.

2.5.8 The Hungarian Eco-label

Εγκρίθηκε από την κυβέρνηση της Ουγγαρίας το 1993, σε μια προσπάθεια εγκαθίδρυσης ενός συστήματος διαφοροποίησης και πιστοποίησης προϊόντων που είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Ακολούθως, το “Υπουργείο Προστασίας του Περιβάλλοντος και Περιφερειακής Ανάπτυξης” ίδρυσε την “Ουγγρική Οργάνωση

Οικολογικού Σήματος” που επιφορτίζεται με το συντονισμό και τη λειτουργία του συστήματος πιστοποίησης ετικετών. Η απονομή της ετικέτας γίνεται ύστερα από αξιολόγηση του προϊόντος, της συσκευασίας ή της υπηρεσίας, με βάση τα υφιστάμενα κριτήρια για την κατηγορία στην οποία ανήκουν.

2.5.9 Forest Stewardship Council – FSC για Πιστοποιημένη Αειφόρο Ξυλεία

Πρόκειται για έναν διεθνή – μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Στοχεύει στην εξεύρεση λύσεων για τα προβλήματα που προκύπτουν από τις κακές πρακτικές δασονομίας, αλλά και στην επιβράβευση της καλής διαχείρισης των δασών. Προσφέρει τρία είδη πιστοποίησης:

- Σε διαχειριστές ή ιδιοκτήτες δασικών εκτάσεων,
- Σε επιχειρήσεις που κατασκευάζουν, επεξεργάζονται ή εμπορεύονται δασικά προϊόντα, και
- Σε εταιρίες διαχείρισης δασών.

Για την απονομή του πιστοποιητικού απαιτείται η συμμόρφωση με τις βασικές αρχές και τα κριτήρια το οργανισμού, που βασίζονται στην εξασφάλιση περιβαλλοντικά κατάλληλων, κοινωνικά ευεργετικών και οικονομικά βιώσιμων πρακτικών.

2.6 Το Σύστημα Οικολογικού Σήματος της E.E. (EU ECOLABEL)

Όπως προαναφέρθηκε, το Σύστημα Οικολογικού Σήματος της E.E. προσφέρει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των αγοραστών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, να προσδιορίσουν με ευκολία τα προϊόντα που έχουν επίσημα αναγνωρισθεί ως “πράσινα” στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Ακόμα, δίνει τη δυνατότητα στους κατασκευαστές να γνωστοποιήσουν στους πελάτες τους ότι τα προϊόντα τους σέβονται το περιβάλλον.

Από το 2000, άρχισε η εφαρμογή του Κανονισμού EK1980/2000 [26] που διεύρυνε το πεδίο εφαρμογής του συστήματος, ώστε να καλύπτει τις υπηρεσίες. Επίσης, οι έμποροι χονδρικής και λιανικής πώλησης μπορούν να ζητούν απευθείας την απονομή Οικολογικού Σήματος για τα προϊόντα τους. Έτσι, το σύστημα έγινε ακόμα πιο ελκυστικό. Ο Κανονισμός για την απονομή του Οικολογικού Σήματος έχει και πάλι αναθεωρηθεί καλύπτοντας τις ολοένα αυξανόμενες περιβαλλοντικές ανάγκες και λαμβάνοντας υπόψη επικαιροποιημένα δεδομένα που οδηγούν και σε αντίστοιχη επικαιροποίηση των οικολογικών κριτηρίων. Σε ισχύ βρίσκεται ο Κανονισμός 66/2010/EK της 25ης Νοεμβρίου 2009 (Παράρτημα I) [27, 28], ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 30/1/2010 και αντικατέστησε τον Κανονισμό 1980/2000/EK. Τα προϊόντα που καλύπτονται από το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα είναι καταναλωτικά αγαθά καθημερινής χρήσης (εκτός από τα τρόφιμα, τα ποτά και τα φάρμακα που δεν καλύπτονται από το σύστημα) και υπηρεσίες.

2.6.1 Κύρια Χαρακτηριστικά του Συστήματος

Τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος συνοψίζονται στα παρακάτω [28]:

- Το σύστημα είναι **επιλεκτικό**, αφού απονέμεται μόνο σε εκείνα τα προϊόντα με τις λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον,
- **Επικρατεί πλήρης διαφάνεια**: τα οικολογικά κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα διαμορφώνονται με τη συμβολή των εμπλεκόμενων ομάδων από τη βιομηχανία και το εμπόριο και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις περιβάλλοντος, καταναλωτών και εργαζομένων. Επίσης, οι καταναλωτές μπορούν να είναι σίγουροι ότι για ένα προϊόν/υπηρεσία που αναγράφει το Οικολογικό Σήμα, αυτό έχει απονεμηθεί από μια ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή,
- Εφαρμόζει την **πολυ-κριτηριακή ανάλυση**: όλος ο κύκλος ζωής του προϊόντος/υπηρεσίας αναλύεται με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνεται εκτίμηση όλων των επιπτώσεων στο περιβάλλον,
- Έχει **Ευρωπαϊκή διάσταση**: τα προϊόντα με οικολογική σήμανση προωθούνται στις χώρες μέλη της Ε.Ε., τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν καθώς, επίσης και στις προς ένταξη χώρες,
- Είναι **εθελοντικό**, γι' αυτό το λόγο δε θέτει φραγμούς στο εμπόριο.

2.6.2 Στόχοι του Ευρωπαϊκού Συστήματος Απονομής Ecolabel

Οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Συστήματος Απονομής Ecolabel είναι [29]:

- Εξοικονόμηση ενέργειας, και
- Περιορισμός της περιβαλλοντικής ρύπανσης

2.6.3 Διαδικασία Ένταξης Προϊόντων για την Απονομή του Ecolabel

Η μελέτη μιας κατηγορίας προϊόντων, που επιλέγεται για την απόκτηση δικαιώματος απονομής ecolabel, διεξάγεται από επιτροπές με εξειδικευμένα μέλη, συμβούλους των κρατών μελών. Ως κατηγορία προϊόντων ορίζεται μια ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών που προορίζονται για την ίδια χρήση και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τον ίδιο τρόπο από τον καταναλωτή. Για να γίνει αποδεκτή μία συγκεκριμένη κατηγορία πρέπει τα προϊόντα αυτά να είναι διαθέσιμα στην Ε.Ε., είτε παραγόμενα ή εισαγόμενα από τρίτες χώρες, με εξαίρεση όμως τα τρόφιμα, ποτά και φαρμακευτικά προϊόντα ή προϊόντα τα οποία είναι τοξικά, καρκινογόνα και μεταλλαξιογόνα [28].

Αρχικά, θεσπίζονται κριτήρια επιλογής κατηγορίας προϊόντος. Τα κριτήρια αυτά καθορίζονται με βάση τους παράγοντες: αγορά, περιβάλλον και λοιπών παραγόντων όπως η ασφάλεια και η υγιεινή, άλλα υπάρχοντα συστήματα οικολογικού σήματος στην Ευρώπη καθώς και τα υφιστάμενα πρότυπα χρηστικής καταλληλότητας. Η μελέτη σκοπιμότητας της αγοράς έχει ως σκοπό την εξέταση της βιωσιμότητας ενός οικολογικού προϊόντος σε ανταγωνισμό με τα

“συμβατικά”. Μελετάται κατά πόσο είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτές οι αναγκαίες προσαρμογές για τη συμμόρφωση προς τα υπόψη τιθέμενα κριτήρια σε εύλογο χρονικό διάστημα, καθώς και η στάση των καταναλωτών ως προς την υιοθέτηση ενός οικολογικού προϊόντος. Οι περιβαλλοντικές προϋποθέσεις, προσδιορίζονται από το αν το προϊόν διαθέτει χαρακτηριστικά που του επιτρέπουν να συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση καθοριστικών οικολογικών παραμέτρων, αναφερόμενες κυρίως στις σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που μπορεί να προκαλέσει σε όλο το φάσμα του κύκλου ζωής του -από την απόκτηση των πρώτων υλών έως την τελική διάθεση απορριμμάτων- καταγράφοντας όλες τις εισροές και εκροές του συστήματος παραγωγής του. Έτσι, αναγνωρίζεται το σύνολο των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και γίνεται αξιολόγηση ως προς τη σοβαρότητά τους. Η συνεκτίμηση του κύκλου ζωής του προϊόντος, αναφέρεται σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 14040 - *Αξιολόγηση Κύκλου Ζωής* και ISO 14024 - *Περιβαλλοντική Επισημάνση*. Η μελέτη κριτηρίων για την ένταξη νέων κατηγοριών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέσα σε δύο χρόνια μέγιστο από τη στιγμή που ξεκίνησε. Η υποψηφιότητα νέων προϊόντων, ως προς μελέτη των κριτηρίων ένταξης σε κατηγορία για την απόκτηση δικαιώματος απονομής του ecolabel, πραγματοποιείται μετά από αίτηση κάποιου μεμονωμένου ενδιαφερόμενου ή κράτους μέλους [29].

2.6.4 Τα Οικολογικά Κριτήρια για την Απονομή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος

Τα οικολογικά κριτήρια απαιτούν τη διεξαγωγή επιστημονικών μελετών αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του προϊόντος για κάθε τμήμα του κύκλου ζωής του. Μεταξύ άλλων, αφορούν την κατανάλωση ενέργειας, τη μόλυνση των νερών, τη ρύπανση του αέρα, τη δημιουργία αποβλήτων, την αειφόρο διαχείριση των δασών, το θόρυβο και τη ρύπανση του εδάφους. Επιπλέον, περιλαμβάνουν και κριτήρια επιδόσεων [28].

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεσπίζει *Συμβούλιο Οικολογικής Σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΣΟΣΕΕ), το οποίο συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των αρμόδιων φορέων όλων των κρατών μελών και άλλων ενδιαφερομένων μερών. Το ΣΟΣΕΕ εκλέγει τον πρόεδρό του σύμφωνα με τον εσωτερικό του κανονισμό. Συμβάλλει στην εκπόνηση και την αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της Ε.Ε. καθώς και σε οποιαδήποτε επισκόπηση της εφαρμογής του συστήματος οικολογικού σήματος της Ε.Ε. Παρέχει επίσης στην Επιτροπή συμβουλές και αρωγή στα συγκεκριμένα πεδία και, ιδίως, διατυπώνει συστάσεις σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις περιβαλλοντικών επιδόσεων. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων του, το ΣΟΣΕΕ να διασφαλίζει την ισόρροπη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών που σχετίζονται με την εκάστοτε κατηγορία προϊόντων, όπως είναι οι αρμόδιοι φορείς, παραγωγοί, κατασκευαστές, εισαγωγείς, πάροχοι υπηρεσιών, έμποροι χονδρικής ή λιανικής πώλησης, ιδίως οι ΜΜΕ, καθώς και οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος και οργανώσεις καταναλωτών [28].

Τα κριτήρια που προτείνει το ΣΟΣΕΕ για μια κατηγορία προϊόντων πρέπει να εγκριθούν από τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτού χρησιμοποιηθούν για την απονομή του Οικολογικού Σήματος σε προϊόντα. Τα οικολογικά κριτήρια για κάθε κατηγορία προϊόντων καθορίζονται με βάση μια προσέγγιση “από την κούνια μέχρι τον

τάφο”, που αναφέρεται, δηλαδή, σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής που επιτρέπει τον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του προϊόντος σε καθένα από τα στάδια του κύκλου ζωής του, αρχίζοντας από την εξόρυξη των πρώτων υλών, συνεχίζοντας με τη διαδικασία παραγωγής, τη διανομή (συμπεριλαμβανομένης και της συσκευασίας), τη χρήση και καταλήγοντας στην τελική διάθεση [28].

Λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι περιβαλλοντικοί παράγοντες: ποιότητα του αέρα, ποιότητα των υδάτων, προστασία του εδάφους, μείωση των αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας, διαχείριση των φυσικών πόρων, πρόληψη της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη, προστασία της στοιβάδας του όζοντος, περιβαλλοντική ασφάλεια, θόρυβος και βιοποικιλότητα. Με βάση τα σχετικά αποτελέσματα, καθορίζονται κριτήρια που αναφέρονται στις σημαντικότερες επιπτώσεις του προϊόντος στο περιβάλλον [28].

2.6.5 Η Απονομή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος

Από τη στιγμή που θα θεσμοθετηθούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια, ο κατασκευαστής ή εισαγωγέας που επιθυμεί να υποβάλει αίτηση για το Οικολογικό Σήμα πρέπει να επικοινωνήσει με τον Αρμόδιο Εθνικό Φορέα και να προσκομίσει όλα τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα προϊόντα του πληρούν τα απαιτούμενα οικολογικά κριτήρια και τα κριτήρια των επιδόσεων. Στη συνέχεια, τα προϊόντα μπορούν να φέρουν το Οικολογικό Σήμα, ενώ πωλούνται και αναγνωρίζονται σε όλη την Ε.Ε. [28]

Στην Ελλάδα αρμόδιο φορέα πιστοποίησης συστήματος ecolabel αποτελεί το *Ανώτατο Συμβούλιο Απονομής Οικολογικού Σήματος* (ΑΣΑΟΣ) υπό την αιγίδα του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η σύνθεσή του είναι ενδεκαμελής και συμμετέχουν σε αυτό υπηρεσιακοί παράγοντες συναρμοδίων Υπουργείων καθώς και εκπρόσωποι μη υπηρεσιακών φορέων, όπως ενώσεις καταναλωτών, οι επιχειρήσεις και οι οικολογικές οργανώσεις [30]. Ενδεικτικός φάκελος υποψηφιότητας για την απονομή Οικολογικού Σήματος από τον ΑΣΑΟΣ δίνεται στο Παράρτημα II.

2.6.6 Παρακολούθηση Της Συμμόρφωσης - Επιθεώρηση

Για να διαφυλαχθεί το κύρος του Οικολογικού Σήματος, οι αρμόδιοι φορείς ορίζουν επιθεωρητές για να επιθεωρούν τις μονάδες παραγωγής. Με τον τρόπο αυτό, οι καταναλωτές αποκτούν τη βεβαιότητα ότι το προϊόν που αγοράζουν ανταποκρίνεται συνεχώς στα πλέον απαιτητικά περιβαλλοντικά πρότυπα [28].

2.6.7 Οφέλη Εφαρμογής Ecolabel

Οφέλη που μπορεί να αποκτήσει μία επιχείρηση εφαρμόζοντας το σύστημα ecolabel στο προϊόν (ή υπηρεσία) της, αποτελούν τα μειωμένα λειτουργικά κόστη, εφαρμόζοντας κριτήρια εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων, η συμμόρφωση με την υπάρχουσα περιβαλλοντική νομοθεσία αλλά και η αύξηση της δυνατότητας εξαγωγών σε χώρες με αυστηρότερη περιβαλλοντική νομοθεσία, η βελτίωση της θέσης της επιχείρησης στον ανταγωνισμό, η βελτίωση της δημόσιας εικόνας της επιχείρησης με την επισήμανση της

πράσινης ετικέτας, η μείωση της φορολογίας, εφόσον υφίσταται αντίστοιχο κίνητρο από την Ε.Ε., αλλά πολύ σημαντικό επίσης είναι και η αύξηση των πωλήσεων από τη δημιουργία του νέου προϊόντος.

Αντιμετωπίζεται ως θετική επίδραση, επίσης, το γεγονός ένταξης των περιβαλλοντικών κριτηρίων στην επιχείρηση καθώς και η μείωση των διακυμάνσεων των τιμών. Για πολλές επιχειρήσεις η χρήση των κριτηρίων του οικολογικού σήματος αποτελεί γνώμονα των περιβαλλοντικών επιδόσεων, για την ανάπτυξη ή ακόμη και την εμπορία των προϊόντων τους.

Από την πλευρά του καταναλωτή, σημαντικό όφελος από την εφαρμογή του ecolabel αποτελεί η αναγνώριση των περιβαλλοντικών πλευρών που σχετίζονται με το προϊόν, η περιβαλλοντική ασφάλεια, η ευκολία στην αναγνώριση του πράσινου προϊόντος καθώς και η δυνατότητα σύγκρισης του προϊόντος με άλλα προϊόντα και η διασφάλισή του σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τέλος, η επίδραση που έχει η οικοσήμανση στο περιβάλλον είναι σίγουρα θετική, έχοντας, ωστόσο έμμεσα αποτελέσματα, αφού εξαρτάται τελικά από το βαθμό διεύθυνσής του στην κατανάλωση. Η εδραίωση και η αύξηση των πωλήσεων αυτών των προϊόντων, δηλαδή των προϊόντων που έχουν περιορισμένες επιπτώσεις στο περιβάλλον, αλλά και οι βελτιώσεις που οι κατασκευαστές ή οι παραγωγοί υποχρεούνται να επιφέρουν στα προϊόντα τους για να πληρούν τα κριτήρια της οικοσήμανσης είναι άμεση συνάρτηση του σωστού μάρκετινγκ και της εμπορίας [31].

Έτσι, για να απολάβουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι τα οφέλη από την οικοσήμανση θα πρέπει να επιτευχθεί μία στρατηγική προώθησης αυτών των προϊόντων. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, η συνεχής ενημέρωση με οποιοδήποτε μέσο (διαδίκτυο, ενημερωτικά φυλλάδια, εκδηλώσεις, κ.λπ.) για την αποδοτικότητα και το κόστος εφαρμογής αλλά και η απόδοση κινήτρων και ελαφρύνσεων για την υιοθέτησή του, αποτελούν σημαντική αρωγή στην αύξηση των αιτήσεων απονομής του ecolabel. Η σωστή και άμεση πληροφόρηση των καταναλωτών για τα πιστοποιημένα πράσινα προϊόντα της Ε.Ε. που αποβλέπουν αποκλειστικά στην αειφόρο ανάπτυξη και την εδραίωση των υγιών καταναλωτικών πρακτικών, είναι επιτακτική για την εδραίωση και τη συμμετοχή στην ανταγωνιστικότητα των οικολογικών προϊόντων στην αγορά [29, 31].

2.6.8 Λόγοι Αγοράς Προϊόντων με Οικολογική Σήμανση

- Έχουν πιστοποιηθεί από ανεξάρτητο και φερέγγυο οργανισμό,
- Η ποιότητα του προϊόντος είναι εγγυημένη ως τουλάχιστον εξίσου καλή με εκείνη αντίστοιχων προϊόντων που δεν παρουσιάζουν περιβαλλοντικά οφέλη,
- Βασίζονται σε επιστημονικές μελέτες,
- Ελέγχονται από δημόσιες αρχές,
- Έχουν οριστικοποιηθεί ύστερα από διάλογο και στενή συνεργασία με κορυφαίες περιβαλλοντικές οργανώσεις και ενώσεις καταναλωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ECO-LABEL ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

3.1 Εισαγωγή

Ο τομέας των ενδυμάτων και υφασμάτων είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος γιατί περιλαμβάνει προϊόντα που έρχονται σε επαφή με το ανθρώπινο δέρμα και τα οποία, όταν δεν παράγονται οικολογικά, επιβαρύνουν το περιβάλλον κατά τις διεργασίες της λεύκανσης, της βαφής, του τυπώματος και του φινιρίσματος.

Πιστοποιώντας τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα με Eco-Label:

- Διασφαλίζεται η υγεία των καταναλωτών, μειώνοντας στο ελάχιστο την επαφή του σώματος με ουσίες που μπορούν να προκαλέσουν αλλεργίες ή καρκίνο,
- Περιορίζεται η ρύπανση των υδάτων και της ατμόσφαιρας,
- Μειώνονται τα κατάλοιπα των επικίνδυνων ουσιών για τον άνθρωπο και το περιβάλλον,
- Εξασφαλίζεται η ποιότητα, η ανθεκτικότητα και η φιλικότητα χρήσης των ινών, υφασμάτων και ετοιμών ενδυμάτων.

3.2. Στάδια Σχεδίασης και Εφαρμογής του Eco-label στα Προϊόντα Κλωστοϋφαντουργίας

Τα κύρια βήματα που θα πρέπει να ακολουθηθούν ώστε να υιοθετήσει μία επιχείρηση το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα για ένα ή για μία ομάδα προϊόντων της φαίνονται στον ακόλουθο Πίνακα 3.1 [32].

Πίνακας 3.1 Βήματα Υιοθέτησης Ευρωπαϊκού Οικολογικού Σήματος

Βήμα 1	Έλεγχος Επιλεξιμότητας Προϊόντος
Βήμα 2	Έλεγχος Επιλεξιμότητας Επιχείρησης
Βήμα 3	Κατάθεση Αίτησης στον Αρμόδιο Φορέα
Βήμα 4	Προετοιμασία και Συμπλήρωση Αίτησης
Βήμα 5	Επεξεργασία Αίτησης
Βήμα 6	Χορήγηση Σήματος
Βήμα 7	Διατήρηση και Ανανέωση Σήματος
Βήμα 8	Τέλη Χορήγησης και Χρήσης Σήματος

3.2.1 Έλεγχος Επιλεξιμότητας Προϊόντος

Με Απόφαση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 9ης Ιουλίου 2009 (2009/567/ΕΚ) (Παράρτημα ΙΙΙ) [33] θεσπίστηκαν τα οικολογικά κριτήρια απονομής του Κοινοτικού Οικολογικού Σήματος για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.

Η κατηγορία “κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα” περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ: είδη ρουχισμού και αξεσουάρ (όπως π.χ. μαντήλια, κασκόλ, τσάντες, τσάντες αγορών, σακίδια, ζώνες, κ.λπ.) που αποτελούνται από υφαντικές ίνες σε κατά βάρος αναλογία τουλάχιστον 90%,
- Κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων: κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα για χρήση σε εσωτερικούς χώρους τα οποία αποτελούνται από υφαντικές ίνες σε κατά βάρος αναλογία τουλάχιστον 90%. Περιλαμβάνονται οι τάπητες μικρών διαστάσεων. Εξαιρούνται οι μοκέτες και οι επενδύσεις τοίχων,
- Ίνες, νήματα και υφάσματα (καθώς και ανθεκτικά μη υφασμένα προϊόντα) που προορίζονται για χρήση σε κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ ή σε κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων.

Στην εν λόγω ομάδα προϊόντων δεν περιλαμβάνονται κλωστοϋφαντουργικά που έχουν υποστεί επεξεργασία με βιοκτόνα προϊόντα, εκτός εάν αυτά τα βιοκτόνα προϊόντα περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΑ της οδηγίας 98/8/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [34], εφόσον η ουσία προσδίδει στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα πρόσθετες ιδιότητες που αποσκοπούν άμεσα στην προστασία της ανθρώπινης υγείας (π.χ. βιοκτόνα προϊόντα που προστίθενται σε κλωστοϋφαντουργικά δίχτυα και ρουχισμό για να απωθούν κουνούπια και μύγες, ακάρεα ή αλλεργιογόνα) και εφόσον η χρήση της ενεργού ουσίας επιτρέπεται για την εκάστοτε χρήση σύμφωνα με το παράρτημα V της οδηγίας 98/8/EK.

Ειδικά για τα “κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ” και για τα “κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων”: κατά τον υπολογισμό του ποσοστού των κλωστοϋφαντουργικών ινών δεν απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη πούπουλα, φτερά, μεμβράνες και επενδύσεις.

Τα κριτήρια χορήγησης του Eco-Label διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- για τις κλωστοϋφαντουργικές ίνες,
- για τις διεργασίες και τις χημικές ουσίες,
- για την καταλληλότητα χρήσης.

Σκοπός των κριτηρίων αυτών είναι ιδιαίτερα να συμβάλλουν στη μείωση της ρύπανσης των υδάτων που σχετίζεται με τις βασικές διεργασίες κατά την αλυσίδα παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, όπου συμπεριλαμβάνεται η παραγωγή ινών, η νηματοποίηση, η ύφανση, η πλέξη, η λεύκανση, η βαφή και το φινίρισμα.

Εφόσον το υποψήφιο προϊόν εμπίπτει σε μία από τις παραπάνω ομάδες κλωστοϋφαντουργικών ειδών και ικανοποιεί τα κριτήρια και των τριών κατηγοριών τότε είναι επιλέξιμο για τη χορήγηση του οικολογικού σήματος. Ένα εργαλείο γρήγορης εκτίμησης της επιλεξιμότητας ενός προϊόντος για πιστοποίηση με Eco-Label διατίθεται στη διεύθυνση <http://www.eco-label.com/flowertool/flowertest.htm>.

3.2.2 Έλεγχος Επιλεξιμότητας Επιχείρησης

Κάθε επιχείρηση (κατασκευής, εισαγωγικές, χονδρικού εμπορίου, λιανικού εμπορίου, κ.λπ.) είναι επιλέξιμη να καταθέσει αίτηση χορήγησης Eco-Label στα προϊόντα της, εφόσον αυτά διακινούνται στην αγορά κάτω από τη δική της επωνυμία.

Προκειμένου να εξοικονομηθεί χρόνος, μία επιχείρηση είναι δυνατόν να καταθέσει μία μόνο αίτηση για μία σειρά προϊόντων της, εφόσον αυτά εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία και ικανοποιούν όλα τα κριτήρια της κατηγορίας αυτής.

3.2.3 Κατάθεση Αίτησης στον Αρμόδιο Φορέα

Εφόσον εξασφαλιστεί η επιλεξιμότητα του/των προϊόντων και της επιχείρησης, προετοιμάζεται η αίτηση η οποία αφού ολοκληρωθεί θα πρέπει να κατατεθεί στον Αρμόδιο Φορέα που είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση του Σήματος σε κάθε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εάν το προϊόν κατασκευάζεται σε χώρα εκτός της Ε.Ε. η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί στον Αρμόδιο Φορέα της χώρας όπου το προϊόν διακινείται ή πρόκειται να διακινηθεί.

Σε περίπτωση που ένα προϊόν προέρχεται, στην ίδια μορφή, από διάφορες χώρες-μέλη οι αιτούντες μπορούν να επιλέξουν για την κατάθεση της αίτησης τους τον Αρμόδιο Φορέα μίας εκ των συγκεκριμένων χωρών. Όλοι οι Αρμόδιοι Φορείς αξιολογούν τις αιτήσεις βάσει κοινών κριτηρίων, ωστόσο δύναται να διαφοροποιηθούν στον τρόπο με τον οποίο τις διαχειρίζονται.

Στην Ελλάδα, όπως και για την οικολογική πιστοποίηση κάθε είδους, αρμόδιος φορέας είναι το *Ανώτατο Συμβούλιο Απονομής Οικολογικού Σήματος (ΑΣΑΟΣ)* το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

3.2.4 Προετοιμασία και Συμπλήρωση Αίτησης

Η αίτηση που πρέπει να συμπληρωθεί για το υποψήφιο προϊόν χορηγείται από τον Αρμόδιο Φορέα. Οι φόρμες των αιτήσεων αναθεωρούνται όταν επικαιροποιούνται τα κριτήρια (συνήθως κάθε 3 με 5 χρόνια) ή, περιστασιακά, εάν προκύψει κάποια άλλη ανάγκη.

Απαραίτητα στοιχεία για την συμπλήρωση της Αίτησης είναι πληροφορίες σχετικά με την επιχείρηση και το υποψήφιο προϊόν, καθώς επίσης και τεκμηρίωση της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια, βάσει νομοθεσίας, τα οποία πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση του Eco-Label.

Η απόδειξη συμμόρφωσης με τα κριτήρια μπορεί να γίνει μέσω:

- δήλωσης συμμόρφωσης από τον παρασκευαστή ή προμηθευτή,
- πιστοποιημένων ελέγχων από διαπιστευμένο εργαστήριο.

Τα αποτελέσματα εργαστηριακών ελέγχων αφορούν τόσο στο τελικό προϊόν όσο και στις πρώτες ύλες. Σε περίπτωση που οι πρώτες ύλες είναι πιστοποιημένες με Eco-Label, τότε οι έλεγχοι διεξάγονται μόνο για το τελικό προϊόν, και η Αίτηση αξιολογείται μόνο ως προς τις τελικές διεργασίες παρασκευής του, δηλαδή τις διεργασίες εκείνες για τις οποίες η αιτούμενη επιχείρηση είναι άμεσα υπεύθυνη.

Οι έλεγχοι είναι δυνατόν να διεξαχθούν είτε εντός της επιχείρησης, εφόσον διαθέτει όλα τα απαραίτητα μέσα και τις πληροφορίες για να πιστοποιήσει μόνη της τη συμβατότητα με τα απαιτούμενα κριτήρια, είτε σε εξωτερικά εργαστηριακά κέντρα.

Όλα τα δεδομένα που αφορούν σε εργαστηριακά αποτελέσματα θα πρέπει να είναι επικαιροποιημένα. Οι Αρμόδιοι Φορείς για τη χορήγηση του Eco-Label έχουν τη δικαιοδοσία να διεξάγουν περαιτέρω ελέγχους στα υποβαλλόμενα στοιχεία και συνήθως δέχονται αποτελέσματα τα οποία έχουν ληφθεί το αργότερα έξι μήνες πριν την ημερομηνία της αίτησης.

Εάν η υποψήφια εταιρία δε δύναται να πραγματοποιήσει μόνη της τους απαιτούμενους ελέγχους, μπορεί να χρησιμοποιήσει εργαστήριο της επιλογής της. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να είναι επικαιροποιημένα και στην περίπτωση αυτή.

Όπου απαιτείται **ανεξάρτητη επικύρωση** των εργαστηριακών αποτελεσμάτων, τα αποτελέσματα πρέπει να ελεγχθούν από πρότυπο εργαστήριο το οποίο θα πιστοποιήσει την ικανοποίηση των απαιτούμενων κριτηρίων.

Τα κόστη των εργαστηριακών ελέγχων και της πιστοποίησης θα πρέπει να καλυφθούν από την υποψήφια επιχείρηση.

Όλα τα υποβαλλόμενα στοιχεία των εργαστηριακών αποτελεσμάτων και των πιστοποιήσεων που θα αποδεικνύουν την ικανοποίηση των απαιτούμενων, βάσει νομοθεσίας κριτηρίων, θα πρέπει να συμπεριληφθούν σε ένα Φάκελο.

Ο Φάκελος θα περιέχει, επιπρόσθετα, μία αποτύπωση της προτεινομένης χρήσης του Eco-Label επάνω στο προϊόν και τη συσκευασία του.

Στην περίπτωση που η Αίτηση αξιολογηθεί με επιτυχία, τότε η επιχείρηση οφείλει να διατηρεί επικαιροποιημένο αντίγραφο του κατατεθειμένου Φακέλου, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του Σήματος.

Η συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη Αίτηση χορήγησης του Οικολογικού Σήματος καθώς και ο Φάκελος με όλα τα στοιχεία των εργαστηριακών ελέγχων υποβάλλονται σε 2 αντίγραφα στον Αρμόδιο Φορέα της εκάστοτε χώρας.

Η υποψήφια επιχείρηση δεν πρέπει να συμπεριλάβει στην Αίτηση της το προβλεπόμενο παράβολο. Ο Αρμόδιος Φορέας θα τιμολογήσει την επιχείρηση μετά την παραλαβή της Αίτησης και αφού λάβει υπόψη τυχόν προβλεπόμενες εκπτώσεις. Το παράβολο της Αίτησης δεν επιστρέφεται σε περίπτωση μη επιτυχούς αξιολόγησης.

Η Αίτηση χορήγησης του Οικολογικού Σήματος είναι δυνατόν να συμπληρωθεί και να υποβληθεί από τα ινστιτούτα/κέντρα διεξαγωγής ελέγχων/δοκιμών εκ μέρους της ενδιαφερόμενης επιχείρησης, έναντι ορισμένης αμοιβής.

3.2.5 Επεξεργασία Αίτησης

Αμέσως μετά την παραλαβή της Αίτησης, ο Αρμόδιος Φορέας χορήγησης του Οικολογικού Σήματος στέλνει επιβεβαίωση στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση και αποδίδει στην Αίτηση ένα μονοσήμαντο κωδικό. Όλη η περαιτέρω επικοινωνία που αφορά στο Σήμα πραγματοποιείται με αναφορά στο συγκεκριμένο κωδικό. Εφόσον η Αίτηση είναι επιτυχής, ο κωδικός χρησιμοποιείται για την καταχώρηση του συμβολαίου χορήγησης του Σήματος.

Ο Αρμόδιος Φορέας τιμολογεί την επιχείρηση ως προς το παράβολο που της αναλογεί, μετά την παραλαβή της Αίτησης. Η αξία του παράβολου παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις, εντός κάποιων ορίων, μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Επίσης διαφορές ενδέχεται να υπάρχουν και στις διαδικασίες αξιολόγησης των Αιτήσεων μεταξύ των Αρμοδίων Φορέων.

Αρχικά, ο Αρμόδιος Φορέας ελέγχει την πληρότητα της Αίτησης και αξιολογεί κατά πόσο ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των κριτηρίων ως προς τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων και τις αναγκαίες πιστοποιήσεις. Ενδέχεται, στο πλαίσιο της αξιολόγησης ο Αρμόδιος Φορέας να διεξάγει ο ίδιος έλεγχο του προϊόντος ή ακόμη και αυτοψία στις εγκαταστάσεις της αιτούσας επιχείρησης.

Εφόσον ικανοποιούνται δίχως προβλήματα όλες οι απαιτήσεις του Σήματος, η διαδικασία αξιολόγησης διαρκεί περίπου ένα μήνα.

3.2.6 Χορήγηση Σήματος

Όταν ολοκληρωθεί επιτυχώς η αξιολόγηση της Αίτησης χορήγησης του Οικολογικού Σήματος, ο Αρμόδιος Φορέας αποστέλλει στην επιχείρηση για υπογραφή ένα συμβόλαιο το οποίο αποτελεί την άδεια – πιστοποιητικό χρησιμοποίησης του Σήματος.

Το Eco-Label είναι αναγνωρίσιμο σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Η επιχείρηση μπορεί να τοποθετήσει τη “μαργαρίτα” επάνω στο προϊόν και τη συσκευασία του καθώς επίσης και να τη χρησιμοποιήσει στις διαφημίσεις της αμέσως μετά τη χορήγηση του Σήματος.

Ο Αρμόδιος Φορέας καθοδηγεί την εταιρία ως προς την τοποθέτηση του Σήματος, ενώ η εταιρία θα πρέπει να αποστείλει στο Φορέα φωτογραφίες του τελικού σχεδίου προϊόντος και συσκευασίας με την απεικόνιση του Eco-Label. Επιπλέον πρέπει να υποβληθούν και αντίτυπα από όλο το διαφημιστικό υλικό στο οποίο εμφανίζεται ή υπάρχουν αναφορές στο Eco-Label.

Το πιστοποιημένο πλέον προϊόν, εγγράφεται στη λίστα των προϊόντων με Eco-Label η οποία υπάρχει στην ιστοσελίδα της Ε.Ε. για το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα: <http://www.eco-label.com>, όπου δημοσιεύεται φωτογραφία του προϊόντος και περιγραφή του τρόπου παρασκευής του και των ιδιοτήτων του.

- Το λογότυπο της “μαργαρίτας” δεν επιτρέπεται να τροποποιηθεί σε καμιά περίπτωση,
- Η τοποθέτησή του πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να μην καλύπτεται ή εμποδίζεται από άλλες εικόνες ή λογότυπα,
- Το λογότυπο χρησιμοποιείται μόνο για τα πιστοποιημένα προϊόντα και δεν επιτρέπεται η προβολή του για τη διαφήμιση αδιακρίτως όλων των προϊόντων μίας επιχείρησης.

3.2.7 Διατήρηση και Ανανέωση Σήματος

Η διατήρηση του Οικολογικού Σήματος σε κάθε πιστοποιημένο προϊόν εξαρτάται από τους εξής παράγοντες:

- **Καταβολή ετήσιων εισφορών.** Στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους ο Αρμόδιος Φορέας τιμολογεί την επιχείρηση με το κόστος της ετήσιας συνδρομής για τη διατήρηση του Eco-Label στο πιστοποιημένο προϊόν,
- **Συνεχής συμμόρφωση με τα κριτήρια του Eco-Label.** Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεχής συμμόρφωση των προδιαγραφών του πιστοποιημένου προϊόντος με τα προβλεπόμενα κριτήρια Eco-Label, ο Αρμόδιος Φορέας, είτε εξουσιοδοτημένα όργανα αυτού, δύναται είτε να διεξάγει ελέγχους, κατόπιν προειδοποίησης, στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, ή να ζητήσει εκ νέου αποδεικτικά στοιχεία ικανοποίησης συγκεκριμένων κριτηρίων. Η διαδικασία της παρακολούθησης απλοποιείται αρκετά στις περιπτώσεις των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν κάποιο Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (π.χ. ISO).

Τα συμβόλαια χορήγησης του Eco-Label κανονικά είναι σε ισχύ όσο βρίσκονται σε ισχύ και τα κριτήρια χορήγησης του Σήματος. Εάν τα κριτήρια ανανεωθούν δίχως τροποποιήσεις τότε και το συμβόλαιο ανανεώνεται αυτόματα, εκτός και αν ένα από τα δύο μέρη, Αρμόδιος Φορέας ή επιχείρηση, τερματίσει νωρίτερα τη συμφωνία.

Εάν υπάρχουν τροποποιήσεις των κριτηρίων τότε η πιστοποιημένη επιχείρηση θα πρέπει να καταθέσει μία συμπληρωματική αίτηση μαζί με όλο το αναγκαίο αποδεικτικό υλικό συμμόρφωσης με τα καινούρια κριτήρια. Ωστόσο δεν καταβάλλεται εκ νέου παράβολο.

Επίσης δεν καταβάλλεται παράβολο και στις περιπτώσεις υποβολής νέας Αίτησης χορήγησης Eco-Label για προϊόντα τα οποία ανήκουν στην ίδια κατηγορία με προϊόντα της επιχείρησης τα οποία είναι ήδη πιστοποιημένα με Eco-Label.

Τα προϊόντα τα οποία είναι πιστοποιημένα με Eco-Label επιδέχονται τροποποιήσεις εφόσον δεν αναιρείται σε καμιά περίπτωση η συμμόρφωση με τα απαιτούμενα κριτήρια. Η αλλαγή χαρακτηριστικών όπως το μέγεθος ή το σχέδιο ενός προϊόντος δεν υποχρεώνουν την επιχείρηση στην υποβολή νέας αίτησης. Ωστόσο, ο Αρμόδιος Φορέας θα πρέπει να ενημερωθεί εγγράφως κυρίως όταν πρόκειται για σημαντικές μετατροπές, όπως π.χ. η επωνυμία.

Μία τέτοια διαδικασία περιλαμβάνει την αποστολή των ακόλουθων πληροφοριών στον Αρμόδιο Φορέα:

- επωνυμία του πιστοποιημένου προϊόντος,
- αριθμό αδειάς Eco-Label,
- περιγραφή των προβλεπόμενων τροποποιήσεων και της επίδρασής τους στο πιστοποιημένο προϊόν,
- βεβαίωση ότι η σύνθεση του προϊόντος καλύπτεται ήδη από το Φάκελο της αρχικής Αίτησης που είναι κατατεθειμένος στον Αρμόδιο Φορέα, καθώς και
- βεβαίωση ότι το προϊόν συνεχίζει να είναι σε απόλυτη συμφωνία με τα προβλεπόμενα κριτήρια.

Ο Αρμόδιος Φορέας έχει τη δυνατότητα να αναστείλει ή να αποσύρει την άδεια χρήσης του Eco-Label εφόσον παραβιαστούν από την επιχείρηση οι όροι του συμβολαίου.

3.2.8 Τέλη Χρήσης Eco-Label

Για τη χορήγηση του Eco-Label σε μία επιχείρηση είναι υποχρεωτική η καταβολή τελών, τα οποία ενδεχομένως να παρουσιάζουν διακυμάνσεις ως προς το κόστος τους μεταξύ των χωρών – μελών της E.E.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες τελών: α) τέλος υποβολής Αίτησης και β) ετήσιο τέλος χρήσης Σήματος.

Τα τέλη που έχουν οριστεί στην Ελλάδα από το ΑΣΑΟΣ ανά ομάδα πιστοποιημένων προϊόντων για κάθε επιχείρηση είναι:

- α) 300 – 1300€ ως τέλος Αίτησης (για την περίπτωση ΜΜΕ προβλέπεται έκπτωση 25%),
- β) 500 – 25.000€, που αντιστοιχεί στο 0,15% επί των ετήσιων πωλήσεων των πιστοποιημένων με Eco-Label προϊόντων ως ετήσιο τέλος χρήσης Σήματος.

Το σύνολο των πωλήσεων δεν περιλαμβάνει Φ.Π.Α. και υπολογίζεται βάσει των εργοστασιακών τιμών των προϊόντων.

Στην καταβολή του ετήσιου τέλους προβλέπονται οι ακόλουθες εκπτώσεις:

- 25% για τις ΜΜΕ,
- 15% για την περίπτωση που επιχείρηση είναι πιστοποιημένη κατά EMAS ή ISO 14001,
- 30% εφόσον το προϊόν είναι επίσης πιστοποιημένο με κάποιο άλλο οικολογικό σήμα το οποίο ανταποκρίνεται στις γενικές απαιτήσεις του ISO 14024,
- 25% για τις τρεις πρώτες επιχειρήσεις της χώρας – μέλους της E.E. στις οποίες απανέμεται το Eco-Label για μία συγκεκριμένη ομάδα προϊόντων.

Οι προβλεπόμενες εκπτώσεις υπολογίζονται αθροιστικά, αλλά το σύνολό τους δεν μπορεί να ξεπερνά το 50%.

Στο τέλος χρήσης του Eco-Label δεν περιλαμβάνεται το κόστος αναγκαίων συμπληρωματικών δοκιμών και ελέγχων καθώς και επισκέψεων στις εγκαταστάσεις της εκάστοτε επιχείρησης που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν από τον Αρμόδιο Φορέα. Το κόστος αυτό καλείται να το καλύψει η επιχείρηση.

Η πληρωμή του τέλους χρήσης γίνεται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, αφού κατατεθούν στον Αρμόδιο Φορέα στοιχεία του συνόλου πωλήσεων του πιστοποιημένου προϊόντος και ληφθεί υπόψη η όποια πιθανή έκπτωση.

3.3 Το Πρότυπο ΟΕΚΟ-TEX® Standard

Το πρότυπο ΟΕΚΟ-TEX® Standard 100 δημιουργήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 για την ικανοποίηση των αναγκών του καταναλωτικού κοινού και των απαιτήσεων του για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα χωρίς προβλήματα για την υγεία. Εκείνο τον καιρό οι διαδεδομένοι φόβοι για “*δηλητήρια εντός των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων*” και άλλες κακές φήμες δημιουργούσαν την εντύπωση ότι οι χημικές ουσίες, που χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή αυτών των προϊόντων, είναι γενικά αρνητικές και επικίνδυνες για την ανθρώπινη υγεία.

Οι απαιτήσεις μας για μοντέρνα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα δεν μπορούν όμως να εκπληρωθούν χωρίς τη χρήση ορισμένων χημικών ουσιών. Το καταναλωτικό κοινό απαιτεί σήμερα από τα προϊόντα αυτά μοντέρνα χρώματα, εύκολη περιποίηση, μακροζωία και άλλες πολλές λειτουργικές ιδιότητες, πράγμα το οποίο μπορεί να επιτευχθεί, ανάλογα με τη χρήση κάθε προϊόντος (π.χ. ενδύματα εργασίας) εν μέρει μόνο με τη χρήση χημικών ουσιών.

Μέχρι την έναρξη της εφαρμογής του προτύπου ΟΕΚΟ-TEX® Standard 100 δεν υπήρχε στους καταναλωτές ένα αξιόπιστο σήμα προϊόντων για την αξιολόγηση της ποιότητας της ανθρώπινης οικολογίας στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, όπως επίσης δεν υπήρχε μια ενιαία κλίμακα ασφαλείας για επιχειρήσεις κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης, η οποία θα διευκόλυνε τη σχετική πρακτική αξιολόγηση πιθανών επιβλαβών ουσιών σε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα. Για το λόγο αυτό το Αυστριακό Ινστιτούτο Υφαντουργικών Ερευνών (ÖTI) μαζί με το Γερμανικό Ερευνητικό Ινστιτούτο Hohenstein βασισμένοι στα ήδη εφαρμοζόμενα πρότυπα ελέγχου ανέπτυξαν από κοινού το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100.

3.3.1 Βασικά Στοιχεία του ΟΕΚΟ-TEX®

Για την επίτευξη των στόχων μίας αξιόπιστης σήμανσης προϊόντων καθώς και μίας ενιαίας κλίμακας ασφαλείας για την αξιολόγηση των επιβλαβών ουσιών εκ μέρους των παραγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης, το ΟΕΚΟ-TEX® προβλέπει τα εξής συστατικά στοιχεία:

- Ενιαία σε παγκόσμια κλίμακα και επιστημονικά τεκμηριωμένα (σε σχέση με την κλωστοϋφαντουργική και ανθρώπινη οικολογία) κριτήρια ελέγχου,
- Σε ετήσιο ρυθμό επαναλαμβανόμενη αξιολόγηση και περαιτέρω εξέλιξη των προκαθορισμένων οριακών τιμών και κριτηρίων,
- Έλεγχο και πιστοποίηση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων εκ μέρους ανεξάρτητων Ινστιτούτων Ελέγχου με εξειδικευμένη αρμοδιότητα,
- Έλεγχο των ακατέργαστων, ενδιάμεσων και τελικών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε όλες τις βαθμίδες των κατεργασιών (μέθοδος ανά φάσεις εργασίας),
- Η χρήση πρώτων υλών, οι οποίες διαθέτουν πιστοποίηση OEKO-TEX[®] οδηγεί σε συνεργικές επιδράσεις στους ελέγχους, μεταξύ των άλλων και μείωση των δαπανών ελέγχου,
- Συμμόρφωση των προϊόντων μέσω επιχειρησιακού μανάτζμεντ ποιότητας εντός των επιχειρήσεων,
- Έλεγχοι εταιριών για την εξασφάλιση μίας ιδανικής εξέλιξης της διαδικασίας πιστοποίησης και μίας σκόπιμης υποστήριξης της ποιότητας παραγωγής,
- Επιτήρηση των προϊόντων μέσω τακτικών ελέγχων στην αγορά και εργοστασιακών ελέγχων εκ μέρους ανεξάρτητων ελεγκτών της ένωσης OEKO-TEX[®].

3.3.2 Ένωση OEKO-TEX[®]

Υπεύθυνη για την πραγματοποίηση ανεξάρτητων ελέγχων προς ανίχνευση επιβλαβών ουσιών σύμφωνα με το πρότυπο τυποποίησης Oeko-Tex[®] Standard 100 είναι η Διεθνής Ένωση Oeko-Tex[®], η οποία διαθέτει 16 επώνυμα Ινστιτούτα Κλωστοϋφαντουργικών Ερευνών και Ελέγχων στην Ευρώπη και Ιαπωνία, με αντιπροσωπείες και Υπηρεσίες σε περισσότερες από 60 χώρες σε όλο τον κόσμο.

Με βάση τις υφιστάμενες βασικές αρμοδιότητές τους, τα Μέλη-Ινστιτούτα Oeko-Tex[®] δημιουργούν με τις πολλαπλές και διαδικτυωμένες δραστηριότητές τους σημαντικές πρωτοβουλίες για καινοτομίες εντός της βιομηχανίας κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης. Με το σύστημα ελέγχων συμβάλλουν εκτός τούτου σημαντικά, από κοινού με τους παραγωγούς και σε όλες τις βαθμίδες επεξεργασίας, στην εξέλιξη κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Η μακροχρόνια εμπειρία και η ικανότητα των προαναφερόμενων Ινστιτούτων στους ελέγχους δημιουργούν εκτός τούτου τη βάση για την κοινή περαιτέρω εξέλιξη του προτύπου πιστοποίησης Oeko-Tex[®] Standard 100, το οποίο από την έναρξη του συνεχώς βελτιστοποιείται και επεκτείνεται χάρη στην τεχνογνωσία σε όλους τους τομείς της κλωστοϋφαντουργικής παραγωγής και χάρη στις υφιστάμενες επιστημονικές εμπειρίες στους κλάδους της Χημείας και της Ιατρικής καθώς και σε άλλους συγγενείς ερευνητικούς τομείς.

3.3.3 Πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100

Το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100 είναι ένα ανεξάρτητο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα σε ακατέργαστη, ενδιάμεση και τελική μορφή. Παραδείγματα για είδη με δυνατότητα πιστοποίησης: Νήματα, υφάσματα, εξευγενισμένα υφάσματα, έτοιμα είδη (ενδύματα όλων των ειδών, κλωστοϋφαντουργικά είδη οικιακής χρήσης, κλινοσκεπάσματα, θηλειωτά υφάσματα, κλωστοϋφαντουργικά είδη παιχνιδιού, κ.ά.).

3.3.3.1 Κριτήρια

Οι έλεγχοι επιβλαβών ουσιών περιλαμβάνουν απαγορευμένες εκ της νομοθεσίας ουσίες και τις υποχρεωτικά ελεγχόμενες ουσίες, γνωστές επιβλαβείς για την υγεία ουσίες (για τις οποίες ωστόσο δεν υπάρχει ρύθμιση από νόμο) καθώς και παραμέτρους για προληπτικά υγειονομικά μέτρα. Στο σύνολο τους οι απαιτήσεις υπερβαίνουν σαφώς τις υπάρχουσες εθνικές νομοθεσίες.

3.3.3.2 Εργαστηριακοί Έλεγχοι και Κατηγορίες Προϊόντων

Οι έλεγχοι επιβλαβών ουσιών της Oeko-Tex® προσανατολίζονται πάντα στην πραγματική χρήση του κλωστοϋφαντουργικού είδους. Όσο πιο έντονη είναι η επαφή ενός προϊόντος με την επιδερμίδα, τόσο πιο αυστηρές απαιτήσεις για την ανθρώπινη οικολογία πρέπει να πληροί.

Αντιστοίχως διαφοροποιούνται τέσσερις κατηγορίες προϊόντων:

- *Κατηγορία προϊόντων I:* κλωστοϋφαντουργικά είδη για μωρά και μικρά παιδιά έως 3 ετών (ενδυμασία, παιχνίδια, κλινοσκεπάσματα, θηλειωτά υφάσματα, κ.λπ.),
- *Κατηγορία προϊόντων II:* κλωστοϋφαντουργικά είδη που έρχονται σε επαφή με την επιδερμίδα (εσώρουχα, κλινοσκεπάσματα, κοντομάνικες φανέλες, κ.λπ.),
- *Κατηγορία προϊόντων III:* κλωστοϋφαντουργικά είδη που δεν έρχονται σε απευθείας επαφή με την επιδερμίδα (σακάκια, παλτά, κ.λπ.),
- *Κατηγορία προϊόντων IV:* υλικά εξοπλισμών (κουρτίνες, τραπεζομάντιλα, επενδύσεις ταπετσαρισμένων επίπλων, κ.λπ.).

3.3.3.3 Πιστοποίηση

Για για την πιστοποίηση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100 είναι ότι όλα τα τμήματα ενός είδους ανεξαιρέτως θα πληρούν τα

απαιτούμενα κριτήρια. Δηλαδή εκτός της υφασμάτινης επικάλυψης για παράδειγμα και οι κλωστές ραφής, τα ενθέματα, οι ετικέτες, κ.λπ., καθώς και τα μη κλωστοϋφαντουργικά αξεσουάρ όπως κουμπιά, φερμουάρ, πρεσαριστά κουμπιά, κ.λπ.

3.3.3.4 Διαδικασία Πιστοποίησης

- Υποβολή αίτησης για πιστοποίηση της επιχείρησης σε ένα από τα 15 ινστιτούτα που ανήκουν στην Oeko-Tex[®], συμπεριλαμβανομένης υποβολής αντιπροσωπευτικών υλικών δειγμάτων για εργαστηριακό έλεγχο,
- Εργαστηριακός έλεγχος μέσω του εντεταλμένου ινστιτούτου. Έκθεση ελέγχου και εξέτασης στον αιτούντα,
- Σε επιτυχή έλεγχο πρέπει ο αιτών να υποβάλει μια γραπτή δήλωση συμμόρφωσης αναφορικά με το ότι τα παραγόμενα είδη αντιστοιχούν στο ελεγμένο δείγμα. Πρέπει να παρασχεθούν αξιόπιστες αποδείξεις ενός κατάλληλου συστήματος διασφάλισης ποιότητας έναντι του ινστιτούτου Oeko-Tex[®],
- Έκδοση πιστοποιητικού με ισχύ ενός έτους- στη Γερμανία και τη Γαλλία αυτό διεξάγεται μέσω της υπεύθυνης υπηρεσίας πιστοποίησης, στις υπόλοιπες χώρες μέσω του εντεταλμένου ινστιτούτου μέλους της Oeko-Tex[®].

3.3.3.5 Έλεγχοι Εταιριών

Για τη στοχευμένη υποστήριξη και βελτιστοποίηση της λειτουργικής διασφάλισης ποιότητας των συμμετεχόντων επιχειρήσεων στο σύστημα ΟΕΚΟ-ΤΕΧ[®], τα ινστιτούτα μέλη της ΟΕΚΟ-ΤΕΧ[®] διεξάγουν έναν έλεγχο στην αιτούσα επιχείρηση, ο οποίος αποτελεί υποχρεωτικό κομμάτι της πιστοποίησης. Η παρακολούθηση της εταιρίας λαμβάνει χώρα λίγο πριν ή λίγο μετά την έκδοση του πιστοποιητικού και επαναλαμβάνεται κάθε τρία χρόνια.

3.3.3.6 Ερευνητικοί Έλεγχοι

Η ομάδα Oeko-Tex[®] διεξάγει κάθε χρόνο ερευνητικούς ελέγχους σε πιστοποιημένα προϊόντα σε έναν όγκο τουλάχιστο 20% όλων των εκδιδόμενων πιστοποιητικών. Γίνεται έλεγχος των διαθέσιμων στο εμπόριο ειδών με ετικέτα Oeko-Tex[®] καθώς και σε υλικά δείγματα από τις επιχειρήσεις. Επίσης ανεξάρτητοι ελεγκτές, στα πλαίσια απροειδοποίητων επισκέψεων στις επιχειρήσεις, διεξάγουν δειγματοληπτικούς ελέγχους σε επιχειρήσεις με πιστοποιητικό Oeko-Tex[®].

3.3.4 Πρότυπο Oeko-Tex[®] Standard 100plus

Το πρότυπο Oeko-Tex[®] Standard 100plus είναι μια ετικέτα προϊόντος, η οποία διευκολύνει τους κατασκευαστές κλωστοϋφαντουργικών ειδών και ενδυμάτων στην τεκμηρίωση της ανθρώπινης οικολογικής βελτιστοποίησης των προϊόντων τους καθώς και στις φιλικές προς

το περιβάλλον συνθήκες παραγωγής έναντι του τελικού καταναλωτή, με μόνο ένα σήμα επικύρωσης. Προϊόντα με αυτήν την ετικέτα είναι ελεγμένα ως προς επιβλαβείς ουσίες σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100 και έχουν κατασκευαστεί αποκλειστικά σε φιλικούς προς το περιβάλλον τόπους εγκατάστασης επιχειρήσεων σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000.

3.3.4.1 Κριτήρια

- Έλεγχος επιβλαβών ουσιών / Πιστοποίηση προϊόντος σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100.
- Παραγωγή που σέβεται το περιβάλλον και είναι σύμφωνη με τα κοινωνικά κριτήρια Πιστοποίηση των τόπων εγκατάστασης επιχειρήσεων σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000.

3.3.4.2 Πιστοποίηση

Προϋπόθεση για μια πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100plus είναι η τήρηση των απαιτούμενων κριτηρίων του προτύπου Oeko-Tex® Standard 100 και του προτύπου Oeko-Tex® Standard 1000.

Επίσης απαιτείται η τεκμηρίωση ότι το σύνολο της αλυσίδας παραγωγής, δηλαδή το σύνολο των επιμέρους σταδίων παραγωγής ενός συγκεκριμένου προϊόντος (σε όλες τις βαθμίδες της επεξεργασίας κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων) αντιστοιχεί πλήρως στις απαιτήσεις του προτύπου Oeko-Tex® Standard 1000.

3.3.4.3 Εξουσιοδότηση

Επιχειρήσεις, οι οποίες πληρούν για το επιθυμητό είδος τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, μπορούν για διαφημιστικούς σκοπούς να τοποθετούν σε αυτό χαρακτηρισμό με την ετικέτα προϊόντος Oeko-Tex® Standard 100plus, ο οποίος θα έχει ισχύ ενός έτους. Στην περίπτωση τήρησης των απαιτούμενων κριτηρίων, μπορεί να παρέχεται στη συνέχεια ετήσια επέκταση για την ετικέτα.

3.3.5 Πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000

Το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000 είναι ένα σύστημα ελέγχου, επιθεώρησης και πιστοποίησης για φιλικούς προς το περιβάλλον τόπους εγκατάστασης επιχειρήσεων στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων.

Το πρότυπο, βάσει κριτηρίων που ενημερώνονται κάθε χρόνο, διευκολύνει μια αντικειμενική αξιολόγηση του περιβαλλοντικού ισοζυγίου και της κοινωνικής βιωσιμότητας που έχουν επιτευχθεί στην εκάστοτε τοποθεσία παραγωγής μιας επιχείρησης.

Στόχος είναι η συνεχής βελτίωση της επιχειρησιακής περιβαλλοντικής απόδοσης και των συνθηκών εργασίας.

3.3.5.1 Κριτήρια

- Πιστοποίηση προϊόντος σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100,
- Τήρηση της εθνικής νομοθεσίας,
- Τήρηση αυστηρών οδηγιών αναφορικά με τον καθαρισμό των λυμάτων και τις εκπομπές αποβαλλόμενου αέρα / τη φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των αποβλήτων,
- Χρήση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών, χημικών και χρωστικών ουσιών (π.χ. απουσία χλωρίου),
- Βελτιστοποιημένη χρήση ενέργειας και υλικών,
- Απόδειξη ύπαρξης ενός συστήματος διαχείρισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- Υγιεινή χώρα εργασίας και ασφάλεια κατά την εργασία (ελάχιστη επιβάρυνση θορύβου και σκόνης, παροχή των απαιτούμενων προληπτικών μέτρων ασφαλείας κ.λπ.),
- Εκπλήρωση κοινωνικών κριτηρίων (απαγόρευση παιδικής εργασίας, απουσία διακρίσεων / καταναγκαστικής εργασίας, αμοιβή αντίστοιχη της εργασίας, ρυθμισμένοι χρόνοι εργασίας και διακοπών, κ.λπ.).

3.3.5.2 Πιστοποίηση

Προϋπόθεση για μια πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000 είναι η εκπλήρωση των καθορισμένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων καθώς και παροχή τεκμηρίωσης ότι τουλάχιστον το 30% της συνολικής παραγωγής έχει ήδη πιστοποιηθεί σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 100.

Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που εκτείνονται σε διάφορους τομείς όπως το ISO 14000 ή το EMAS λαμβάνονται υπόψη σε μια πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο Oeko-Tex® Standard 1000 και παρέχουν αντίστοιχη υποστήριξη με τον καλύτερο τρόπο. Το ίδιο ισχύει για ήδη εγκατεστημένα συστήματα διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με τις διαδικασίες της ίδιας της επιχείρησης ή σύμφωνα με το ISO 9000.

Επιχειρήσεις με περισσότερες τοποθεσίες εγκατάστασης πρέπει να διεξάγουν ξεχωριστούς ελέγχους για κάθε τοποθεσία.

3.3.5.3 Διαδικασία Πιστοποίησης

- Υποβολή αίτησης της επιχείρησης σε ένα από τα 15 ινστιτούτα που ανήκουν στην Oeko-Tex[®],
- Τεκμηρίωση της επιχειρησιακής περιβαλλοντικής κατάστασης βάσει μιας ανάλυσης δυνατών / αδύναμων σημείων (Αιτών). Ανάπτυξη ενός σχεδίου προληπτικών μέτρων για την υλοποίηση των απαιτούμενων κριτηρίων(Αιτών/ Ινστιτούτο),
- Διεξαγωγή των απαραίτητων προληπτικών μέτρων στην επιχείρηση,
- Αξιολόγηση της επιχείρησης από το εντεταλμένο ινστιτούτο μέλος,
- Κατόπιν επιτυχούς αξιολόγησης, εκδίδεται το πιστοποιητικό προτύπου Oeko-Tex[®] Standard 1000, με ισχύ 3 ετών,
- Ετήσια περιβαλλοντική έκθεση της επιχείρησης στον ελεγκτή της Oeko-Tex[®], στην οποία τεκμηριώνονται οι επιτευχθέντες και μη επιτευχθέντες στόχοι. Εν συνεχεία διεξάγεται μια λεγόμενη αξιολόγηση συμμόρφωσης.

3.3.5.4 Πλεονεκτήματα για την επιχείρηση

- Είναι ειδικά διαμορφωμένο για τις ανάγκες της βιομηχανίας της κλωστοϋφαντουργίας και των ενδυμάτων,
- Είναι ένα ανεξάρτητο πρότυπο που διατίθεται σε όλο τον κόσμο,
- Περιέχει σαφή, επακριβώς καθορισμένα κριτήρια και οριακές τιμές,
- Αποτελεί πλεονέκτημα στον ανταγωνισμό μέσω βελτίωσης της εικόνας και της αξιοπιστίας,
- Αποτελεί επιχειρηματολογία κατά την εμπορική προώθηση των προϊόντων,
- Παρέχει βελτιωμένη ταυτοποίηση συνεργατών μέσω συμπερίληψης/συνυπευθυνότητας,
- Γίνεται εξοικονόμηση πόρων μέσω αποτελεσματικών διαδικασιών παραγωγής, προστασίας των πόρων, οριοθέτησης των εκπομπών, ελαχιστοποίησης των απορριμμάτων, κ.λπ.
→ έξυπνος συνδυασμός οικονομικών + οικολογικών συμφερόντων,
- Διευκολύνεται ο συνολικός ισχυρισμός σχετικά με τη δημιουργία ενός προϊόντος (→ ετικέτα προτύπου Oeko-Tex[®] Standard 100plus) - σε όλες τις βαθμίδες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η στροφή των Ευρωπαίων καταναλωτών σε μία περισσότερο οικολογική συμπεριφορά, οφείλεται στα έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα που ταλανίζουν τον πλανήτη. Ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι επιλέγουν να αγοράσουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον ενθαρρύνοντας τις επιχειρήσεις να παράγουν “*πράσινα προϊόντα*” όπου θα πληρούν τις ανάλογες προδιαγραφές.

Η υψηλή περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, έχει δώσει σημαντικά κίνητρα στη βιομηχανία για την υιοθέτηση παραγωγικών διαδικασιών, φιλικών προς το περιβάλλον. Το αυξανόμενο βιοτικό επίπεδο στο δυτικό κόσμο άνοιξε την πορεία για την κατανάλωση, η οποία καλύπτει όχι μόνο τις βασικές ανάγκες, αλλά λειτουργεί και ως μέσο κοινωνικής και πολιτιστικής έκφρασης. Συνεπώς, η κατανάλωση έχει δύο σημαντικές διαστάσεις: εκπλήρωση των βασικών αναγκών και έκφραση των κοινωνικο-πολιτιστικών τάσεων.

Ένας αριθμός από συστήματα που σχεδιάζουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον αναπτύσσονται σε όλο τον κόσμο. Τα περιβαλλοντικά προγράμματα ετικετών επιτελούν ένα σημαντικό έργο, διότι: προσδιορίζουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες οι οποίες είναι λιγότερο επιβλαβείς στο περιβάλλον, προσφέρουν πληροφορίες στους καταναλωτές για ένα προϊόν, καθώς και προειδοποιήσεις για τις επιδράσεις ενός προϊόντος στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

Σε πολλές περιπτώσεις, τα κριτήρια για την απόκτηση των περιβαλλοντικών ετικετών είναι περισσότερο αυστηρά από τους ισχύοντες κανονισμούς ή/και τα πρότυπα. Εντούτοις, είναι πιθανό, οι εταιρίες να οδηγηθούν από τις ανταγωνιστικές πιέσεις, να ικανοποιήσουν τα κριτήρια ετικετών.

Το πλεονέκτημα των συστημάτων ετικέτας είναι ότι τιθασεύουν τις δυνάμεις της αγοράς και τις προτιμήσεις των καταναλωτών στην προσπάθεια να επιτύχουν την καλύτερη περιβαλλοντική επίδοση. Τα προγράμματα ετικετών κατέχουν σίγουρα μία θέση στα προϊόντα που είναι φιλικά προς το περιβάλλον.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Απονομής Οικολογικού Σήματος μέσω της οικολογικής ετικέτας (eco-label) προσφέρει τη δυνατότητα στους ευρωπαίους καταναλωτές, να προσδιορίσουν με ευκολία τα προϊόντα που έχουν επίσημα αναγνωριστεί ως “*πράσινα*” σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσω του συστήματος ecolabel, σχεδιάζονται προϊόντα που συμβάλλουν κατά το μέγιστο δυνατό στον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος και της εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των προϊόντων, καθώς επίσης βελτιώνεται η δημόσια εικόνα των επιχειρήσεων.

Η οικοσήμανση έχει σίγουρα θετική επίδραση στο περιβάλλον, έχοντας ωστόσο έμμεσα αποτελέσματα, αφού εξαρτάται τελικά από το βαθμό διεύθυνσης της στην κατανάλωση. Η εδραίωση και η αύξηση των πωλήσεων των προϊόντων που πληρούν τα κριτήρια της οικοσήμανσης, είναι άμεση συνάρτηση του σωστού μάρκετινγκ και της εμπορίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. Φ.Ε.Κ. 160/Α'/18.10.1986, Άρθρο 2, Νόμος 1650.
2. Ε. Φλογαίτη, *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1998.
3. N. Middleton and Ph. O'Keefe, *Rio plus Ten – Politics, Poverty and the Environment*, Pluto Press, London, 2003.
4. Chr. Sanne, *Willing Consumers — or Locked-In? Policies for a Sustainable Consumption*”, *Ecological Economics*, Vol. **42**, pp. 273 – 387, 2002.
5. J. A. Elliot, *An Introduction to Sustainable Development*, Rutledge, 3rd Edition, 2006.
6. <http://www.un.org/esa/desa/aboutus/dsd.html>, [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
7. <https://unfccc.int/2860.php>, [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
8. https://unfccc.int/meetings/lima_dec_2014/meeting/8141.php, [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
9. AGENDA 21, *United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992*, UNITED NATIONS, Sustainable Development, 1992.
10. L. K Sampson, *Consumer Analysis of Purchasing Behavior for Green Apparel*, PhD Thesis, Graduate Faculty of North Carolina State University, 2009.
11. N. B. Vasanthakumar, *Green Marketing Begins with Green Design*, *Journal of Business & Industrial Marketing*, Vol. **8**, Issue 4, pp.26-31, 1993.
12. M. Ghoshal, *Green marketing, a changing concept in changing time*. *IMR Mgt- Speak*, Vol **2**, No 1, January-June Institute of Productivity and Management, 2008.
13. P. Mahenc, *Signaling the Environmental Performance of Polluting Products to Green Consumers*, France, 2006.
14. P. Kotler, V. Wong, J. Saunders and G. Armstrong, *Principles of Marketing*, 4th European Edition, Pearson Education, 2005.
15. Fr. Dahl, U. Dilek and St. Persson, *Purchasing of Environmental Friendly, Computers – How Consumers Value Green Characteristics Based on a Conjoint Analysis*, 2008.
16. R. Gray, J. Bebbington and D. Walters, *Accounting for the environment: The greening of Accountancy, part II*, Paul Chapman Publishing Ltd, London, 1993.
17. J. Elkington and J. Hailes, *The Green Consumer Guide: High Street Shopping for a Better Environment*, London: Victor Gollancz, 1988.
18. R. Adams, J. Carruthers and S. Hamil, *Changing Corporate Values*, Kogan Page, London, 1991.

19. C. Strong, *The impact of environmental education on children's knowledge and awareness of environmental concerns*, Marketing Intelligence & Planning, Vol. **16** pp. 349-355, 1998.
20. Κ. Αποστολόπουλος, *Οικιακή Οικονομία, Ιστορική και Φιλοσοφική Θεώρηση*, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, έκδ. 2η, Αθήνα, 1999.
21. Χ. Κόνιαρη, *Το Προφίλ του Πράσινου Έλληνα Καταναλωτή, Διπλαωματική Μελέτη*, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 2008.
22. P. Goswami, *Is the urban Indian consumer ready for clothing with eco labels?* International Journal of consumer studies. Vol **32**, Iss. 5, 97, 2008.
23. Envirohelp, Οικολογικά σήματα (2011). Διαθέσιμο στο: <http://www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/BestPracticeEcolabells.html> [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
24. T. Hart, A. D. Capps & M. Bauer, *Non profit Guide to Going Green*, John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey, USA, 2010.
25. L 381/26 – 28.12.2006.
26. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000.
27. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel).
28. http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm Η επίσημη Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Eco-Label, [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
29. Μ. Χωραφά και Τ. Τσουκάτος, *Ευρωπαϊκό Σύστημα Απονομής Οικοσήματος-Ecolabel: Για την Εξοικονόμηση Ενέργειας και τον Περιορισμό της Περιβαλλοντικής Μόλυνσης*, (2004), <http://www.industrynews.gr> [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
30. <http://www.minenv.gr/1/11/113/11307/1130703/g113070300.html> Η επίσημη Ιστοσελίδα του ΥΠΕΧΩΔΕ για το ΑΣΑΟΣ [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
31. <http://www.eco-label.com/> Ο επίσημος κατάλογος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με όλα τα πιστοποιημένα με Eco-Label προϊόντα, [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 11 Μαΐου 2014].
32. Οδηγός Ορθής Πρακτικής για την Εφαρμογή του Eco-Label στα Προϊόντα Κλωστοϋφαντουργίας, ECO-TEXTILE LIFE03 ENV/GR/000204, ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
33. (2009/567/ΕΚ), Απόφαση της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2009 για τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του κοινοτικού οικολογικού σήματος σε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, 2009.
34. EEL 123 της 4.4.1998, σ. 1.

IV

(Πράξεις εγκριθείσες, πριν από την 1η Δεκεμβρίου 2009, δυνάμει της συνθήκης ΕΚ, της συνθήκης ΕΕ και της συνθήκης Ευρατόμ)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 66/2010 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Νοεμβρίου 2009

σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στόχος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, περί αναθεωρημένου κοινοτικού συστήματος απονομής οικολογικού σήματος ⁽⁴⁾ ήταν να θεσπισθεί προαιρετικό σύστημα απονομής οικολογικού σήματος με σκοπό την προώθηση προϊόντων με μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους και την παροχή στους καταναλωτές επακριβών, μη παραπλανητικών και επιστημονικά τεκμηριωμένων πληροφοριών για τις επιπτώσεις των προϊόντων στο περιβάλλον.
- (2) Η πείρα από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 κατέδειξε την ανάγκη να τροποποιηθεί το εν λόγω σύστημα οικολογικού σήματος, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά του και να απλουστευθεί η λειτουργία του.
- (3) Το τροποποιημένο σύστημα (στο εξής: «σύστημα οικολογικού σήματος της ΕΕ») θα πρέπει να εφαρμοσθεί τηρουμένων των

διατάξεων των Συνθηκών, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της αρχής της προφύλαξης που ορίζεται στο άρθρο 174 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ.

- (4) Είναι ανάγκη να διασφαλισθεί ο συντονισμός μεταξύ του συστήματος οικολογικού σήματος της ΕΕ και του καθορισμού των απαιτήσεων στο πλαίσιο της οδηγίας 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα ⁽⁵⁾.
- (5) Το σύστημα οικολογικού σήματος της ΕΕ εντάσσεται στην κοινοτική πολιτική αειφόρου κατανάλωσης και παραγωγής, σκοπός της οποίας είναι η μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της κατανάλωσης και της παραγωγής στο περιβάλλον, στην υγεία, στο κλίμα και στους φυσικούς πόρους. Το εν λόγω σύστημα προορίζεται να προωθή, μέσω του οικολογικού σήματος, τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικών επιδόσεων. Προς τούτο, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα προκειμένου να φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ θα βασίζονται στις βέλτιστες περιβαλλοντικές επιδόσεις, οι οποίες έχουν επιτευχθεί από προϊόντα που κυκλοφορούν στην κοινοτική αγορά. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να είναι εύκολα κατανοητά και εύχρηστα και να βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία που θα λαμβάνουν υπόψη τις πλέον πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να έχουν γνώμονα την αγορά και να περιορίζονται στις σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων καθ' όσον τον κύκλο ζωής τους.
- (6) Για να αποφευχθεί ο πολλαπλασιασμός των συστημάτων οικολογικής σήμανσης και να ενθαρρυνθεί η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων σε όλους τους τομείς στους οποίους οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι παράγοντας που επηρεάζει τις επιλογές των καταναλωτών, θα πρέπει να επεκταθεί η δυνατότητα χρήσης του οικολογικού σήματος της

⁽¹⁾ ΕΕ C 120 της 28.5.2009, σ. 56.

⁽²⁾ ΕΕ C 218 της 11.9.2009, σ. 50.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Απριλίου 2009 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2009.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 237 της 21.9.2000, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10

- ΕΕ. Ωστόσο, για τις κατηγορίες προϊόντων τροφίμων και ζωοτροφών θα πρέπει να εκπονηθεί μελέτη για να διασφαλισθεί ότι τα κριτήρια είναι εφικτά και η προστιθέμενη αξία εγγυημένη. Για προϊόντα τροφίμων και ζωοτροφών, καθώς και για μη μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων (¹), θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο να είναι επιλέξιμα για την απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ μόνον τα προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως οργανικά προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση για τους καταναλωτές.
- (7) Το οικολογικό σήμα της ΕΕ θα πρέπει να έχει ως σκοπό την υποκατάσταση των επικινδυνών ουσιών από ασφαλέστερες ουσίες, όποτε αυτό είναι τεχνικώς δυνατόν.
- (8) Προκειμένου να γίνει αποδεκτό από το ευρύ κοινό το σύστημα του οικολογικού σήματος της ΕΕ, είναι ουσιώδους σημασίας να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ) που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και οι οργανώσεις καταναλωτών και να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη και τον καθορισμό των κριτηρίων για τα οικολογικά σήματα της ΕΕ.
- (9) Είναι σκόπιμο να μπορεί κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να τίθεται επικεφαλής της εκπόνησης ή αναθεώρησης των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ, υπό τον όρο ότι τηρούνται κοινός διαδικαστικοί κανόνες και ότι η διαδικασία συντονίζεται από την Επιτροπή. Για να εξασφαλισθεί η γενική συνοχή της κοινοτικής δράσης, ενδείκνυται επίσης να λαμβάνονται υπόψη στην εκπόνηση ή την αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ οι πιο πρόσφατοι στρατηγικοί στόχοι της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος, όπως είναι τα προγράμματα δράσης για το περιβάλλον, οι στρατηγικές για την αειφόρο ανάπτυξη και τα προγράμματα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- (10) Για να απλουστευθεί το σύστημα οικολογικού σήματος της ΕΕ και για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση την οποία συνεπάγεται η χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ, οι διαδικασίες εκτίμησης και εξακριβωσης θα πρέπει να εξορθολογισθούν.
- (11) Είναι σκόπιμο να καθορισθούν οι όροι χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ και, για να διασφαλισθεί η τήρηση των όρων αυτών, να επιβληθεί στους αρμόδιους φορείς η υποχρέωση να διενεργούν εξακριβώσεις και να απαγορεύουν τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ στις περιπτώσεις στις οποίες δεν τηρούνται οι όροι χρήσης. Είναι επίσης σκόπιμο να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να καθορίσουν κανόνες περί κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους.
- (12) Για να αυξηθεί η χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ και για να ενθαρρύνονται εκείνοι των οποίων τα προϊόντα πληρούν τα σχετικά κριτήρια, θα πρέπει να μειωθούν τα έξοδα χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ.
- (13) Είναι απαραίτητη η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ μέσω ενεργειών προβολής, ενημερωτικών και εκπαιδευτικών εκστρατειών, σε τοπικό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, ώστε να αντιληφθούν οι καταναλωτές την έννοια του οικολογικού σήματος της ΕΕ και να μπορούν να επιλέγουν με πλήρη επίγνωση. Τούτο είναι επίσης αναγκαίο προκειμένου να καταστεί το σήμα ελκυστικότερο για τους παραγωγούς και τους λιανοπωλητές.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών κατά την εκπόνηση των εθνικών σχεδίων δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις και να μπορούν να εξετάζουν τη δυνατότητα καθορισμού στόχων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον.
- (15) Για να διευκολυνθεί η εμπορία των προϊόντων που φέρουν οικολογικά σήματα σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, να περιοριστεί ο πρόσθετος φόρτος εργασίας για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, και να αποφευχθεί η πρόκληση σύγχυσης στους καταναλωτές, είναι επίσης απαραίτητο να ενισχυθεί η συνοχή και να προαχθεί η εναρμόνιση μεταξύ του συστήματος οικολογικού σήματος της ΕΕ και των εθνικών συστημάτων οικολογικής σήμανσης.
- (16) Για να εξασφαλισθεί η εναρμονισμένη εφαρμογή του συστήματος απονομής καθώς και της εποπτείας της αγοράς και του ελέγχου της χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε όλη την Κοινότητα, οι αρμόδιοι φορείς θα πρέπει να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρίες.
- (17) Τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (²).
- (18) Ειδικότερα, θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να θεσπίσει τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα, προκειμένου να φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ, και να τροποποιεί τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού. Δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά είναι γενικής εμβέλειας και έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού, μεταξύ άλλων δια της συμπληρώσεώς του με νέα, μη ουσιώδη στοιχεία, τα μέτρα αυτά πρέπει να θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο την οποία προβλέπει το άρθρο 5α της απόφασης 1999/468/ΕΚ.
- (19) Συνεπώς, για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 θα πρέπει να αντικατασταθεί από τον παρόντα κανονισμό.
- (20) Θα πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλες μεταβατικές διατάξεις για να εξασφαλισθεί η ομαλή μετάβαση από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 στον παρόντα κανονισμό,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει κανόνες για τη θέσπιση και την εφαρμογή του προαιρετικού συστήματος οικολογικού σήματος της ΕΕ.

(¹) ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1.

(²) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

Άρθρο 2**Πεδίο εφαρμογής**

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα αγαθά ή υπηρεσίες που προσφέρονται για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην κοινοτική αγορά, είτε επί πληρωμή είτε δωρεάν (εφεξής «προϊόντα»).
2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται ούτε στα φαρμακευτικά προϊόντα για ανθρώπινη χρήση που προσδιορίζονται στην οδηγία 2001/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση ⁽¹⁾, ούτε στα φαρμακευτικά προϊόντα για κτηνιατρική χρήση που προσδιορίζονται στην οδηγία 2001/82/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα κτηνιατρικά φάρμακα ⁽²⁾, ούτε σε οιοδήποτε τύπο ιατροτεχνολογικών βοηθημάτων.

Άρθρο 3**Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «κατηγορία προϊόντων»: ένα σύνολο προϊόντων που εξυπηρετούν ανάλογους σκοπούς και είναι ομοειδή όσον αφορά τη χρήση τους ή έχουν παρόμοιες λειτουργικές ιδιότητες, είναι δε ομοειδή όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο τα αντιλαμβάνονται οι καταναλωτές,
2. «επιχείρηση»: κάθε παραγωγός, κατασκευαστής, εισαγωγέας, πάροχος υπηρεσιών, έμπορος χονδρικής ή λιανικής πώλησης,
3. «περιβαλλοντικές επιπτώσεις»: κάθε μεταβολή στο περιβάλλον η οποία προκαλείται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, από προϊόν κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του,
4. «περιβαλλοντικές επιδόσεις»: το αποτέλεσμα της εκ μέρους του κατασκευαστή διαχείρισης των χαρακτηριστικών του προϊόντος που έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις,
5. «εξακρίβωση»: διαδικασία προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι ένα προϊόν πληροί τα κριτήρια του συγκεκριμένου οικολογικού σήματος της ΕΕ.

Άρθρο 4**Αρμόδιοι φορείς**

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει τον ή τους φορείς, εντός ή εκτός κυβερνητικού μηχανισμού, που είναι υπεύθυνοι για την άσκηση των προβλεπόμενων στον παρόντα κανονισμό καθηκόντων («ο αρμόδιος φορέας» ή «οι αρμόδιοι φορείς») και εξασφαλίζει ότι λειτουργούν. Σε περίπτωση ορισμού περισσότερων του ενός αρμοδίων φορέων, τα κράτη μέλη καθορίζουν τις αντίστοιχες εξουσίες των εν λόγω φορέων και τις εφαρμοστέες σε αυτούς απαιτήσεις συντονισμού.
2. Η σύνδεση των αρμοδίων φορέων εγγυάται την ανεξαρτησία και την αμεροληψία τους, ενώ ο εσωτερικός κανονισμός τους εξασφαλίζει, αφενός, διαφάνεια κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους και, αφετέρου, τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιοι φορείς πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα V.

⁽¹⁾ ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 67.

⁽²⁾ ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 1.

4. Οι αρμόδιοι φορείς εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία της εξακρίβωσης διενεργείται με τρόπο συνεπή, αντικειμενικό και αξιόπιστο από φορέα ανεξάρτητο της επιχείρησης η οποία αποτελεί αντικείμενο εξακρίβωσης, βάσει διεθνών, ευρωπαϊκών ή εθνικών προτύπων και διαδικασιών προοριζόμενων για φορείς που εφαρμόζουν συστήματα πιστοποίησης προϊόντων.

Άρθρο 5**Συμβούλιο Οικολογικής Σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

1. Η Επιτροπή θεσπίζει Συμβούλιο Οικολογικής Σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΟΣΕΕ), το οποίο συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των αρμοδίων φορέων όλων των κρατών μελών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4, και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Το ΣΟΣΕΕ εκλέγει τον πρόεδρό του σύμφωνα με τον εσωτερικό του κανονισμό. Συμβάλλει στην εκπόνηση και την αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ καθώς και σε οιαδήποτε επισκόπηση της εφαρμογής του συστήματος οικολογικού σήματος της ΕΕ. Παρέχει επίσης στην Επιτροπή συμβουλές και αρωγή στα συγκεκριμένα πεδία και, ιδίως, διατυπώνει συστάσεις σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις περιβαλλοντικών επιδόσεων.

2. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων του, το ΣΟΣΕΕ να διασφαλίζει την ισόρροπη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών που σχετίζονται με την εκάστοτε κατηγορία προϊόντων, όπως είναι οι αρμόδιοι φορείς, παραγωγοί, κατασκευαστές, εισαγωγείς, πάροχοι υπηρεσιών, έμποροι χονδρικής ή λιανικής πώλησης, ιδίως οι ΜΜΕ, καθώς και οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος και οργανώσεις καταναλωτών.

Άρθρο 6**Γενικές απαιτήσεις για τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ**

1. Τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ βασίζονται στις περιβαλλοντικές επιδόσεις των προϊόντων, λαμβανομένων υπόψη των πιο πρόσφατων στρατηγικών στόχων της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος.
2. Τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ ορίζουν τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται ένα προϊόν για να φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ.
3. Τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ καθορίζονται βάσει επιστημονικών στοιχείων και λαμβανομένου υπόψη ολόκληρου του κύκλου ζωής των προϊόντων. Κατά τον καθορισμό των κριτηρίων αυτών λαμβάνονται υπόψη:
 - α) οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ιδίως δε οι επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή, στη φύση και τη βιοποικιλότητα, η κατανάλωση ενέργειας και φυσικών πόρων, η παραγωγή αποβλήτων, οι εκπομπές σε όλα τα στοιχεία του περιβάλλοντος, η ρύπανση μέσω φυσικών φαινομένων και μέσω της χρήσης και ελευθέρωσης επικίνδυνων ουσιών,

- β) η υποκατάσταση επιβλαβών ουσιών από λιγότερο επιβλαβείς ουσίες καθαυτές ή μέσω της χρήσης διαφορετικών υλικών ή σχεδιαστικών τροποποιήσεων, εφόσον είναι τεχνικά εφικτή,
- γ) η δυνατότητα μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων χάρις στην ανθεκτικότητα και την επαναχρησιμοποίηση των προϊόντων,
- δ) το καθαρό οικολογικό ισοζύγιο των θετικών και αρνητικών συνεπειών για το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων υγείας και ασφάλειας, κατά τις διάφορες φάσεις του κύκλου ζωής των εξεταζόμενων προϊόντων,
- ε) εφόσον κρίνεται σκόπιμο, κοινωνικές και ηθικές παράμετροι μέσω, λόγου χάρις, της παραπομπής σε σχετικές διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες, όπως τα πρότυπα και οι κώδικες δεοντολογίας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ),
- στ) κριτήρια που έχουν καθοριστεί για άλλα περιβαλλοντικά σήματα, ιδίως επισήμως αναγνωρισμένα, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, περιβαλλοντικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I, εφόσον υπάρχουν για τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων με στόχο τη βελτίωση των συνεργειών,
- ζ) στο μέτρο του δυνατού, η αρχή της μείωσης των πειραμάτων στα ζώα.

4. Τα εν λόγω κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ περιλαμβάνουν απαιτήσεις με τις οποίες επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι τα προϊόντα που φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ λειτουργούν σε ικανοποιητικό βαθμό και σε συμφωνία με τη χρήση για την οποία έχουν προβλεφθεί.

5. Πριν από τον καθορισμό οιοδήποτε κριτηρίου για την απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ όσον αφορά προϊόντα τροφίμων και ζωοτροφών, όπως ορίζει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων ⁽¹⁾, η Επιτροπή εκπονεί μελέτη μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011 το αργότερο, με θέμα την σκοπιμότητα θέσπισης αξιόπιστων κριτηρίων τα οποία καλύπτουν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής αυτών των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Η μελέτη επικεντρώνεται ιδίως στον αντίκτυπο που έχουν οιαδήποτε κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ στα προϊόντα τροφίμων και ζωοτροφών καθώς και στα μη μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007. Η μελέτη θα πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο να είναι επιλέξιμο για την απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ μόνον τα προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως οργανικά προκειμένου να αποφεύγεται η σύγχυση για τους καταναλωτές.

Η Επιτροπή αποφασίζει, έχοντας λάβει υπόψη τα συμπεράσματα της μελέτης και τη γνώμη του ΣΟΣΕΕ, κατά πόσο είναι σκόπιμη η ανάπτυξη κριτηρίων απονομής οικολογικού σήματος της ΕΕ για οιαδήποτε κατηγορία τροφίμων και ζωοτροφών, σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 2.

6. Το οικολογικό σήμα της ΕΕ δεν απονέμεται ούτε για προϊόντα που περιέχουν ουσίες, παρασκευάσματα ή μείγματα που έχουν καταχωριστεί ως λιαν τοξικά, τοξικά, επικίνδυνα για το περιβάλλον, καρκινογόνα, μεταλλαξιογόνα ή τοξικά για την αναπαραγωγή (CMR) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για

την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων ⁽²⁾, ούτε για προϊόντα που περιέχουν ουσίες που αναφέρονται στο άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων ⁽³⁾.

7. Για συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων που περιέχουν τέτοιες ουσίες και υπό την αποκλειστική προϋπόθεση ότι είναι τεχνικά αδύνατη η υποκατάσταση είτε αυτών καθαυτών είτε μέσω της χρήσης διαφορετικών υλικών ή σχεδιαστικών τροποποιήσεων, ή στην περίπτωση προϊόντων που έχουν σημαντικά υψηλότερη συνολική περιβαλλοντική επίδοση σε σύγκριση με άλλα προϊόντα της ίδιας κατηγορίας, η Επιτροπή δύναται να θεσπίζει μέτρα για τη χορήγηση παρεκκλίσεων από την παράγραφο 6. Καμία παρέκκλιση δεν χορηγείται για ουσίες που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 57 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 και έχουν εντοπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 59, παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, όταν είναι παρούσες σε μίγματα, σε αντικείμενο ή σε οιοδήποτε ομοιογενές τμήμα σύνθετου αντικειμένου σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν το 0,1 % (weight by weight). Τα μέτρα αυτά, τα οποία έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 2.

Άρθρο 7

Εκπόνηση και αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ

1. Έπειτα από διαβουλεύσεις με το ΣΟΣΕΕ, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη, οι αρμόδιοι φορείς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να δρομολογήσουν και να κατευθύνουν την εκπόνηση ή την αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ. Όταν τα εν λόγω άλλα ενδιαφερόμενα μέρη τίθενται επικεφαλής της ανάπτυξης των κριτηρίων, πρέπει να αποδεικνύουν την εμπειρογνομοσύνη τους στον τομέα του προϊόντος, καθώς και την ικανότητά τους να κατευθύνουν τη διαδικασία με ουδετερότητα και σύμφωνα με τους στόχους του παρόντος κανονισμού. Εν προκειμένω, προτιμώνται οι κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχουν περισσότερες της μίας ομάδες συμφερόντων.

Το ενδιαφερόμενο μέρος που δρομολογεί και κατευθύνει την εκπόνηση ή την αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ συντάσσει τα ακόλουθα έγγραφα σύμφωνα με τη διαδικασία του παραρτήματος I, μέρος Α:

- α) προκαταρκτική έκθεση,
- β) σχέδιο προτεινόμενων κριτηρίων,
- γ) τεχνική έκθεση που τεκμηριώνει το σχέδιο προτεινόμενων κριτηρίων,
- δ) τελική έκθεση,
- ε) εγχειρίδιο για τους δυνητικούς χρήστες του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τους αρμόδιους φορείς,
- στ) εγχειρίδιο για της αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Τα έγγραφα αυτά υποβάλλονται στην Επιτροπή και στο ΣΟΣΕΕ.

⁽²⁾ ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1.

⁽¹⁾ ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1.

2. Εάν έχουν ήδη εκπονηθεί κριτήρια στο πλαίσιο άλλου συστήματος οικολογικής σήμανσης που πληροί της απαιτήσεις των περιβαλλοντικών σημάτων EN ISO 14024 τύπος I για κατηγορία προϊόντων για την οποία δεν έχουν εκπονηθεί κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ, κάθε κράτος μέλος στο οποίο είναι αναγνωρισμένο το άλλο σύστημα οικολογικής σήμανσης μπορεί να προτείνει, έπειτα από διαβουλεύσεις με την Επιτροπή και το ΣΟΣΕΕ, την εκπόνηση των κριτηρίων αυτών στο σύστημα οικολογικού σήματος της ΕΕ.

Στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να εφαρμοσθεί η συνοπτική διαδικασία εκπόνησης κριτηρίων που καθορίζεται στο παράρτημα I, μέρος Β, υπό τον όρο ότι τα προτεινόμενα κριτήρια έχουν εκπονηθεί σύμφωνα με το παράρτημα I, μέρος Α. Η συνοπτική διαδικασία εκπόνησης κριτηρίων κατευθύνεται είτε από την Επιτροπή είτε από το κράτος μέλος το οποίο, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, έχει προτείνει τη διαδικασία αυτή.

3. Σε περίπτωση ανάγκης επουσιώδους αναθεώρησης των κριτηρίων, εφαρμόζεται η συντομευμένη διαδικασία αναθεώρησης που προβλέπεται στο παράρτημα I, μέρος Γ.

4. Έως τις 19 Φεβρουαρίου 2011, ο ΣΟΣΕΕ και η Επιτροπή συντάσσουν από κοινού σχέδιο εργασίας, το οποίο περιλαμβάνει τη στρατηγική και ενδεικτικό κατάλογο κατηγοριών προϊόντων. Το σχέδιο αυτό εξετάζει άλλες κοινοτικές δράσεις (π.χ. στον τομέα των πράσινων δημόσιων συμβάσεων) και μπορεί να ανανεώνεται αναλόγως των πλέον πρόσφατων στρατηγικών στόχων της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος. Το εν λόγω σχέδιο επικαιροποιείται τακτικά.

Άρθρο 8

Καθορισμός των κριτηρίων απονομής οικολογικού σήματος της ΕΕ

1. Τα υπό σχεδιασμό κριτήρια για το οικολογικό σήμα της ΕΕ εκπονούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο παράρτημα I και λαμβάνοντας υπόψη το πρόγραμμα εργασίας.

2. Το αργότερο εννέα μήνες μετά τις διαβουλεύσεις με το ΣΟΣΕΕ, η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα για τον καθορισμό ειδικών κριτηρίων απονομής οικολογικού σήματος της ΕΕ για κάθε κατηγορία προϊόντων. Τα μέτρα αυτά δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην τελική της πρόταση, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις του ΣΟΣΕΕ και εκδίδει σαφώς, επεξηγεί και τεκμηριώνει τη λογική που διέπει οιοσδήποτε μεταβολές στην τελική της πρόταση σε σύγκριση με το σχέδιο πρότασης εν συνεχεία των διαβουλεύσεων με το ΣΟΣΕΕ.

Τα εν λόγω μέτρα, τα οποία έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού δια της συμπληρωσέως του, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16, παράγραφος 2.

3. Στα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή:

α) καθορίζει απαιτήσεις για την εκτίμηση της συμμόρφωσης συγκεκριμένων προϊόντων με τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ («απαιτήσεις εκτίμησης»),

β) προσδιορίζει, για κάθε κατηγορία προϊόντων, τρία βασικά οικολογικά χαρακτηριστικά τα οποία μπορούν να εκτίθενται στο προαιρετικό σήμα με κείμενο εντός τετραγωνιδίου, το οποίο περιγράφεται στο παράρτημα II·

γ) προσδιορίζει, για κάθε κατηγορία προϊόντων, την αντίστοιχη περίοδο ισχύος των κριτηρίων και των απαιτήσεων εκτίμησης.

δ) διευκρινίζει τον βαθμό επιτρεπόμενης μεταβολής του προϊόντος κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος που αναφέρεται στο στοιχείο γ).

4. Κατά τη θέσπιση των κριτηρίων για το οικολογικό σήμα της ΕΕ, λαμβάνεται μέριμνα προκειμένου να μη θεσπίζονται μέτρα η εφαρμογή των οποίων θα επιφέρει ενδεχομένως δυσανάλογη διοικητική και οικονομική επιβάρυνση στις ΜΜΕ.

Άρθρο 9

Απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ και όροι και προϋποθέσεις για τη χρήση του

1. Οιαδήποτε επιχείρηση επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ, υποβάλλει αίτηση στους αρμόδιους φορείς του άρθρου 4 σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

α) όταν το προϊόν προέρχεται από ένα και μόνο κράτος μέλος, η αίτηση υποβάλλεται σε αρμόδιο φορέα του κράτους αυτού,

β) όταν το προϊόν παράγεται υπό την αυτή μορφή σε διάφορα κράτη μέλη, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί σε αρμόδιο φορέα ενός από τα κράτη αυτά,

γ) εφόσον το προϊόν προέρχεται από χώρα εκτός Κοινότητας, η αίτηση υποβάλλεται σε αρμόδιο φορέα οιοσδήποτε από τα κράτη μέλη, στην αγορά των οποίων πρόκειται να κυκλοφορήσει ή κυκλοφορεί το προϊόν.

2. Το οικολογικό σήμα της ΕΕ έχει μία από τις μορφές που απεικονίζονται στο παράρτημα II.

Το οικολογικό σήμα της ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για προϊόντα που πληρούν τα ισχύοντα για τα εν λόγω προϊόντα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ και για τα οποία έχει απονεμηθεί το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

3. Στις αιτήσεις καταχώρισης, αναφέρονται τα πλήρη στοιχεία της επιχείρησης καθώς και η σχετική κατηγορία προϊόντων, περιλαμβάνονται δε η πλήρης περιγραφή του προϊόντος και οιαδήποτε άλλη πληροφορία κατ' αίτηση του αρμόδιου φορέα.

Οι αιτήσεις περιλαμβάνουν όλα τα έγγραφα τεκμηρίωσης που προσδιορίζονται στο σχετικό μέτρο της Επιτροπής, με το οποίο καθορίζονται τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ για τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων.

4. Ο αρμόδιος φορέας στον οποίο υποβάλλεται αίτηση επιβάλλει τέλη σύμφωνα με το παράρτημα III. Η χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ εξαρτάται από την εμπρόθεση καταβολή των τελών.

5. Εντός δύο μηνών από την παραλαβή της αίτησης καταχώρισης, ο αρμόδιος φορέας ελέγχει κατά πόσον είναι πλήρης η τεκμηρίωση και ειδοποιεί την επιχείρηση. Ο αρμόδιος φορέας απορρίπτει την αίτηση εάν η επιχείρηση δεν συμπληρώσει την τεκμηρίωση εντός έξι μηνών μετά την εν λόγω κοινοποίηση.

Εφόσον η τεκμηρίωση είναι πλήρης και ο αρμόδιος φορέας έχει επαληθεύσει ότι το προϊόν συμμορφώνεται προς τα κριτήρια του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τις απαιτήσεις εκτίμησης που έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με το άρθρο 8, ο αρμόδιος φορέας αποδίδει στο προϊόν αριθμό καταχώρισης.

Οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν το κόστος των δοκιμών και της αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τα κριτήρια του οικολογικού σήματος της ΕΕ. Οι επιχειρήσεις μπορούν να επιβαρύνονται με τις δαπάνες ταξιδιού και διαμονής, όταν απαιτείται επιτόπια εξακρίβωση εκτός των ορίων του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει ο αρμόδιος φορέας.

6. Όταν, σύμφωνα με τα κριτήρια του οικολογικού σήματος της ΕΕ, οι εγκαταστάσεις παραγωγής πρέπει να πληρούν ορισμένες προδιαγραφές, οι προδιαγραφές αυτές πρέπει να πληρούνται σε όλες τις εγκαταστάσεις παραγωγής του προϊόντος που φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ. Εφόσον απαιτείται, ο αρμόδιος φορέας διενεργεί επιτόπιες εξακρίβώσεις ή αναθέτει τη διενέργεια αυτών σε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο.

7. Οι αρμόδιοι φορείς αναγνωρίζουν κατά προτίμηση τις δοκιμές που έχουν πιστοποιηθεί βάσει του ISO 17025 και τις εξακρίβώσεις που διενεργούνται από φορείς διαπιστευμένους σύμφωνα με το πρότυπο EN 45011 ή αντίστοιχο διεθνές πρότυπο. Οι αρμόδιοι φορείς συνεργάζονται για να εξασφαλίζουν την αποτελεσματική και συνεπή εφαρμογή των διαδικασιών εκτίμησης και εξακρίβωσης, ιδίως μέσω της ομάδας που αναφέρεται στο άρθρο 13.

8. Ο αρμόδιος φορέας συνάπτει σύμβαση με κάθε επιχείρηση, η οποία καλύπτει τους όρους χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για την έγκριση και την αφαίρεση του οικολογικού σήματος της ΕΕ, ιδίως μετά την αναθεώρηση των κριτηρίων). Προς τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται πρότυπη σύμβαση σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος IV.

9. Η επιχείρηση μπορεί να τοποθετήσει το σήμα στο προϊόν μόνο μετά τη σύναψη της σύμβασης. Η επιχείρηση τοποθετεί επίσης τον αριθμό καταχώρισης στο προϊόν που φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

10. Ο αρμόδιος φορέας που έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ σε προϊόν, το γνωστοποιεί στην Επιτροπή. Η Επιτροπή τηρεί κοινό μητρώο, το οποίο ενημερώνει τακτικά. Το μητρώο αυτό δημοσιοποιείται μέσω ιστοτόπου προορισμένου για το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

11. Το οικολογικό σήμα της ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιείται στα προϊόντα για τα οποία έχει απονεμηθεί το οικολογικό σήμα της ΕΕ και στο σχετικό με αυτά διαφημιστικό υλικό.

12. Η απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ δεν θίγει τις περιβαλλοντικές ή άλλες κανονιστικές απαιτήσεις του κοινοτικού ή εθνικού δικαίου που ισχύουν για τις διάφορες φάσεις του κύκλου ζωής των προϊόντων.

13. Το δικαίωμα χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ δεν περιλαμβάνει τη χρήση του ως συστατικού στοιχείου εμπορικού σήματος.

Άρθρο 10

Εποπτεία της αγοράς και έλεγχος της χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ

1. Απαγορεύεται κάθε αναληθής ή παραπλανητική διαφήμιση ή η χρήση σημάτων ή λογοτύπων που προκαλούν σύγχυση με το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

2. Ο αρμόδιος φορέας διενεργεί εξακρίβώσεις, για να ελέγξει κατά πόσον το προϊόν πληροί τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τις απαιτήσεις εκτίμησης που έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με το άρθρο 8, επί τακτικής βάσεως, για εκείνα τα προϊόντα στα οποία έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ. Ο αρμόδιος φορέας διενεργεί επίσης εξακρίβώσεις κατόπιν καταγγελίας, εφόσον απαιτείται. Οι εν λόγω εξακρίβώσεις μπορούν να είναι δειγματοληπτικοί έλεγχοι.

Ο αρμόδιος φορέας που έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ στο προϊόν ενημερώνει τον χρήστη του οικολογικού σήματος της ΕΕ σχετικά με κάθε καταγγελία εις βάρος του προϊόντος που φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ και μπορεί να ζητήσει από το χρήστη να απαντήσει στην καταγγελία αυτή. Ο αρμόδιος φορέας δύναται να μην αποκαλύψει στον χρήστη την ταυτότητα του καταγγέλλοντος.

3. Ο χρήστης του οικολογικού σήματος της ΕΕ επιτρέπει στον αρμόδιο φορέα που έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ στο προϊόν να διενεργεί όλες τις αναγκαίες έρευνες για την παρακολούθηση της διαρκούς συμμόρφωσης του με τα κριτήρια που αφορούν την κατηγορία προϊόντων και με τις διατάξεις του άρθρου 9.

4. Κατόπιν αιτήματος του αρμόδιου φορέα που έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ στο προϊόν, ο χρήστης του οικολογικού σήματος της ΕΕ παρέχει πρόσβαση στις εγκαταστάσεις παραγωγής του εξεταζόμενου προϊόντος.

Το σχετικό αίτημα μπορεί να υποβάλλεται σε εύλογο χρόνο και χωρίς ειδοποίηση.

5. Σε περίπτωση που οιοσδήποτε αρμόδιος φορέας αφού δώσει στον χρήστη του οικολογικού σήματος της ΕΕ τη δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις, διαπιστώσει ότι προϊόν που φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ δεν πληροί τα κριτήρια για την αντίστοιχη κατηγορία προϊόντων ή ότι το οικολογικό σήμα της ΕΕ δεν χρησιμοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 9 είτε απαγορεύει τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ στο προϊόν αυτό, είτε, εάν το οικολογικό σήμα της ΕΕ έχει απονεμηθεί από άλλο αρμόδιο φορέα, ενημερώνει τον εν λόγω αρμόδιο φορέα. Ο χρήστης του οικολογικού σήματος της ΕΕ δεν δικαιούται επιστροφή του συνόλου ή μέρους των τελών που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 4.

Ο αρμόδιος φορέας ενημερώνει αμελλητί όλους τους άλλους αρμόδιους φορείς καθώς και την Επιτροπή σχετικά με την απαγόρευση αυτή.

6. Ο αρμόδιος φορέας που έχει απονεμίσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ στο προϊόν δεν αποκαλύπτει ούτε χρησιμοποιεί για σκοπούς άσχετους με την απονομή για χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ τις πληροφορίες στις οποίες έχει αποκτήσει πρόσβαση κατά την εκτίμηση της συμμόρφωσης των χρηστών του οικολογικού σήματος της ΕΕ με τους κανόνες χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ που αναφέρονται στο άρθρο 9.

Ο εν λόγω φορέας λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για να διασφαλίζει την προστασία των εγγράφων που κατατίθενται σε αυτόν από πλαστογραφία και υπεξαίρεση.

Άρθρο 11

Συστήματα οικολογικής σήμανσης των κρατών μελών

1. Εφόσον, για δεδομένη κατηγορία προϊόντων, έχουν δημοσιευθεί κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ, άλλα, επισήμως αναγνωρισμένα σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο συστήματα οικολογικής σήμανσης EN ISO 14024 τύπος I που δεν καλύπτουν τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων κατά τον χρόνο δημοσίευσης, μπορούν να επεκτείνονται σε αυτήν μόνον εάν τα κριτήρια που έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο των εν λόγω συστημάτων είναι τουλάχιστον εξίσου αυστηρά με τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ.

2. Για λόγους εναρμόνισης των κριτηρίων των ευρωπαϊκών συστημάτων οικολογικής σήμανσης (EN ISO 14024 τύπου 1), λαμβάνονται υπόψη, για τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ τα ισχύοντα κριτήρια που έχουν αναπτυχθεί για τα επισήμως αναγνωρισμένα συστήματα απονομής οικολογικού σήματος των κρατών μελών.

Άρθρο 12

Προαγωγή του οικολογικού σήματος της ΕΕ

1. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, σε συνεργασία με το ΣΟΣΕΕ, συμφωνούν επί συγκεκριμένου σχεδίου δράσης για να προάγουν τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ:

- α) με εκστρατείες ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και διαφώτισης του κοινού που απευθύνονται στους καταναλωτές, τους παραγωγούς, τους κατασκευαστές, τους εμπόρους χονδρικής πώλησης, τους παρόχους υπηρεσιών, τους αγοραστές του Δημοσίου, τους εμπόρους, τους εμπόρους λιανικής πώλησης καθώς και το ευρύ κοινό,
- β) ενθαρρύνοντας την αποδοχή του πλαισίου, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις,

στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την ανάπτυξη του συστήματος.

2. Η προαγωγή του οικολογικού σήματος της ΕΕ μπορεί να γίνεται από τον ιστότοπο του οικολογικού σήματος της ΕΕ με την παροχή πληροφοριών βάσης και διαφημιστικού υλικού, καθώς και με ενημέρωση ως προς το πού μπορούν να αγοράζονται προϊόντα με οικολογικό σήμα της ΕΕ, σε όλες τις κοινοτικές γλώσσες.

3. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη χρήση «Εγχειριδίου για τις αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παράρτημα I, Μέρος Α, σημείο 5. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη εξετάζουν, παραδείγματος χάριν, το ενδεχόμενο ορισμού στόχων για την αγορά προϊόντων που πληρούν τα κριτήρια που προσδιορίζονται στο εγχειρίδιο αυτό.

Άρθρο 13

Ανταλλαγές πληροφοριών και πείρας

1. Προκειμένου να προαχθεί η συνεπής εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, οι αρμόδιοι φορείς ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες και πείρα, ιδίως ως προς την εφαρμογή των άρθρων 9 και 10.

2. Η Επιτροπή συνιστά ομάδα εργασίας αρμοδίων φορέων προς τον σκοπό αυτό. Η ομάδα αυτή συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος. Τα έξοδα ταξιδιού βαρύνουν την Επιτροπή. Η ομάδα εργασίας εκλέγει τον πρόεδρό της και θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 14

Έκθεση

Το αργότερο στις 19 Φεβρουαρίου 2015 η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του συστήματος οικολογικού σήματος της ΕΕ. Στην έκθεση εντοπίζονται επίσης στοιχεία ενδεχόμενης αναθεώρησης του συστήματος.

Άρθρο 15

Τροποποίηση των παραρτημάτων

Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιεί τα παραρτήματα, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης του μεγίστου ύψους των τελών που προβλέπονται στο παράρτημα III και, λαμβάνοντας υπόψη την αναγκαιότητα ύπαρξης τελών που να καλύπτουν τα έξοδα λειτουργίας του συστήματος.

Τα μέτρα αυτά, τα οποία έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση ημιοσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 2.

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπών

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.
2. Στις περιπτώσεις όπου γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται το άρθρο 5α παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Άρθρο 17

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες περί κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμελλητί τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή καθώς και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση τους.

Άρθρο 18

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 καταργείται δια του παρόντος.

Άρθρο 19

Μεταβατικές διατάξεις

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί δυνάμει του άρθρου του 9 έως την καθορισμένη ημερομηνία λήξης τους, με εξαίρεση τις διατάξεις του περί τελών.

Το άρθρο 9 παράγραφος 4 και το παράρτημα III του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις εν λόγω συμβάσεις.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 25 Νοεμβρίου 2009

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. BUZEK

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Å. TORSTENSSON

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

Α. Τυπική διαδικασία

Συντάσσονται τα ακόλουθα έγγραφα:

1. Προκαταρκτική έκθεση

Η προκαταρκτική έκθεση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- ποσοτική ένδειξη των δυνητικών περιβαλλοντικών οφελών που συνδέονται με την κατηγορία προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της συνεκτίμησης των οφελών που προκύπτουν από άλλα παρεμφερή ευρωπαϊκά και εθνικά ή περιφερειακά συστήματα οικολογικής σήμανσης EN ISO 14024 τύπου I,
- αιτιολόγηση της επιλογής της κατηγορίας προϊόντων και του φάσματος που αυτή καλύπτει,
- ενδεχομένως, συνεκτίμηση εμπορικών ζητημάτων,
- ανάλυση των κριτηρίων απονομής άλλων οικολογικών σημάτων,
- ισχύουσα νομοθεσία και τρέχουσες νομοθετικές πρωτοβουλίες που αφορούν τον κλάδο της κατηγορίας προϊόντων,
- ανάλυση των δυνατοτήτων αντικατάστασης αυτών καθαυτών των επικίνδυνων και επιβλαβών ουσιών από ασφαλέστερες ουσίες ή μέσω της χρήσης εναλλακτικών υλικών ή σχεδίων, εφόσον είναι τεχνικά εφικτή, ιδίως ως προς τις ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006,
- ενδοκοινοτικά δεδομένα αγοράς για τον κλάδο, συμπεριλαμβανομένου του όγκου της παραγωγής και του κύκλου εργασιών,
- τρέχον και μελλοντικό δυναμικό διεύθυνσης στην αγορά των προϊόντων που φέρουν οικολογικό σήμα της ΕΕ,
- έκταση και συνολική σημασία των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κατηγορίας προϊόντων, με βάση νέες ή υφιστάμενες μελέτες ανάλυσης του κύκλου ζωής. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται άλλα επιστημονικά στοιχεία. Τα κρίσιμα σημεία και τα αμφιλεγόμενα ζητήματα πρέπει να αναφέρονται λεπτομερώς και να αξιολογούνται,
- πηγές των δεδομένων και των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης.

Η προκαταρκτική έκθεση διατίθεται στον ειδικό για το οικολογικό σήμα της ΕΕ ιστότοπο της Επιτροπής με σκοπό τη διατύπωση παρατηρήσεων και στοιχείων κατά την εκπόνηση των κριτηρίων.

Σε περίπτωση εκπόνησης κριτηρίων για τις κατηγορίες προϊόντων τροφίμων και ζωοτροφών, η προκαταρκτική έκθεση, στηριζόμενη στη βάση του άρθρου 6, παράγραφος 5 εκπονηθείσα μελέτη, καταδεικνύει τα εξής:

- υφίσταται πραγματική προστιθέμενη περιβαλλοντική αξία στην εκπόνηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ για το επιλεγέν προϊόν·
- στο οικολογικό σήμα της ΕΕ λαμβάνεται υπόψη ο πλήρης κύκλος ζωής του προϊόντος· και
- η χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ στο επιλεγέν προϊόν δεν θα προκαλέσει σύγχυση κατά τη σύγκριση με άλλα σήματα τροφίμων..

2. Σχέδιο προτεινόμενων κριτηρίων και σχετική τεχνική έκθεση

Μετά τη δημοσίευση της προκαταρκτικής έκθεσης, συντάσσονται σχέδιο προτεινόμενων κριτηρίων και τεχνική έκθεση για την υποστήριξη του σχεδίου πρότασης.

Τα προτεινόμενα κριτήρια του σχεδίου ανταποκρίνονται στις ακόλουθες απαιτήσεις:

- βασίζονται στα καλύτερα διαθέσιμα προϊόντα της κοινοτικής αγοράς από άποψη περιβαλλοντικών επιδόσεων σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των προϊόντων και αντιστοιχούν ενδεικτικά, στο ανώτατο 10-20 % των διαθέσιμων προϊόντων της κοινοτικής αγοράς από άποψη περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τη χρονική στιγμή της έγκρισης,
- προκειμένου να υπάρχει η αναγκαία ευελιξία το ακριβές ποσοστό προσδιορίζεται κατά περίπτωση και, εν πάση περιπτώσει, με σκοπό την προαγωγή των πλέον φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και την εξασφάλιση επαρκούς εύρους επιλογών για τους καταναλωτές,
- λαμβάνεται υπόψη το καθαρό οικολογικό ισοζύγιο των θετικών και αρνητικών συνεπειών για το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων υγείας και ασφάλειας. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, λαμβάνονται υπόψη κοινωνικές και ηθικές παράμετροι μέσω, λόγου χάρη, της παραπομπής σε σχετικές διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες, όπως τα πρότυπα και οι κώδικες δεοντολογίας της ΔΟΕ,
- βασίζονται στις σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προϊόντος, εκφράζονται, στο μέτρο του εύλογα δυνατού, μέσω τεχνικών δεικτών βασικών περιβαλλοντικών επιδόσεων του προϊόντος και είναι κατάλληλα για αξιολόγηση σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού,
- βασίζονται σε έγκυρα δεδομένα και πληροφορίες, όσο το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερα του συνόλου της κοινοτικής αγοράς,
- βασίζονται σε δεδομένα κύκλου ζωής και ποσοτικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά συστήματα δεδομένων αναφοράς για τον κύκλο ζωής (ELCD), όπου έχουν εφαρμογή,
- λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη όλων των ενδιαφερομένων μερών που συμμετέχουν στη διαδικασία διαβουλεύσεων,
- εγγυώνται την εναρμόνιση με την ισχύουσα για την κατηγορία προϊόντων νομοθεσία, όσον αφορά τους ορισμούς, τις μεθόδους δοκιμών και τα τεχνικά και διοικητικά έγγραφα,
- λαμβάνουν υπόψη τις συναφείς κοινοτικές πολιτικές και τις εργασίες για άλλες σχετικές κατηγορίες προϊόντων.

Η πρόταση του σχεδίου κριτηρίων συντάσσεται κατά τρόπο ώστε αυτά να είναι εύκολα κατανοητά για όσους επιθυμούν να τα χρησιμοποιήσουν. Περιλαμβάνει αιτιολόγηση κάθε κριτηρίου και επεξήγηση των περιβαλλοντικών οφελών που απορρέουν από αυτό. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα κριτήρια που αντιστοιχούν σε καίρια περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά.

Η τεχνική έκθεση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- τις επιστημονικές εξηγήσεις κάθε απαίτησης και κριτηρίου,
- ποσοτική ένδειξη των συνολικών περιβαλλοντικών επιδόσεων που αναμένεται να αποδώσει το σύνολο των κριτηρίων, σε σύγκριση με τον μέσο όρο των προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά,
- εκτίμηση των αναμενόμενων περιβαλλοντικών/οικονομικών/κοινωνικών επιπτώσεων των κριτηρίων στο σύνολό τους,
- τις κατάλληλες μεθόδους δοκιμών για την αξιολόγηση των διαφόρων κριτηρίων,
- εκτίμηση των δαπανών για τη διεξαγωγή δοκιμών,
- για κάθε κριτήριο, πληροφορίες σχετικά με όλες τις δοκιμές, εκθέσεις και λοιπά έγγραφα που προσκομίζουν οι χρήστες, εφόσον το ζητήσει ή αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3.

Η πρόταση για το σχέδιο κριτηρίων και η τεχνική έκθεση διατίθενται στον ειδικό για το οικολογικό σήμα της ΕΕ ιστότοπο της Επιτροπής για δημόσια διαβούλευση με σκοπό τη διατύπωση παρατηρήσεων. Το μέρος που έχει τεθεί επικεφαλής της διαμόρφωσης της κατηγορίας προϊόντων διανέμει την έκθεση και την πρόταση σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Για το σχέδιο κριτηρίων συγκαλούνται τουλάχιστον δύο ανοικτές συνεδριάσεις ομάδας εργασίας, στις οποίες προσκαλούνται όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αρμόδιοι φορείς, η βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), συνδικαλιστικές οργανώσεις, έμποροι λιανικής πώλησης, εισαγωγείς, οικολογικές οργανώσεις και οργανώσεις καταναλωτών. Στις εν λόγω συνεδριάσεις συμμετέχει και η Επιτροπή.

Η πρόταση για το σχέδιο κριτηρίων και η τεχνική έκθεση διατίθενται τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την πρώτη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας. Κάθε επόμενη πρόταση για το σχέδιο κριτηρίων διατίθεται τουλάχιστον ένα μήνα πριν από τις επόμενες συνεδριάσεις. Οι λόγοι για τους οποίους αλλάζουν, ενδεχομένως, τα κριτήρια στα μεταγενέστερα σχέδια εξηγούνται πλήρως και τεκμηριώνονται με παραπομπή στις συζητήσεις στο πλαίσιο των ανοικτών συνεδριάσεων των ομάδων εργασίας καθώς και στις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση.

Σε όλες τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται κατά τη διαδικασία εκπόνησης κριτηρίων δίδεται απάντηση, η οποία αναφέρει αν και για ποιους λόγους έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν.

3. Τελική έκθεση και σχέδια κριτηρίων

Η τελική έκθεση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

Σαφείς απαντήσεις σε όλες τις διατυπωθείσες παρατηρήσεις και προτάσεις, όπου αναφέρεται αν και για ποιους λόγους έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν. Στα ενδιαφερόμενα μέρη επιφυλάσσεται ίση μεταχείριση ανεξαρτήτως του εάν προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή όχι.

Η τελική έκθεση περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα στοιχεία:

- μονοσέλιδη συνοπτική παρουσίαση της υποστήριξης του σχεδίου κριτηρίων από τους αρμόδιους φορείς,
- συγκεφαλαιωτικό κατάλογο όλων των εγγράφων που διανεμήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών εκπόνησης κριτηρίων, με μνεία της ημερομηνίας διανομής κάθε εγγράφου και του παραλήπτη στον οποίο το έγγραφο διανεμήθηκε καθώς και αντίγραφο των εγγράφων αυτών,
- κατάλογο των ενδιαφερόμενων μερών που συμμετείχαν στις εργασίες ή στις διαβουλεύσεις ή εξέφρασαν γνώμη με τα στοιχεία τους,
- περίληψη,
- τρία κείρια οικολογικά χαρακτηριστικά της ομάδας προϊόντων τα οποία μπορούν να εκτίθενται στο προαιρετικό σήμα με κείμενο εντός τετραγωνιδίου, το οποίο περιγράφεται στο παράρτημα II,
- πρόταση για στρατηγική μάρκετινγκ και επικοινωνίας με αντικείμενο την κατηγορία προϊόντων.

Τυχόν παρατηρήσεις σχετικά με την τελική έκθεση λαμβάνονται υπόψη και, εφόσον ζητηθεί, παρέχονται πληροφορίες για τη συνέχεια που δόθηκε σε αυτές.

4. Εγχειρίδιο για τους δυνητικούς χρήστες του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τους αρμόδιους φορείς

Συντάσσεται εγχειρίδιο για να βοηθά τους δυνητικούς χρήστες του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τους αρμόδιους φορείς στην εκτίμηση της συμμόρφωσης των προϊόντων με τα κριτήρια.

5. Εγχειρίδιο για τις αρχές ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων

Συντάσσεται εγχειρίδιο το οποίο παρέχει καθοδήγηση στις αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων όσον αφορά τη χρήση των κριτηρίων απονομής οικολογικού σήματος της ΕΕ.

Η Επιτροπή παρέχει μεταφρασμένα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας υποδείγματα του εγχειριδίου για τους δυνητικούς χρήστες και τους αρμόδιους φορείς και του εγχειριδίου για τις αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

B. Συνοπτική διαδικασία για τις περιπτώσεις όπου τα κριτήρια έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο άλλων συστημάτων οικολογικής σήμανσης EN ISO 14024 τύπου I

Υποβάλλεται μόνο μία έκθεση στην Επιτροπή. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει ένα τμήμα που καταδεικνύει την τήρηση των τεχνικών απαιτήσεων και των υποχρεώσεων διαβούλευσης που αναφέρονται στο μέρος Α καθώς και πρόταση του σχεδίου κριτηρίων, εγχειρίδιο για τους δυνητικούς χρήστες του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τους αρμόδιους φορείς και εγχειρίδιο για τις αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Εφόσον η Επιτροπή κρίνει ότι η έκθεση και τα κριτήρια πληρούν τις απαιτήσεις του μέρους Α, η εν λόγω έκθεση και η πρόταση του σχεδίου κριτηρίων διατίθενται επί δύο μήνες στον ειδικό για το οικολογικό σήμα της ΕΕ ιστότοπο της Επιτροπής για δημόσια διαβούλευση με σκοπό τη διατύπωση παρατηρήσεων.

Σε όλες τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης, δίδεται απάντηση, η οποία αναφέρει αν και για ποιους λόγους έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν.

Με την επιφύλαξη τυχόν αλλαγών που έχουν επέλθει κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης και εφόσον κανένα κράτος μέλος δεν έχει ζητήσει να συγκληθεί ανοικτή συνεδρίαση ομάδας εργασίας, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει τα κριτήρια σύμφωνα με το άρθρο 8.

Κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, για το σχέδιο κριτηρίων συγκαλείται ανοικτή συνεδρίαση ομάδας εργασίας, στην οποία συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αρμόδιοι φορείς, ο κλάδος (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), συνδικαλιστικές οργανώσεις, έμποροι λιανικής πώλησης, εισαγωγείς, οικολογικές οργανώσεις και οργανώσεις καταναλωτών. Στην εν λόγω συνεδρίαση συμμετέχει και η Επιτροπή.

Υπό την επιφύλαξη τυχόν αλλαγών κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης ή κατά τη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει τα κριτήρια σύμφωνα με το άρθρο 8.

Γ. Συντομευμένη διαδικασία για επουσιώδη αναθεώρηση των κριτηρίων

Η Επιτροπή εκπονεί έκθεση που περιλαμβάνει τα εξής:

- επεξήγηση των λόγων για τους οποίους δεν υφίσταται ανάγκη πλήρους αναθεώρησης των κριτηρίων και γιατί μια απλή επικαιροποίηση των κριτηρίων και του επιπέδου αυστηρότητας των ιδίων είναι αρκετή,
- τεχνικό τμήμα που επικαιροποιεί τα προηγούμενα δεδομένα της αγοράς τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη θέσπιση των κριτηρίων,
- πρόταση σχεδίου αναθεωρημένων κριτηρίων,
- ποσοτική ένδειξη των συνολικών περιβαλλοντικών επιδόσεων που αναμένεται να αποδώσει το σύνολο των κριτηρίων, σε σύγκριση με τον μέσο όρο των προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά,
- αναθεωρημένο εγχειρίδιο για τους δυνητικούς χρήστες του οικολογικού σήματος της ΕΕ και τους αρμόδιους φορείς, και
- αναθεωρημένο εγχειρίδιο για τις αρχές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Η έκθεση και η πρόταση του σχεδίου κριτηρίων είναι διαθέσιμα για δημόσια διαβούλευση στον ειδικό για το οικολογικό σήμα της ΕΕ ιστότοπο της Επιτροπής επί διμήνο για σχολιασμό.

Σε όλες τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης δίδεται απάντηση, η οποία αναφέρει αν και για ποιους λόγους έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν.

Με την επιφύλαξη οιασδήποτε αλλαγών οι οποίες τυχόν επήλθαν κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης και εφόσον κανένα κράτος μέλος δεν έχει ζητήσει να συγκληθεί ανοικτή συνεδρίαση ομάδας εργασίας, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει τα κριτήρια σύμφωνα με το άρθρο 8.

Κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, συγκαλείται ανοικτή συνεδρίαση ομάδας εργασίας για το σχέδιο αναθεωρημένων κριτηρίων, στην οποία συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αρμόδιοι φορείς, ο κλάδος (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), συνδικαλιστικές οργανώσεις, έμποροι λιανικής πώλησης, εισαγωγείς, οικολογικές οργανώσεις και οργανώσεις καταναλωτών. Στη συνεδρίαση αυτή συμμετέχει και η Επιτροπή.

Υπό την επιφύλαξη τυχόν αλλαγών κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης ή κατά τη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει τα κριτήρια σύμφωνα με το άρθρο 8.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Μορφή του οικολογικού σήματος της ΕΕ

Το οικολογικό σήμα της ΕΕ έχει την ακόλουθη μορφή:

Ετικέτα

Προαιρετικό σήμα με κείμενο εντός τετραγωνιδίου (η δυνατότητα της επιχείρησης να χρησιμοποιήσει το εν λόγω τετραγωνίδιο και το χρησιμοποιούμενο κείμενο καθορίζονται στα κριτήρια της σχετικής κατηγορίας προϊόντων):

Στο προϊόν εμφανίζεται επίσης ο αριθμός καταχώρισης οικολογικού σήματος της ΕΕ. Έχει την ακόλουθη μορφή:

EU Ecolabel: xxxx/yyyy/zzzzz

όπου XXXX είναι η χώρα καταχώρισης, YYY η κατηγορία προϊόντων και ZZZZ ο αριθμός που έχει δοθεί από τον αρμόδιο φορέα.

Το σήμα, το προαιρετικό σήμα με κείμενο εντός τετραγωνιδίου και ο αριθμός καταχώρισης τυπώνονται είτε σε δύο χρώματα (Pantone 347 green για τα φύλλα και τον μίσχο του λουλουδιού, το σύμβολο «€», την διαδικτυακή διεύθυνση και το ακρωνύμιο «EU» και Pantone 279 για όλα τα υπόλοιπα στοιχεία, κείμενο και πλαίσια), είτε σε μαύρο και άσπρο, είτε σε άσπρο και μαύρο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΕΛΗ

1. Τέλος αίτησης

Ο αρμόδιος φορέας στον οποίο υποβάλλεται αίτηση επιβάλλει τέλος που αντιστοιχεί στις πραγματικές διοικητικές δαπάνες για τη διεκπεραίωση της αίτησης. Το τέλος αυτό δεν είναι κατώτερο των 200 EUR ούτε υπερβαίνει τα 1 200 EUR.

Στην περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ⁽¹⁾ και των επιχειρήσεων αναπτυσσόμενων χωρών, το ανώτατο τέλος αίτησης δεν υπερβαίνει τα 600 EUR.

Στην περίπτωση των μικροεπιχειρήσεων, το μέγιστο τέλος αίτησης είναι 350 EUR ⁽¹⁾.

Το τέλος αίτησης μειώνεται κατά 20 % για αιτούντες καταχωρισμένους στο EMAS και/ή πιστοποιημένους υπό το πρότυπο ISO 14001. Η μείωση αυτή υπόκειται στον όρο ότι ο αιτών αναλαμβάνει τη ρητή δέσμευση, στην πολιτική του για το περιβάλλον, να διασφαλίσει την απόλυτη συμμόρφωση των προϊόντων του που φέρουν οικολογική σήμανση με τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, με τη δέσμευση αυτή να έχει δεόντως ενσωματωθεί στους εκτενείς περιβαλλοντικούς στόχους. Οι πιστοποιημένοι με ISO 14001 αιτούντες καταδεικνύουν άπαξ ετησίως την εφαρμογή της εν λόγω δέσμευσης. Οι καταχωρισμένοι στο EMAS αιτούντες διαβιβάζουν αντίγραφο της ετησίως επαληθευμένης περιβαλλοντικής τους δήλωσης.

2. Ετήσιο τέλος

Ο αρμόδιος φορέας δύναται να απαιτεί από κάθε αιτούντα στον οποίο έχει απονεμηθεί οικολογικό σήμα της ΕΕ να καταβάλλει ετήσιο τέλος χρήσης του σήματος το οποίο δεν υπερβαίνει τα 1 500 EUR.

Στην περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων αναπτυσσόμενων χωρών, το προαναφερθέν ανώτατο τέλος αίτησης δεν υπερβαίνει τα 750 EUR.

Στην περίπτωση των μικροεπιχειρήσεων, το μέγιστο τέλος αίτησης είναι 350 EUR.

Η περίοδος που καλύπτεται από το ετήσιο τέλος αρχίζει την ημερομηνία απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ στον αιτούντα.

⁽¹⁾ Οι ΜΜΕ και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ο αρμόδιος φορέας (πλήρης ονομασία), ονομαζόμενος στο εξής «ο αρμόδιος φορέας»,

με έδρα (πλήρης διεύθυνση), ο οποίος για την υπογραφή της παρούσας σύμβασης εκπροσωπείται από (ονοματεπώνυμο αρμοδίου προσώπου) και ο (πλήρες ονοματεπώνυμο του δικαιούχου), υπό την ιδιότητα του ως παραγωγού, κατασκευαστή, εισαγωγέα, παρόχου υπηρεσιών, εμπόρου χονδρικής ή λιανικής πώλησης, του οποίου η επίσημη δηλωθείσα διεύθυνση είναι (πλήρης διεύθυνση), ονομαζόμενος στο εξής «ο δικαιούχος», εκπροσωπούμενος από (ονοματεπώνυμο αρμοδίου προσώπου), συμφώνησαν τα ακόλουθα όσον αφορά τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25 Νοεμβρίου 2009, σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ ⁽¹⁾, ονομαζόμενος στο εξής «κανονισμός για το οικολογικό σήμα της ΕΕ»:

1. ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

- 1.1. Ο αρμόδιος φορέας χορηγεί στο δικαιούχο το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το οικολογικό σήμα της ΕΕ για τα προϊόντα του, όπως περιγράφονται στις επισυναπτόμενες προδιαγραφές προϊόντος, που πληροί τα σχετικά κριτήρια της ομάδας προϊόντων που ισχύουν για την περίοδο, έχει εγκριθεί από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις (ημερομηνία), δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της (πλήρης μνεία), και προσαρτάται στην παρούσα σύμβαση.
- 1.2. Το οικολογικό σήμα της ΕΕ χρησιμοποιείται μόνον υπό τις μορφές που ορίζονται στο παράρτημα II του κανονισμού για το οικολογικό σήμα της ΕΕ.
- 1.3. Ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι το προϊόν στο οποίο απονέμεται το σήμα πληροί, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της παρούσας σύμβασης και ανά πάσα στιγμή, όλους τους όρους χρήσης και όλες τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 του κανονισμού για το οικολογικό σήμα της ΕΕ. Για τις τροποποιήσεις στα χαρακτηριστικά του προϊόντος που δεν έχουν επίδραση στη συμμόρφωση προς τα κριτήρια, δεν απαιτείται νέα αίτηση. Ο δικαιούχος, εντούτοις, ενημερώνει τον αρμόδιο φορέα με συστημένη επιστολή σχετικά με κάθε παρόμοια τροποποίηση. Ο αρμόδιος φορέας δύναται να διενεργήσει τις δέουσες επαληθεύσεις.
- 1.4. Η σύμβαση δύναται να επεκταθεί σε ευρύτερη ποικιλία προϊόντων από τα αρχικώς προβλεπόμενα, εφόσον συμφωνεί ο αρμόδιος φορέας και υπό τον όρο ότι υπάγονται στην ίδια κατηγορία προϊόντων και συμμορφώνονται επίσης με τα κριτήρια. Ο αρμόδιος φορέας δύναται να επαληθεύσει κατά πόσο τηρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Το παράρτημα στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά οι παράμετροι του προϊόντος τροποποιείται αναλόγως.
- 1.5. Ο δικαιούχος υποχρεούται να μη διαφημίζει ούτε να προβαίνει σε σχετικές δηλώσεις ούτε να χρησιμοποιεί οποιοδήποτε σήμα ή λογότυπο κατά τρόπο ψευδή ή παραπλανητικό ή έχοντα ως συνέπεια τη σύγχυση ή την αμφισβήτηση της αξιοπιστίας του οικολογικού σήματος της ΕΕ.
- 1.6. Ο δικαιούχος ευθύνεται βάσει της παρούσας σύμβασης για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται το οικολογικό σήμα της ΕΕ σε σχέση με το προϊόν του, ιδίως στο πλαίσιο διαφήμισης.
- 1.7. Ο αρμόδιος φορέας καθώς και οι αντιπρόσωποι που έχει εξουσιοδοτήσει προς τον σκοπό αυτό μπορούν να αναλαμβάνουν τη διεξαγωγή όλων των αναγκαίων ελέγχων για την εξακρίβωση της συνεχούς συμμόρφωσης του δικαιούχου, αφενός, με τα κριτήρια της ομάδας προϊόντων και, αφετέρου, με τους όρους χρήσης και τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζει το άρθρο 10 του κανονισμού για το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

2. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ

- 2.1. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος αντιλαμβάνεται ότι αδυνατεί να εκπληρώσει τους όρους χρήσης ή να ανταποκριθεί στις διατάξεις του άρθρου 1 της παρούσας σύμβασης, ενημερώνει τον αρμόδιο φορέα και απέχει από τη χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ μέχρις ότου πληρωθούν οι εν λόγω όροι ή οι διατάξεις και ενημερωθεί σχετικά ο αρμόδιος φορέας.
- 2.2. Σε περίπτωση που ο αρμόδιος φορέας κρίνει ότι ο δικαιούχος έχει παραβεί όρο χρήσης ή διάταξη της παρούσας σύμβασης, ο αρμόδιος φορέας έχει το δικαίωμα να αναστείλει ή να ανακαλέσει την άδεια χρήσης του οικολογικού σήματος της ΕΕ από τον δικαιούχο και να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα που θα εμποδίσουν τον δικαιούχο να χρησιμοποιήσει περαιτέρω το σήμα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αναφέρονται στα άρθρα 10 και 17 του κανονισμού για το οικολογικό σήμα της ΕΕ.

(¹) ΕΕ L 27, 30.1.2010, σ. 1.

3. ΟΡΙΑ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ
- 3.1. Ο δικαιούχος δεν δύναται να συμπεριλάβει το οικολογικό σήμα της ΕΕ ως αντικείμενο εγγυήσεως σχετικά με τις ιδιότητες των προϊόντων σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 της παρούσας σύμβασης.
- 3.2. Ο αρμόδιος φορέας καθώς και οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι του δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία που έχει υποστεί ο δικαιούχος από την απονομή ή/και χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ.
- 3.3. Ο αρμόδιος φορέας καθώς και οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι του δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία που έχει υποστεί τρίτος από την απονομή ή/και χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης.
- 3.4. Ο δικαιούχος αποζημιώνει και συνεχίζει να αποζημιώνει τον αρμόδιο φορέα και τους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους του για κάθε απώλεια, ζημία ή ευθύνη που έχει υποστεί ο αρμόδιος φορέας, ή οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι του, λόγω παραβίασης της παρούσας σύμβασης από τον δικαιούχο ή διότι ο αρμόδιος φορέας βασίστηκε στις πληροφορίες ή την τεκμηρίωση του δικαιούχου, συμπεριλαμβανομένων των αξιώσεων τρίτου μέρους.
4. ΤΕΛΗ
- 4.1. Το ύψος του τέλους αίτησης και του ετησίου τέλους καθορίζονται σύμφωνα με το παράρτημα III του κανονισμού για το οικολογικό σήμα της ΕΕ.
- 4.2. Η χρήση του οικολογικού σήματος της ΕΕ εξαρτάται από την εμπρόθεσμη καταβολή όλων των αντιστοιχών τελών.
5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ
- 5.1. Εξαιρέσει όσων προβλέπονται στα άρθρα 5.2, 5.3 και 5.4, η παρούσα σύμβαση ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής της μέχρι την (...), ή μέχρι τη λήξη της ισχύος των κριτηρίων της ομάδας προϊόντων, ανάλογα με το ποια από τις δύο ημερομηνίες προηγείται.
- 5.2. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος παραβεί κάποιον όρο χρήσης ή διάταξη της παρούσας σύμβασης κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2, ο αρμόδιος φορέας έχει το δικαίωμα να θεωρήσει ότι υπήρξε παραβίαση της σύμβασης, γεγονός που του παρέχει τη δυνατότητα, επιπροσθέτως των όσων ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, να καταγγείλει τη σύμβαση, αποστέλλοντας συστημένη επιστολή στον δικαιούχο, πριν από την ημερομηνία που ορίζει το άρθρο 5 παράγραφος 1 εντός (προθεσμία καθοριζόμενη από τον αρμόδιο φορέα).
- 5.3. Ο δικαιούχος μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση αποστέλλοντας συστημένη επιστολή στον αρμόδιο φορέα με προειδοποίηση τριών μηνών.
- 5.4. Εάν τα κριτήρια της ομάδας προϊόντων, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, παραταθούν για ορισμένη χρονική διάρκεια χωρίς τροποποιήσεις, και εφόσον δεν έχει δοθεί γραπτή προειδοποίηση λήξεως της ισχύος της από τον αρμόδιο φορέα τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος των κριτηρίων της ομάδας προϊόντων και της παρούσας σύμβασης, ο αρμόδιος φορέας ενημερώνει τον δικαιούχο τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αυτόματη ανανέωση της σύμβασης καθ' όσο χρόνο τα κριτήρια της ομάδας προϊόντων εξακολουθούν να ισχύουν.
- 5.5. Μετά τη λήξη ισχύος της παρούσας σύμβασης, ο δικαιούχος δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει το οικολογικό σήμα της ΕΕ σε σχέση με το οριζόμενο στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και στο παράρτημα της παρούσας σύμβασης προϊόν, ούτε για λόγους επισημάνσης ούτε για λόγους διαφήμισης. Προϊόντα που βρίσκονται στις αποθήκες του δικαιούχου ή άλλων και έχουν παραχθεί πριν από τη λήξη ισχύος δύναται, εντούτοις, να φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ για χρονική περίοδο έξι μηνών μετά τη λήξη ισχύος. Η ανωτέρω διάταξη δεν ισχύει εάν η σύμβαση έπαυε να ισχύει για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2.
- 5.6. Οιαδήποτε διαφορά μεταξύ του αρμόδιου φορέα και του δικαιούχου ή οιαδήποτε αξίωση της μιας πλευράς έναντι της άλλης, που απορρέει από την παρούσα σύμβαση και η οποία δεν έχει επιλυθεί με φιλικό διακανονισμό μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, εμπίπτει στο εφαρμοστέο δίκαιο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) ⁽¹⁾ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη II) ⁽²⁾.
- Τα κάτωθι παραρτήματα αποτελούν μέρος της παρούσας σύμβασης:
- αντίγραφο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25 Νοεμβρίου 2009, σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ στα [αντίστοιχη(-ες) κοινοτική(-ές) γλώσσα(-ες)],
 - προδιαγραφές προϊόντος που περιλαμβάνουν τουλάχιστον στοιχεία σχετικά με τα ονόματα και/ή τους εσωτερικούς αριθμούς αναφοράς του κατασκευαστή, τις εγκαταστάσεις παραγωγής και τον σχετικό ή τους σχετικούς αριθμούς καταχώρισης οικολογικού σήματος της ΕΕ,
 - αντίγραφο της απόφασης της Επιτροπής (σχετικά με τα κριτήρια για την κατηγορία προϊόντων),

⁽¹⁾ ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6.

⁽²⁾ ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 40.

Έγινε στ ημερομηνία

.....

(Αρμόδιος φορέας)

Εντολοδόχος

.....

(Νομικά δεσμευτική υπογραφή)

.....

(Δικαιούχος)

Εντολοδόχος

.....

(Νομικά δεσμευτική υπογραφή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1. Ο αρμόδιος φορέας πρέπει να είναι ανεξάρτητος της επιχείρησης ή του προϊόντος που αξιολογεί.

Ένας φορέας που ανήκει σε ένωση επιχειρήσεων ή επαγγελματική ομοσπονδία εκπροσωπούσα τις επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετέχουν στον σχεδιασμό, την κατασκευή, παροχή, συναρμολόγηση, χρήση ή συντήρηση των προϊόντων τα οποία αξιολογεί, μπορεί να ορίζεται ως αρμόδιος φορέας, υπό την προϋπόθεση ότι η ανεξαρτησία του και η απουσία σύγκρουσης συμφερόντων είναι αποδεδειγμένες.

2. Ο αρμόδιος φορέας, τα διευθυντικά του στελέχη και το προσωπικό που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση των καθηκόντων αξιολόγησης της συμμόρφωσης, δεν συμπίπτουν με τον σχεδιαστή, κατασκευαστή, προμηθευτή, υπεύθυνο εγκατάστασης, αγοραστή, ιδιοκτήτη, χρήστη ή συντηρητή των προϊόντων που αξιολογούν ούτε με τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο οποιουδήποτε εκ των ανωτέρω. Αυτό δεν αποκλείει τη χρήση των αξιολογηθέντων προϊόντων που είναι απαραίτητα για τις λειτουργίες του αρμοδίου φορέα ή τη χρήση των προϊόντων για ατομικούς σκοπούς.

Ο αρμόδιος φορέας, τα διευθυντικά του στελέχη και το προσωπικό που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση των καθηκόντων αξιολόγησης της συμμόρφωσης, δεν εμπλέκονται άμεσα στο σχεδιασμό, την παραγωγή ή την κατασκευή, την εμπορία, την εγκατάσταση, τη χρήση ή τη συντήρηση των εν λόγω προϊόντων ούτε εκπροσωπούν μέρη που εμπλέκονται στις δραστηριότητες αυτές. Δεν εμπλέκονται σε οιαδήποτε δραστηριότητα η οποία τυχόν συγκρούεται με την ανεξαρτησία της κρίσης τους ή με την ακεραιότητά τους όσον αφορά τις δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης για τις οποίες έχουν οριστεί. Αυτό ισχύει ιδίως για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Οι αρμόδιοι φορείς εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες των θυγατρικών ή των υπεργολάβων δεν επηρεάζουν την εμπιστευτικότητα, την αντικειμενικότητα και την αμεροληψία των δραστηριοτήτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

3. Οι αρμόδιοι φορείς και το προσωπικό τους εκτελούν τις δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τη μεγαλύτερη επαγγελματική ακεραιότητα και την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια στον συγκεκριμένο τομέα και πρέπει να είναι ελεύθεροι από κάθε πίεση και κίνητρο, ιδιαίτερος οικονομικής φύσης, που θα ήταν δυνατόν να επηρεάσει την κρίση τους ή τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους όσον αφορά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, ειδικότερα από πρόσωπα ή ομάδες προσώπων που έχουν συμφέρον από τα αποτελέσματα των ελέγχων.
4. Ο αρμόδιος φορέας πρέπει να είναι σε θέση να εκτελεί όλα τα καθήκοντα σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης που του ανατίθενται από τον παρόντα κανονισμό, είτε πρόκειται για καθήκοντα που εκτελούνται από τον ίδιο αρμόδιο φορέα ή εξ ονόματός του και υπό την ευθύνη του.

Ανά πάσα στιγμή και για κάθε διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης και για κάθε είδος ή κατηγορία προϊόντων για τα οποία έχει οριστεί, ο αρμόδιος φορέας έχει στη διάθεσή του:

- α) τις τεχνικές γνώσεις και την επαρκή και κατάλληλη πείρα για την εκτέλεση των καθηκόντων αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
- β) τις αναγκαίες περιγραφές των διαδικασιών σύμφωνα με τις οποίες διενεργείται η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, με παράλληλη εξασφάλιση της διαφάνειας και της ικανότητας αναπαραγωγής των διαδικασιών αυτών. Διαθέτει τις δέουσες πολιτικές και διαδικασίες που προβαίνουν σε διάκριση μεταξύ των καθηκόντων που επιτελεί ως αρμόδιος φορέας και των λοιπών δραστηριοτήτων·
- γ) διαδικασίες για να ασκεί τις δραστηριότητές του, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος μιας επιχείρησης, τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται, τη δομή της, τον βαθμό πολυπλοκότητας της τεχνολογίας του προϊόντος και τον μαζικό ή εν σειρά χαρακτήρα της παραγωγικής διαδικασίας.

Διαθέτει τα αναγκαία μέσα για να εκτελεί τα τεχνικά και διοικητικά καθήκοντα που συνδέονται με τις δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και έχει πρόσβαση σε όλο τον αναγκαίο εξοπλισμό ή εγκαταστάσεις.

5. Το προσωπικό που είναι αρμόδιο για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης διαθέτει:
 - α) επαρκείς γνώσεις που καλύπτουν όλες τις δράσεις αξιολόγησης της συμμόρφωσης σε σχέση με τις οποίες έχει οριστεί ο αρμόδιος φορέας,
 - β) την απαιτούμενη ικανότητα να συντάσσει τα πιστοποιητικά, τα πρακτικά και τις εκθέσεις που αποδεικνύουν τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων.

6. Η αμεροληψία των αρμοδίων φορέων, των διευθυντικών στελεχών του και του προσωπικού αξιολόγησης είναι εγγυημένη.

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και του προσωπικού του αρμοδίου φορέα δεν εξαρτώνται από τον αριθμό των αξιολογήσεων που διενεργούνται ή από τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών.

7. Οι αρμόδιοι φορείς συμμετέχουν στις σχετικές δραστηριότητες τυποποίησης και στις δραστηριότητες της αναφερομένης στο άρθρο 13 του παρόντος κανονισμού ομάδας εργασίας αρμοδίων φορέων, ή εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό αξιολόγησης ενημερώνεται για τις δραστηριότητες αυτές, και εφαρμόζουν, ως γενικές οδηγίες, τις διοικητικές αποφάσεις και τα έγγραφα που είναι το αποτέλεσμα των εργασιών της εν λόγω ομάδας.
-

ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ
ΑΣΑΟΣ

**Α ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΣΗΜΑΤΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Α

A.1 ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

A.2 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΪΟΝ

A.3 ΔΗΛΩΣΗ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΕΛΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α. ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΚ 1980/2000

Η αίτηση θα πρέπει να σταλεί

ΠΡΟΣ

ΑΣΑΟΣ Ανώτατο συμβούλιο απονομής οικολογικού σήματος

ΠΑΤΗΣΙΩΝ

11251 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ 210 8646192

ΤΕΛΟΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Το πληρωτέο τέλος αίτησης είναι 1000 €

(Μετά την υποβολή της αίτησης σας στον ΑΣΑΟΣ θα λάβετε ένα τιμολόγιο για το τέλος αίτησης)

ΠΛΗΡΕΣ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΑ

Τηλ:

Fax:

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟ

Παραγωγός

Εισαγωγέας

Σύντομη περιγραφή σε δύο σειρές τι κάνει η επιχείρηση:

Για υπηρεσιακή χρήση μόνο

Ημερομηνία παραλαβής αίτησης :

Αριθμός πρωτοκόλλου :

Τέλος αίτησης : 1000 €

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ

1. Λεπτομερής περιγραφή του προϊόντος συμπεριλαμβανομένων των καταχωρημένων ονομάτων και της διεύθυνσης των εγκαταστάσεων παραγωγής.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΕΙΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ		
Εμπορική φήμα Trade name	Τύπος προϊόντος Type of product	Περιγραφή Προϊόντος (τύπος νήματος)

2. Κατ' εκτίμηση αξία ετησίων πωλήσεων εντός της Κοινότητας του προϊόντος σε εργοστασιακές τιμές.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

Είναι η πρώτη εφαρμογή οικολογικού σήματος για το προϊόν αυτό:

Εάν δεν είναι η πρώτη εφαρμογή παρακαλώ να δηλώσετε πότε και σε ποιον φορέα υποβλήθηκε η πρώτη αίτηση:

Παρακαλώ να αναφέρετε αν η εφαρμογή για το ίδιο προϊόν επιτυχώς πιστοποιήθηκε από άλλο σύστημα οικολογικής σήμανσης.

ΑΝΑΛΗΨΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Εάν η αίτηση μας/μου για το Ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα είναι επιτυχής, και με τη προϋπόθεση ότι στη συνέχεια θα κάνουμε συμβόλαιο για τη χρήση του Ευρωπαϊκού οικολογικού σήματος στο συγκεκριμένο προϊόν σε αυτή την αίτηση θα συμφωνήσουμε ότι θα διατηρήσουμε το προϊόν σύμφωνα με τα κριτήρια της ομάδας προϊόντος και να τηρήσουμε τους όρους και τις διατάξεις που καθορίζονται στη σύμβαση για τη χρήση της οικολογικής σήμανσης της ΕΚ, κατά τη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης.

Υπογραφή
Ημερομηνία:

Υποψηφίου:

Όνοματεπώνυμο (με κεφαλαία)

Θέση στην επιχείρηση.

ΔΗΛΩΣΗ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΕΛΩΝ

Η απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. της 10^{ης} /11/2000 (ΕΕ L 293/22.11.2000) και το ΦΕΚ τεύχος Β, φύλλο 1426, της 22-10-2001 για τον καθορισμό του τέλους αίτησης για την απονομή του κοινοτικού οικολογικού σήματος και του ετησίου τέλους για τη χρήση του

Η επιχείρηση υπάγεται στις ΜΜΕ σύμφωνα με τον ορισμό της σύστασης 96/280/ΕΚ

ΝΑΙ ΟΧΙ

Η επιχείρηση έχει καταχωρηθεί στο μητρώο επιχειρήσεων EMAS ή / και έχουν πιστοποιηθεί κατά ISO 14001

ΝΑΙ ΟΧΙ

Η επιχείρηση εδρεύει σε αναπτυσσόμενη χώρα

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΟΝ ΑΣΑΟΣ

**Β ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Β

- B.1 ΔΗΛΩΣΗ 1-1: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
- B.2 ΔΗΛΩΣΗ 1-2: ΧΡΗΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ
- B.3 ΔΗΛΩΣΗ 1-2a: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ
- B.4 ΔΗΛΩΣΗ 1-2b: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

**ΜΕΡΟΣ Β. ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ**

Ο παραγωγός θα πρέπει

- Να παρέχει την περιγραφή των προϊόντων και ένα κατάλογο σειράς προϊόντων όπως αναφέρεται στη δήλωση 1-1
- Να ενημερώνει το αρμόδιο όργανο πότε νέοι τύποι προϊόντων θα προσθέτονται στον κατάλογο

ΔΗΛΩΣΗ 1-1**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΕΙΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

Εμπορική φίρμα Trade name	Τύπος προϊόντος Type of product	Περιγραφή Προϊόντος (τύπος νήματος)	Αντιπρόσωπος / πελάτες

ΔΗΛΩΣΗ 1-2 : ΔΗΛΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ως παραγωγός του προϊόντος για το οποίο αιτούμαστε για το οικολογικό σήμα σας δηλώνουμε, ότι μόνο οι προμηθευτές της δήλωσης 1-2b και οι χημικές ουσίες που απαριθμούνται στη δήλωση 1-2c, θα χρησιμοποιούνται στο προϊόν που θα λάβει το οικολογικό σήμα. Για την περίπτωση στην οποία πρόκειται να εισαχθούν νέοι προμηθευτές και χημικές ουσίες θα ενημερώνεται το αρμόδιο όργανο και θα παρέχεται η απαραίτητη ενημέρωση.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σφραγίδα και υπογραφή.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΦΑΞ

ΔΗΛΩΣΗ 1-2α Διάγραμμα παραγωγικής διαδικασίας.

ΔΗΛΩΣΗ 1-2b Λίστα προμηθευτών	
προμηθευτής # 1	Προμηθευτής # 2
Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:	Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:
Όνοματεπώνυμο:	Όνοματεπώνυμο:
Εταιρεία:	Εταιρεία:
Διεύθυνση:	Διεύθυνση:
Τηλέφωνο και Φαξ:	Τηλέφωνο και Φαξ:
Προμηθευτής # 3	Προμηθευτής # 4
Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:	Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:
Όνοματεπώνυμο:	Όνοματεπώνυμο:
Εταιρεία:	Εταιρεία:
Διεύθυνση:	Διεύθυνση:
Τηλέφωνο και Φαξ:	Τηλέφωνο και Φαξ:
Προμηθευτής # 5	Προμηθευτής # 6
Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:	Στάδιο παραγωγικής διαδικασίας:
Όνοματεπώνυμο:	Όνοματεπώνυμο:
Εταιρεία:	Εταιρεία:
Διεύθυνση:	Διεύθυνση:
Τηλέφωνο και Φαξ:	Τηλέφωνο και Φαξ:

ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΟΝ ΑΣΑΟΣ

**Γ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΣΗΜΑΤΟΣ**

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Γ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ
ΕΛΕΓΧΟΙ**

(ανάλογα με τα κριτήρια)

- Γ.1 Δήλωση 2-2.1m –
- Γ.2 Δήλωση 2-2.1s –
- Γ.3 Δήλωση 3-26 –

ΔΗΛΩΣΗ 3-26 ΦΟΡΜΑΛΔΕΨΔΗ

ΔΗΛΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

Το προϊόν δοκιμάστηκε στον εργαστηριακό έλεγχο και το ποσό της ελεύθερης και εν μέρει υδρολυτής φορμαλδεΐδης είναι μη ανιχνεύσιμο.

Μέθοδος δοκιμής: ISO 14184-1:1998

Έκθεση δοκιμής από το εργαστήριο δοκιμής συνημμένη

<u>Όνοματεπώνυμο</u>	<u>Ημερομηνία</u>
<u>Θέση στην επιχείρηση</u>	<u>Σφραγίδα επιχείρησης</u>
<u>Διεύθυνση</u>	
<u>Τηλ</u>	
<u>Φαξ</u>	

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΑΣΑΟΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΣΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ

1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.
2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
3. ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
4. ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΓΕΤΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται ορισμένα γενικά στοιχεία για την επιχείρηση.

Επωνυμία της εταιρίας	
Έδρα της εταιρίας	
Αριθμός εργαζομένων	
Κλάδος επιχείρησης σύμφωνα με α) ΣΤΑΚΟΔ - 91 β) NACE code	
Λειτουργική περίοδος	

Άλλα στοιχεία για την επιχείρηση

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 9ης Ιουλίου 2009

για τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων απονομής του κοινοτικού οικολογικού σήματος σε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2009) 4595]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2009/567/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, περί αναθεωρημένου κοινοτικού συστήματος απονομής οικολογικού σήματος⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο,

Μετά από διαβούλευση με το Συμβούλιο Οικολογικής Σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 για να απονεμηθεί το κοινοτικό οικολογικό σήμα το προϊόν πρέπει να διαθέτει χαρακτηριστικά που να του επιτρέπουν να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση καθοριστικών οικολογικών παραμέτρων.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 προβλέπει τον καθορισμό ειδικών κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος ανά κατηγορία προϊόντων, με βάση το σχέδιο κριτηρίων που καταρτίζει το Συμβούλιο Οικολογικής Σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (3) Προβλέπει επίσης ότι η αναθεώρηση των κριτηρίων απονομής του οικολογικού σήματος, καθώς και των απαιτήσεων εκτίμησης και εξακρίβωσης που αφορούν τα κριτήρια αυτά, διενεργείται εγκαίρως και, πάντως, πριν λήξει η περίοδος ισχύος των κριτηρίων που έχουν καθοριστεί για κάθε κατηγορία προϊόντων.
- (4) Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 διενεργήθηκε έγκαιρη αναθεώρηση των οικολογικών κριτηρίων καθώς

και των συναφών απαιτήσεων εκτίμησης και εξακρίβωσης που θεσπίστηκαν με την απόφαση 1999/178/ΕΚ της Επιτροπής, της 17ης Φεβρουαρίου 1999 για τη θέσπιση των οικολογικών κριτηρίων απονομής του κοινοτικού οικολογικού σήματος σε κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2002/371/ΕΚ, της 15ης Μαΐου 2002, με την οποία θεσπίζονται οικολογικά κριτήρια απονομής του κοινοτικού οικολογικού σήματος για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα⁽³⁾. Τα εν λόγω οικολογικά κριτήρια και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης ισχύουν το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

- (5) Με βάση την αναθεώρηση αυτή, ενδείκνυται να τροποποιηθεί ο ορισμός της κατηγορίας προϊόντων και να καθοριστούν νέα οικολογικά κριτήρια για να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις της επιστήμης και της αγοράς.
- (6) Τα οικολογικά κριτήρια, καθώς και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης πρέπει να ισχύουν επί τέσσερα έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.
- (7) Συνεπώς, πρέπει να αντικατασταθεί η απόφαση 1999/178/ΕΚ.
- (8) Πρέπει να επιτραπεί μεταβατική περίοδος για τους παραγωγούς προϊόντων που έχουν λάβει οικολογικό σήμα για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα βάσει των κριτηρίων της απόφασης 1999/178/ΕΚ, ώστε να έχουν επαρκή χρόνο για να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στα αναθεωρημένα κριτήρια και απαιτήσεις. Πρέπει επίσης, μέχρι τη λήξη της ισχύος της απόφασης 1999/178/ΕΚ, να επιτραπεί στους παραγωγούς να υποβάλλουν αιτήσεις βάσει των κριτηρίων της εν λόγω απόφασης ή βάσει των κριτηρίων της παρούσας απόφασης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 237 της 21.9.2000, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 57 της 5.3.1999, σ. 21.

⁽³⁾ ΕΕ L 133 της 18.5.2002, σ. 29.

- (9) Τα μέτρα που προβλέπονται από την παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1980/2000,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Η κατηγορία προϊόντων «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ: είδη ρουχισμού και αξεσουάρ (όπως π.χ. μαντήλια, κασκόλ, τσάντες, τσάντες αγορών, σακίδια, ζώνες κ.λπ.) που αποτελούνται από υφαντικές ίνες σε κατά βάρος αναλογία τουλάχιστον 90 %
- β) κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων: κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα για χρήση σε εσωτερικούς χώρους τα οποία αποτελούνται από υφαντικές ίνες σε κατά βάρος αναλογία τουλάχιστον 90 %. Περιλαμβάνονται οι τάπητες μικρών διαστάσεων. Εξαιρούνται οι μοκέτες και οι επενδύσεις τοίχων
- γ) ίνες, νήματα και υφάσματα (καθώς και ανθεκτικά μη υφασμένα προϊόντα) που προορίζονται για χρήση σε κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ ή σε κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων.

Στην εν λόγω ομάδα προϊόντων δεν περιλαμβάνονται κλωστοϋφαντουργικά που έχουν υποστεί επεξεργασία με βιοκτόνα προϊόντα, εκτός εάν αυτά τα βιοκτόνα προϊόντα περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΑ της οδηγίας 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, εφόσον η ουσία προσδίδει στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα πρόσθετες ιδιότητες που αποσκοπούν άμεσα στην προστασία της ανθρώπινης υγείας (π.χ. βιοκτόνα προϊόντα που προστίθενται σε κλωστοϋφαντουργικά δίχτυα και ρουχισμό για να απωθούν κουνούπια και μύγες, ακάρεα ή αλλεργιογόνα) και εφόσον η χρήση της ενεργού ουσίας επιτρέπεται για την εκάστοτε χρήση σύμφωνα με το παράρτημα V της οδηγίας 98/8/ΕΚ.

Ειδικώς για τα «κλωστοϋφαντουργικά είδη ρουχισμού και αξεσουάρ» και για τα «κλωστοϋφαντουργικά είδη εσωτερικών χώρων»: κατά τον υπολογισμό του ποσοστού των κλωστοϋφαντουργικών ινών δεν απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη πούπουλα, φτερά, μεμβράνες και επενδύσεις.

Άρθρο 2

Για την απονομή του κοινοτικού οικολογικού σήματος με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 σε προϊόντα υπαγόμενα στην κατηγορία «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα», αυτά πληρούν τα κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Τα οικολογικά κριτήρια για την κατηγορία προϊόντων «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα», καθώς και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης ισχύουν επί τέσσερα έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Για διοικητικούς σκοπούς, η κατηγορία προϊόντων «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» χαρακτηρίζεται με τον κωδικό αριθμό «016».

Άρθρο 5

Η απόφαση 1999/178/ΕΚ καταργείται.

Άρθρο 6

1. Οι αιτήσεις απονομής του οικολογικού σήματος για προϊόντα υπαγόμενα στην κατηγορία «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» οι οποίες υποβάλλονται πριν από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης αξιολογούνται σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην απόφαση 1999/178/ΕΚ.

2. Οι αιτήσεις απονομής του οικολογικού σήματος για προϊόντα υπαγόμενα στην κατηγορία «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» οι οποίες υποβάλλονται μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης αλλά έως την 31η Δεκεμβρίου 2009 το αργότερο επιτρέπεται να βασίζονται στα κριτήρια που καθορίζονται στην απόφαση 1999/178/ΕΚ ή στα κριτήρια που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση.

Οι αιτήσεις αυτές αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια στα οποία βασίστηκαν.

3. Εφόσον το οικολογικό σήμα απονέμεται με βάση αίτηση που αξιολογήθηκε σύμφωνα με τα κριτήρια της απόφασης 1999/178/ΕΚ, αυτό το οικολογικό σήμα επιτρέπεται να χρησιμοποιείται επί δώδεκα μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 7

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2009.

Για την Επιτροπή
Σταύρος ΔΗΜΑΣ
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 123 της 4.4.1998, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στόχοι των κριτηρίων

Τα παρόντα κριτήρια αποσκοπούν ιδιαίτερος στην προώθηση της μείωσης της ρύπανσης των υδάτων που σχετίζεται με τις βασικές διεργασίες ολόκληρης της αλυσίδας παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, όπου συμπεριλαμβάνονται η παραγωγή ινών, η νηματοποίηση, η ύφανση, η πλέξη, η λεύκανση, η βαφή και το φινίρισμα.

Για τα κριτήρια έχουν καθοριστεί μεγέθη τα οποία προωθούν την επισημάνση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων με περιορισμένες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Απαιτήσεις όσον αφορά την εκτίμηση και εξακρίβωση

Οι ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά την εκτίμηση και την εξακρίβωση αναφέρονται σε κάθε κριτήριο.

Όταν ο αιτών οφείλει να υποβάλει δηλώσεις, τεκμηρίωση, αναλύσεις, εκθέσεις δοκιμών ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η συμμόρφωση προς τα κριτήρια, εξυπακούεται ότι αυτά επιτρέπεται να προέρχονται από τον αιτούντα ή/και από τον ή τους προμηθευτές του ή/και από τον ή τους προμηθευτές των τελευταίων, κατά περίπτωση.

Όπου ενδείκνυται, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται άλλες μέθοδοι δοκιμών από εκείνες που υποδεικνύονται για κάθε κριτήριο, εάν κρινονται ισοδύναμες από τον αρμόδιο φορέα ο οποίος εξετάζει την αίτηση.

Η μονάδα αναφοράς των εισροών (πρώτων υλών) και εκροών (προϊόντων διεργασίας) είναι 1 kg κλωστοϋφαντουργικού προϊόντος, υπό κανονικές συνθήκες (65 % ± 4 % σχετική υγρασία και 20 °C ± 2 °C· αυτές οι κανονικές συνθήκες καθορίζονται στο πρότυπο ISO 139 Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα – πρότυπες ατμοσφαιρικές συνθήκες εγκλιματισμού και δοκιμασιών).

Όπου απαιτείται, οι αρμόδιοι φορείς είναι δυνατόν να ζητούν να υποβληθούν δικαιολογητικά και να διενεργούν εξακρίβωση από ανεξάρτητους τρίτους.

Συνιστάται στους αρμόδιους φορείς να λαμβάνουν υπόψη την εφαρμογή αναγνωρισμένων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως το EMAS (κοινωνικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου) ή το πρότυπο EN ISO 14001, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια (σημείωση: η εφαρμογή των εν λόγω συστημάτων διαχείρισης δεν είναι υποχρεωτική).

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Τα κριτήρια υποδιαιρούνται σε τρεις κύριες κατηγορίες: για τις κλωστοϋφαντουργικές ίνες, για τις διεργασίες και τις χημικές ουσίες, και για την καταλληλότητα χρήσης.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΙΝΕΣ

Στο παρόν τμήμα καθορίζονται ειδικά κριτήρια για τις ίνες και, συγκεκριμένα, για τις ακρυλικές ίνες, τις ίνες βάμβακος και άλλες φυσικές κυτταρινούχες ίνες από σπόρους, τις ίνες ελαστομερούς πολυουρεθάνης, λιναριού και άλλες ίνες στελέχους, τις ίνες μη απολιπασμένου μαλλιού και άλλες κερατινούχες ίνες, τις συνθετικές ίνες κυτταρίνης, τις πολυαμιδικές ίνες, τις πολυεστερικές ίνες και τις ίνες πολυπροπυλενίου.

Επιτρέπονται επίσης άλλες ίνες για τις οποίες δεν καθορίζονται ειδικά κριτήρια, με εξαίρεση τις ορυκτές ίνες, τις ίνες υάλου, τις μεταλλικές ίνες, τις ίνες άνθρακος και άλλες ανόργανες ίνες.

Δεν απαιτείται τήρηση των κριτηρίων του παρόντος τμήματος για συγκεκριμένο τύπο ινών εάν το βάρος των ινών αυτών είναι μικρότερο από 5 % του συνολικού βάρους των υφαντουργικών ινών στο προϊόν. Το ίδιο ισχύει όταν οι ίνες προέρχονται από ανακύκλωση. Εν προκειμένω, ως ανακυκλωμένες ορίζονται ίνες προερχόμενες μόνο από αποκόμματα (ρετάλια) της βιομηχανίας υφασμάτων και ενδυμάτων ή από απορρίμματα καταναλωθέντων προϊόντων (κλωστοϋφαντουργίας ή άλλων). Πάντως, τουλάχιστον το 85 %, κατά βάρος, του συνόλου των ινών στο προϊόν, πρέπει, είτε να ανταποκρίνεται στα αντίστοιχα ειδικά κριτήρια για τις ίνες, εφόσον προβλέπονται, είτε να προέρχεται από ανακύκλωση.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά τη σύνθεση του κλωστοϋφαντουργικού προϊόντος.

1. Ακρυλικές ίνες

- 1.1. Η περιεκτικότητα σε υπολείμματα ακρυλονιτριλίου των ακατέργαστων ινών, κατά την έξοδο από τη μονάδα παραγωγής τους, δεν υπερβαίνει τα 1,5 mg/kg.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιείται η εξής μέθοδος: εκχύλιση με ζέον ύδωρ και ποσοτικός προσδιορισμός με χρωματογραφία αερίου-υγρού σε τριχοειδή στήλη.

- 1.2. Οι εκπομπές ακρυλονιτριλίου στην ατμόσφαιρα (κατά τον πολυμερισμό και μέχρι το στάδιο του ετοιμού για κλώση διαλύματος), εκφραζόμενες ως ετήσιος μέσος όρος, δεν είναι χαμηλότερες από 1g/kg παραγόμενων ινών.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

2. Ίνες βάμβακος και άλλες φυσικές κυτταρινούχες ίνες από σπόρους (συμπεριλαμβανομένου καρποκ)

Οι ίνες βάμβακος και άλλες φυσικές κυτταρινούχες ίνες από σπόρους (εφεξής «βαμβάκι») δεν περιέχουν σε αναλογία μεγαλύτερη από 0,05 ppm (εφόσον το επιτρέπει η ευαισθησία της μεθόδου) τις ακόλουθες ουσίες: αλδρίνη, carptafol, chlordane, DDT, διελδρίνη, ενδρίνη, heptachlor, εξαχλωροβενζόλιο, εξαχλωροκυκλοεξάνιο (όλα τα ισομερή), 2,4,5-T, chlordimeform, chlorobenzilate, dinoseb και τα άλατά του, monocrotophos, πενταχλωροφαινόλη, τοξαφέν, methamidophos, μεθυλοπαραθειο, παραθειο, phosphamidon. Η δοκιμή πραγματοποιείται σε ακατέργαστο βαμβάκι, πριν υποστεί οιαδήποτε υγρή κατεργασία, για κάθε παρτίδα βαμβακιού ή δύο φορές ετησίως εάν παραλαμβάνονται περισσότερες από δύο παρτίδες βαμβάκι ετησίως.

Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει σε περίπτωση που περισσότερο από 50 % του περιεχόμενου βαμβακιού προέρχεται από βιολογική ή μεταβατική καλλιέργεια, δηλαδή έχει πιστοποιηθεί από ανεξάρτητο οργανισμό ότι έχει παραχθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ απαιτήσεις για την παραγωγή και την επιθεώρηση.

Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει όταν είναι δυνατόν να υποβληθούν τεκμηριωμένα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα των βαμβάκοκαλλιεργητών που παρήγαγαν το 75 % τουλάχιστον του βάμβακος που χρησιμοποιήθηκε στο τελικό προϊόν καθώς και δήλωση των εν λόγω βαμβάκοκαλλιεργητών ότι δεν χρησιμοποίησαν τις προαναφερόμενες ουσίες στους αγρούς ή στα φυτά από τα οποία προήλθε το συγκεκριμένο βαμβάκι, ή στο ίδιο το βαμβάκι.

Όταν περισσότερο από 95 % του βαμβακιού είναι βιολογικό, δηλαδή έχει πιστοποιηθεί από ανεξάρτητο οργανισμό ότι έχει παραχθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 απαιτήσεις για την παραγωγή και την επιθεώρηση, ο αιτών επιτρέπεται να θέσει την ένδειξη «βιολογικό βαμβάκι» δίπλα στο οικολογικό σήμα. Όταν στο προϊόν έχει χρησιμοποιηθεί βιολογικό βαμβάκι σε ποσοστό από 70 % έως 95 %, το προϊόν επιτρέπεται να φέρει την ένδειξη «περιέχει xy % βιολογικό βαμβάκι».

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει είτε αποδεικτικό πιστοποίησης βιολογικής καλλιέργειας ή τεκμηρίωση ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν οι προαναφερόμενες ουσίες από τους γεωργούς ή έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μέθοδοι: κατά περίπτωση, US EPA 8081 A [οργανοχλωριούχα φυτοφάρμακα – εκχύλιση με υπερήχους ή με συσκευή Soxhlet και μη πολικούς διαλύτες (ισσοκτάνιο ή εξάνιο)], 8151 A (χλωριούχα ζιζανιοκτόνα – με μεθανόλη), 8141 A (οργανοφωσφορικές ενώσεις) ή 8270 C (ημιπτητικές οργανικές ενώσεις).

Πρέπει να χρησιμοποιείται σε ετήσια βάση τουλάχιστον 3 % βιολογικό βαμβάκι, δηλαδή βαμβάκι το οποίο έχει πιστοποιηθεί από ανεξάρτητο οργανισμό ότι έχει παραχθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 απαιτήσεις για την παραγωγή και την επιθεώρηση.

Ο αιτών προσκομίζει:

- πληροφορίες σχετικά με τον φορέα πιστοποίησης,
- δήλωση στην οποία αναφέρεται το ποσοστό του πιστοποιημένου βιολογικού βαμβακιού που χρησιμοποιείται σε ετήσια βάση στη συνολική παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων με οικολογικό σήμα.

Ο αρμόδιος φορέας δύναται να ζητήσει την υποβολή περαιτέρω δικαιολογητικών προκειμένου να είναι σε θέση να αξιολογήσει την τήρηση των απαιτήσεων του προτύπου και του συστήματος πιστοποίησης.

3. Ίνες ελαστομερούς πολυουρεθάνης

- 3.1. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται οργανοκασσιτερικές ενώσεις.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

- 3.2. Ο ετήσιος μέσος όρος των εκπεμπόμενων στην ατμόσφαιρα δισκυανικών ενώσεων κατά τον πολυμερισμό και την παραγωγή των ινών μετρώνται στα στάδια της διεργασίας κατά τα οποία προκύπτουν, συμπεριλαμβανομένων των ανεξέλεγκτων εκπομπών, είναι χαμηλότερος από 5 mg/kg παραγόμενων ινών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

4. Ίνες λιναριού και άλλες ίνες στελέχους (συμπεριλαμβανομένων της κάνναβης, της γιούτας και του ραμί)

Οι ίνες λιναριού και οι άλλες ίνες στελέχους δεν λαμβάνονται με διαβροχή, εκτός εάν τα λύματα από τη διαβροχή καθαρίζονται με τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται μείωση του COD (χημικός απαιτούμενο οξυγόνο) ή του TOC (ολικός οργανικός άνθρακας) κατά 75 % τουλάχιστον για την κάνναβη και κατά 95 % τουλάχιστον για τις ίνες λιναριού και τις άλλες ίνες στελέχους.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Εάν χρησιμοποιείται διαβροχή, ο αιτών παρέχει έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος: ISO 6060 (COD).

5. Ίνες από μη απολιπασμένο μαλλί και άλλες κερατινούχες ίνες (συμπεριλαμβανομένου του μαλλιού προβάτου, καμήλας, αλπακά, κατσίκας)

5.1. Δεν υπερβαίνει τα 0,5 ppm η σωρευτική περιεκτικότητα σε: γ-εξαχλωροκυκλοεξάνιο (λινδάνιο), α-εξαχλωροκυκλοεξάνιο, β-εξαχλωροκυκλοεξάνιο, δ-εξαχλωροκυκλοεξάνιο, αλδρίνη, διελδρίνη, ενδρίνη, p, p'-DDT, p, p'-DDD.

5.2. Δεν υπερβαίνει τα 2 ppm η σωρευτική περιεκτικότητα σε: diazinon, propetamphos, chlofenvinphos, dichlofenthion, chlopyrifphos, fenchlorphosq, ethion, pirimphos-methyl.

5.3. Δεν υπερβαίνει τα 0,5 ppm η σωρευτική περιεκτικότητα σε: κυπερμεδρίνη, δ-μεδρίνη, fenvalerate, κυαλοδρίνη, φλουμεθρίνη.

5.4. Δεν υπερβαίνει τα 2 ppm η σωρευτική περιεκτικότητα σε: διφλουβενζουρόνη, triflumuron, δικυκλανίλη.

Η δοκιμή πραγματοποιείται σε ακατέργαστο μαλλί, προτού υποστεί οιαδήποτε υγρή κατεργασία, για κάθε παρτίδα μαλλιού ή δύο φορές ετησίως εάν παραλαμβάνονται περισσότερες από δύο παρτίδες μαλλιού ετησίως.

Οι απαιτήσεις αυτές (όπως περιγράφονται στα σημεία 5.1, 5.2, 5.3 και 5.4, και λαμβανόμενες μεμονωμένα) δεν ισχύουν όταν είναι δυνατόν να υποβληθούν τεκμηριωμένα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα των κτηνοτρόφων που παρήγαγαν το 75 % τουλάχιστον του εν λόγω μαλλιού ή των κερατινούχων ινών, καθώς και δήλωση των κτηνοτρόφων αυτών ότι δεν χρησιμοποίησαν τις προαναφερόμενες ουσίες στους αγρούς ούτε τις χορήγησαν στα ζώα από τα οποία προήλθαν οι ίνες.

Εκτίμηση και εξακρίβωση για τα σημεία 5.1, 5.2, 5.3 και 5.4: Ο αιτών παρέχει την ανωτέρω προβλεπόμενη τεκμηρίωση ή έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος: IWTO Draft Test Method 59.

5.5. Το COD των απορριπτόμενων στο αποχετευτικό δίκτυο λυμάτων της απολίπανσης δεν υπερβαίνει τα 60 g/kg μη απολιπασμένου μαλλιού, τα δε λύματα πρέπει να καθαρίζονται εκτός της βιομηχανικής εγκατάστασης ώστε να επιτυγχάνεται περαιτέρω μείωση της περιεκτικότητας σε COD κατά 75 % τουλάχιστον, ως ετήσιος μέσος όρος.

Το COD των απορριπτόμενων σε επιφανειακά ύδατα λυμάτων της απολίπανσης δεν υπερβαίνει τα 45 g COD/kg μη απολιπασμένου μαλλιού. Το pH των αποβαλλομένων στα επιφανειακά ύδατα λυμάτων κυμαίνεται μεταξύ 6 και 9 (εκτός εάν το pH του υδάτινου αποδέκτη βρίσκεται εκτός των ορίων αυτών) και η θερμοκρασία είναι χαμηλότερη από 40 °C (εκτός εάν η θερμοκρασία του υδάτινου αποδέκτη είναι υψηλότερη). Από την εγκατάσταση απολίπανσης μαλλιού περιγράφεται λεπτομερώς η επεξεργασία των λυμάτων της απολίπανσης και παρακολουθείται συνεχώς το επίπεδο του COD.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει τα σχετικά δεδομένα και εκθέσεις δοκιμών σχετικών με το παρόν κριτήριο κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος δοκιμών: ISO 6060.

6. Συνθετικές ίνες κυτταρίνης [όπου συμπεριλαμβάνονται: βισκόζη, Lycopell, ίνες οξικής κυτταρίνης, χαλκοραιγιόν (cupro) και τριοξικής κυτταρίνης]

6.1. Η αναλογία των απορροφήσιμων οργανικών αλογονούχων ενώσεων (AOX) στις ίνες δεν υπερβαίνει τα 250 ppm.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος: ISO 11480.97 (ελεγχόμενη καύση και μικροκυλομετρία).

6.2. Ο ετήσιος μέσος όρος της περιεκτικότητας σε θείο των εκπεμπόμενων στην ατμόσφαιρα θειούχων ενώσεων που προέρχονται από τις διεργασίες παραγωγής ινών βισκόζης δεν υπερβαίνει τα 120 g/kg παραγομένων συνεχών ινών και τα 30g/kg παραγομένων ασυνεχών ινών. Όταν σε συγκεκριμένη βιομηχανική εγκατάσταση παράγονται και τα δύο είδη ινών, το σύνολο των εκπομπών δεν υπερβαίνει τον αντίστοιχο σταθμισμένο μέσο όρο.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

- 6.3. Ο ετήσιος μέσος όρος του ψευδαργύρου που απορρίπτεται στο νερό από μονάδα παραγωγής ινών βισκόζης δεν υπερβαίνει τα 0,3 g/kg.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

- 6.4. Ο ετήσιος μέσος όρος της περιεκτικότητας σε χαλκό λυμάτων από μονάδα παραγωγής ινών cupro δεν υπερβαίνει τα 0,1 ppm.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

7. Πολυαμιδικές ίνες

Ο ετήσιος μέσος όρος των εκπομπών N₂O στην ατμόσφαιρα κατά την παραγωγή του μονομερούς δεν υπερβαίνουν τα 10 g/kg παραγομένων ινών πολυαμιδίου 6 και τα 50 g/kg παραγομένων ινών πολυαμιδίου 6.6.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

8. Πολυεστερικές ίνες

- 8.1. Η αναλογία του αντιμόνιου στις πολυεστερικές ίνες δεν υπερβαίνει τα 260 ppm. Όταν δεν χρησιμοποιείται αντιμόνιο, ο αιτών επιτρέπεται να δηλώνει «χωρίς αντιμόνιο» (ή ισοδύναμη διατύπωση) δίπλα στο οικολογικό σήμα.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιείται αντιμόνιο ή έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος: απευθείας προσδιορισμός με φασματομετρία ατομικής απορρόφησης. Η δοκιμή διενεργείται σε ακατέργαστη ίνα πριν υποβληθεί σε υγρή διεργασία.

- 8.2. Ο ετήσιος μέσος όρος των εκπεμπόμενων στην ατμόσφαιρα πτητικών οργανικών ενώσεων (VOC) κατά τον πολυμερισμό και την παραγωγή πολυεστέρα μετρώνται στα στάδια της διεργασίας κατά τα οποία προκύπτουν, συμπεριλαμβανομένων των ανεξέλεγκτων εκπομπών, δεν υπερβαίνει το 1,2 g/kg παραγόμενης πολυεστερικής ρητίνης. (Οι πτητικές οργανικές ουσίες (VOC) είναι όσες οργανικές ουσίες έχουν, σε θερμοκρασία 293,15 K, τάση ατμών τουλάχιστον 0,01 kPa, ή αντίστοιχη πτητικότητα στις εκάστοτε συνθήκες χρήσης).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

9. Ίνες πολυπροπυλενίου

Δεν χρησιμοποιούνται χρωστικές με βάση το μόλυβδο.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Τα κριτήρια του τμήματος αυτού ισχύουν, κατά περίπτωση, για όλα τα στάδια της παραγωγής του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής των ινών. Ωστόσο, οι ανακυκλωμένες ίνες επιτρέπεται να περιέχουν ορισμένες από τις βαφές ή άλλες ουσίες οι οποίες απαγορεύονται με βάση τα παρόντα κριτήρια, υπό την προϋπόθεση όμως ότι οι ουσίες αυτές είχαν χρησιμοποιηθεί στον προηγούμενο κύκλο ζωής των ινών.

10. Βοηθητικές ουσίες και ουσίες για φινίρισμα ινών και νημάτων

- 10.1. Κολλάρισμα: τουλάχιστον 95 % (επί ξηρού) των συστατικών οιουδήποτε παρασκευάσματος για κολλάρισμα το οποίο χρησιμοποιείται σε ίνες ή νήματα είναι επαρκώς βιοαποδομήσιμο, ειδάλως ανακυκλώνονται.

Λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα κάθε συστατικού.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Στο πλαίσιο αυτό, μια ουσία θεωρείται επαρκώς βιοαποδομήσιμη:

- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B ή ISO 9888 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 70 %,
- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 ή ISO 14593 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 60 %,
- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 303 ή ISO 11733 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 80 %,
- ή, προκειμένου για ουσίες για τις οποίες δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν οι προαναφερόμενες μέθοδοι δοκιμών, εφόσον παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν ανάλογα επίπεδα βιοαποδόμησης.

Ο αιτών παρέχει κατάλληλη τεκμηρίωση, φύλλα δεδομένων ασφαλείας, εκθέσεις δοκιμών ή/και δηλώσεις σχετικά με τις μεθόδους δοκιμών και τα αποτελέσματα που προαναφέρονται, ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο για όλες τις ουσίες κολληρίσματος που χρησιμοποιούνται.

10.2. Πρόσθετα διαλυμάτων νηματοποίησης, πρόσθετα νηματοποίησης και παρασκευάσματα για νηματοποίηση (περιλαμβανομένων ελαίων για λανάρισμα, προϊόντων για φινίρισμα νηματοποίησης και λιπαντικά): τουλάχιστον 90 % (επί ξηρού) των συστατικών είναι επαρκώς βιοαποδομήσιμα ή επιδεχόμενα απομάκρυνση σε εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων.

Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για παρασκευάσματα για κλώση (λιπαντικά κλώσης, υγραντικές ουσίες), έλαια για την περιέλιξη νήματος σε κώνους, έλαια για το στημόνιασμα και τη συστροφή, κηροί, έλαια πλέξης, έλαια από σιλικόνη και ανόργανες ουσίες. Λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα κάθε συστατικού.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Εν προκειμένω, μια ουσία θεωρείται «βιοαποδομήσιμη ή επιδεχόμενη απομάκρυνση σε εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων»:

- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B ή ISO 9888 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 70 %,
- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 ή ISO 14593 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 60 %,
- όταν, από τη δοκιμή με μια από τις μεθόδους OECD 303 ή ISO 11733 διαπιστώνεται ποσοστό αποδόμησης εντός 28 ημερών, τουλάχιστον 80 %,
- ή, προκειμένου για ουσίες για τις οποίες δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν οι προαναφερόμενες μέθοδοι δοκιμών, εφόσον παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν ανάλογα επίπεδα βιοαποδόμησης ή απομάκρυνσης.

Ο αιτών παρέχει κατάλληλη τεκμηρίωση, φύλλα δεδομένων ασφαλείας, εκθέσεις δοκιμών ή/και δηλώσεις σχετικά με τις μεθόδους δοκιμών και τα αποτελέσματα που προαναφέρονται, ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο για όλα τα πρόσθετα ή παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

10.3. Η περιεκτικότητα σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες (PAH) στο κλάσμα πετρελαιοειδών προϊόντος είναι κατώτερη από 3 % κατά βάρος.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει κατάλληλη τεκμηρίωση, φύλλα δεδομένων ασφαλείας, δελτία πληροφοριών για το προϊόν ή δηλώσεις, όπου αναφέρεται η περιεκτικότητα σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες ή ότι δεν χρησιμοποιούνται προϊόντα που περιέχουν πετρελαιοειδή.

11. Βιοκτόνα ή βιοστατικά προϊόντα

Χλωροφαινόλες (τα άλατα και οι εστέρες τους), πολυχλωριούχο διφαινύλιο (PCB) και οργανοκασσιτερίκες ενώσεις δεν χρησιμοποιούνται κατά τη μεταφορά ή την αποθήκευση των προϊόντων και ημικατεργασμένων προϊόντων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται αυτές οι ουσίες ή οι ενώσεις για το νήμα, το ύφασμα και το τελικό προϊόν. Εάν η βεβαίωση αυτή υπόκειται σε εξακρίβωση χρησιμοποιείται η ακόλουθη μέθοδος δοκιμών και οριακή τιμή: κατά περίπτωση εκχύλιση, σχηματισμός παραγώγων εστέρων με οξικό ανυδρίτη, προσδιορισμός διά χρωματογραφίας υγρού-αερίου σε τριχοειδή στήλη με ανίχνευση σύλληψης ηλεκτρονίου, οριακή τιμή 0,05 ppm.

12. Αποχρωματισμός

Δεν επιτρέπεται η χρήση αλάτων βαρέων μετάλλων (πλην του σιδήρου) ή φορμαλδεΐδης για τον αποχρωματισμό.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

13. Αύξηση βάρους

Δεν επιτρέπεται η χρήση ενώσεων του δημητρίου για την αύξηση του βάρους των νημάτων ή υφασμάτων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

14. Όλες οι χημικές ενώσεις και τα χημικά παρασκευάσματα

Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται αιθοξυλακκυλοφαινόλες (APEO), γραμμικά αλκυλοβενζολοσουλφονικά άλατα (LAS), δις (υδρογονωμένο αλκυλοστεαρ)-διμεθυλαμμώνιο-χλωρίδιο (DTDMAC), διστεαρυλοδιμεθυλαμμώνιο-χλωρίδιο (DSDMAC), δις (υδρογονωμένο στέαρ)-διμεθυλαμμώνιο-χλωρίδιο (DHTDMAC), τετραοξική αιθυλενοδιαμίνη (EDTA) και πενταοξική διαιθυλενοτριαμίνη (DTPA), ούτε να υπεισέρχονται στη σύνθεση χρησιμοποιούμενων παρασκευασμάτων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

15. Απορρυπαντικά, μαλακτικά υφασμάτων και συμπλεκτικοί παράγοντες

Σε κάθε εγκατάσταση υγρής κατεργασίας, τουλάχιστον το 95 % κατά βάρος των μαλακτικών υφασμάτων, των συμπλεκτικών παραγόντων και των απορρυπαντικών είναι επαρκώς βιοαποδομήσιμα ή επιδεχόμενα απομάκρυνση σε εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων.

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τασιενεργές ουσίες των απορρυπαντικών και των μαλακτικών υφασμάτων σε κάθε εγκατάσταση υγρής κατεργασίας, οι οποίες είναι τελικά βιοαποδομήσιμες (βιοδιασπώμενες) υπό αερόβιες συνθήκες.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: «βιοαποδομήσιμες ή επιδεχόμενες απομάκρυνση σε εγκατάσταση καθαρισμού λυμάτων» όπως ορίζεται ανωτέρω στο κριτήριο σχετικά με τις βοηθητικές ουσίες και για το φινίρισμα των ινών και νημάτων. Ο αιτών παρέχει κατάλληλη τεκμηρίωση, φύλλα δεδομένων ασφαλείας, εκθέσεις δοκιμών ή/και δηλώσεις σχετικά με τις μεθόδους δοκιμών και τα αποτελέσματα που προαναφέρονται, ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο για όλα τα απορρυπαντικά, μαλακτικά υφασμάτων και συμπλεκτικούς παράγοντες που χρησιμοποιούνται.

Η «τελική αερόβια βιοδιάσπαση» πρέπει να ερμηνευθεί όπως ορίζεται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹). Ο αιτών παρέχει κατάλληλη τεκμηρίωση, φύλλα δεδομένων ασφαλείας, εκθέσεις δοκιμών ή/και δηλώσεις σχετικά με τις μεθόδους δοκιμών και τα αποτελέσματα που προαναφέρονται, ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο για όλες τις τασιενεργές ουσίες των απορρυπαντικών και των μαλακτικών υφασμάτων.

16. Λευκαντικά: Δεν χρησιμοποιούνται ενώσεις του χλωρίου για τη λεύκανση νημάτων, υφασμάτων και τελικών προϊόντων.

Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για την παραγωγή συνθετικών ινών κυτταρίνης (βλέπε κριτήριο 6.1).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται λευκαντικά με ενώσεις του χλωρίου.

17. Προσμείξεις στις βαφές: χρωστικές ύλες με συνάφεια με τις ίνες (διαλυτές ή αδιάλυτες)

Η περιεκτικότητα των χρησιμοποιούμενων βαφών σε προσμείξεις μεταλλικών ιόντων δεν υπερβαίνει τις ακόλουθες τιμές: Ag 100 ppm· As 50 ppm· Ba 100 ppm· Cd 20 ppm· Co 500 ppm· Cr 100 ppm· Cu 250 ppm· Fe 2 500 ppm· Hg 4 ppm· Mn 1 000 ppm· Ni 200 ppm· Pb 100 ppm· Se 20 ppm· Sb 50 ppm· Sn 250 ppm· Zn 1 500 ppm.

Οποιοδήποτε μέταλλο χρησιμοποιείται ως συστατικό του μορίου της βαφής (π.χ. βαφές συμπλοκοποιημένου μετάλλου, ορισμένες βαφές αντίδρασης κ.λπ.) δεν λαμβάνονται υπόψη όταν αξιολογείται η συμμόρφωση προς τις τιμές αυτές, οι οποίες αφορούν μόνο τις προσμείξεις.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει δήλωση συμμόρφωσης.

18. Προσμείξεις στα χρώματα επιστρώσεως (πιγμέντα): αδιάλυτες χρωστικές ύλες χωρίς συνάφεια με τις ίνες

Η περιεκτικότητα των χρησιμοποιούμενων πιγμένων σε προσμείξεις μεταλλικών ιόντων δεν υπερβαίνει τις ακόλουθες τιμές: As 50 ppm· Ba 100 ppm· Cd 50 ppm· Cr 100 ppm· Hg 25 ppm· Pb 100 ppm· Se 100 ppm· Sb 250 ppm· Zn 1 000 ppm.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει δήλωση συμμόρφωσης.

(¹) ΕΕ L 104 της 8.4.2004, σ. 1.

19. Βαφή προστύψεως χρωμίου

Δεν επιτρέπεται η βαφή προστύψεως χρωμίου.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

20. Βαφές με συμπλοκοποιημένο μέταλλο

Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται συμπλοκοποιημένες βαφές οι οποίες έχουν ως βάση χαλκό, χρώμιο ή νικέλιο:

20.1. Για βαφές κυτταρινούχων ινών, νημάτων ή υφασμάτων, όπου η σύνθεση της βαφής περιλαμβάνει χρώμα μεταλλικών συμπλόκων, το ποσοστό κάθε χρησιμοποιηθέντος χρώματος μεταλλικών συμπλόκων (πρώτη ύλη για τη διεργασία) που διοχετεύεται στον καθαρισμό λυμάτων (είτε εντός είτε εκτός της βιομηχανικής εγκατάστασης) είναι χαμηλότερο από 20 %.

Για όλες τις άλλες διεργασίες βαφής, όπου η σύνθεση της βαφής περιλαμβάνει χρώμα μεταλλικών συμπλόκων, το ποσοστό κάθε χρησιμοποιούμενου χρώματος μεταλλικών συμπλόκων (πρώτη ύλη για τη διεργασία) που διοχετεύεται στον καθαρισμό λυμάτων (είτε εντός είτε εκτός της βιομηχανικής εγκατάστασης) είναι χαμηλότερο από 7 %.

Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται ή τεκμηριώση και εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μέθοδοι: ISO 8288 για Cu, Ni και EN 1233 για Cr.

20.2. Οι εκπομπές στο νερό μετά την επεξεργασία δεν υπερβαίνουν τις ακόλουθες τιμές για τα αντίστοιχα στοιχεία: Cu 75 mg/kg (ίνες, νήματα ή υφάσματα)· Cr 50 mg/kg· Ni 75 mg/kg.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται ή τεκμηριώση και εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μέθοδοι: ISO 8288 για Cu, Ni και EN 1233 για Cr.

21. Αζωχρώματα

Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωχρωμάτων που είναι δυνατόν να διασπαστούν σε οιαδήποτε από τις ακόλουθες αρωματικές αμίνες:

4-aminodiphenyl	(92-67-1)
Benzidine	(92-87-5)
4-chloro-o-toluidine	(95-69-2)
2-naphthylamine	(91-59-8)
o-amino-azotoluene	(97-56-3)
2-amino-4-nitrotoluene	(99-55-8)
p-chloroaniline	(106-47-8)
2,4-diaminoanisol	(615-05-4)
4,4'-diaminodiphenylmethane	(101-77-9)
3,3'-dichlorobenzidine	(91-94-1)
3,3'-dimethoxybenzidine	(119-90-4)
3,3'-dimethylbenzidine	(119-93-7)
3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodiphenylmethane	(838-88-0)
p-cresidine	(120-71-8)
4,4'-oxydianiline	(101-80-4)

4,4'-thiodianiline	(139-65-1)
o-toluidine	(95-53-4)
2,4-diaminotoluene	(95-80-7)
2,4,5-trimethylaniline	(137-17-7)
4-aminoazobenzene	(60-09-3)
o-anisidine	(90-04-0)
2,4-Xylidine	
2,6-Xylidine	

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται αυτά τα χρώματα. Σε περίπτωση που απαιτείται εξακρίβωση της δήλωσης χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα πρότυπα = EN 14 362-1 και 2 (σημείωση: επειδή ενδέχεται να προκύψουν ψευδοθετικές τιμές για το 4-αμινοαζωβενζόλιο, συνιστάται επιβεβαίωση).

22. Βαφές καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες ή τοξικές για την αναπαραγωγή

22.1. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες βαφές:

- C.I. Basic Red 9,
- C.I. Disperse Blue 1,
- C.I. Acid Red 26,
- C.I. Basic Violet 14,
- C.I. Disperse Orange 11,
- C. I. Direct Black 38,
- C. I. Direct Blue 6,
- C. I. Direct Red 28,
- C. I. Disperse Yellow 3.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται τέτοιες βαφές.

22.2. Δεν επιτρέπεται η χρήση βαφών ή παρασκευασμάτων βαφών που περιέχουν άνω του 0,1 % κατά βάρος ουσίες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν τη στιγμή της χρησιμοποίησής τους με μια από τις ακόλουθες φράσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών):

- R40 (περιορισμένες ενδείξεις καρκινογόνου δράσης),
- R45 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο),
- R46 (μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες),
- R49 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο από εισπνοή),

- R60 (μπορεί να επιδράσει δυσμενώς στη γονιμότητα),
- R61 (μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο έμβρυο),
- R62 (πιθανός κίνδυνος δυσμενούς επίδρασης στη γονιμότητα),
- R63 (πιθανός κίνδυνος βλάβης στο έμβρυο),
- R68 (πιθανός κίνδυνος μονίμων επιδράσεων),

όπως καθορίζονται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Εναλλακτικά, επιτρέπεται η ταξινόμηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να προστίθενται στις πρώτες ύλες ουσίες ή παρασκευάσματα που έχουν χαρακτηριστεί, ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν, κατά τον χρόνο της χρησιμοποίησής τους, με μια από τις ακόλουθες δηλώσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών): H351, H350, H340, H350i, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται τέτοιες βαφές.

23. Δυνάμει ευαισθητοποιητικές βαφές

Δεν χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες βαφές:

— C.I. Disperse Blue 3	C.I. 61 505
— C.I. Disperse Blue 7	C.I. 62 500
— C.I. Disperse Blue 26	C.I. 63 305
— C.I. Disperse Blue 35	
— C.I. Disperse Blue 102	
— C.I. Disperse Blue 106	
— C.I. Disperse Blue 124	
— C.I. Disperse Brown 1	
— C.I. Disperse Orange 1	C.I. 11 080
— C.I. Disperse Orange 3	C.I. 11 005
— C.I. Disperse Orange 37	
— C.I. Disperse Orange 76
(προηγούμενος καταχωρισμένη ως Orange 37)	
— C.I. Disperse Red 1	C.I. 11 110
— C.I. Disperse Red 11	C.I. 62 015
— C.I. Disperse Red 17	C.I. 11 210
— C.I. Disperse Yellow 1	C.I. 10 345
— C.I. Disperse Yellow 9	C.I. 10 375
— C.I. Disperse Yellow 39	
— C.I. Disperse Yellow 49	

⁽¹⁾ ΕΕ 196 της 16.8.1967, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται αυτά τα χρώματα.

24. Αλογονούχοι φορείς για πολυεστέρα

Η χρήση αλογονούχων φορέων δεν επιτρέπεται.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται.

25. Τυποβαφή

25.1. Οι χρησιμοποιούμενες τυπωτικές πάστες δεν περιέχουν πτητικές οργανικές ενώσεις, όπως π.χ. τερεβινθέλαιο, σε αναλογία μεγαλύτερη από 5 % (ως πτητική οργανική ένωση –VOC– νοείται κάθε οργανική ένωση με τάση ατμών 0,01 kPa ή μεγαλύτερη στους 293,15 K, ή με ανάλογη πτητικότητα στις συγκεκριμένες συνθήκες χρήσης).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν διενεργήθηκε τυποβαφή ή την κατάλληλη τεκμηρίωση από την οποία προκύπτει η συμμόρφωση, μαζί με πιστοποιητικό συμμόρφωσης.

25.2. Δεν επιτρέπεται τυποβαφή με βάση την πλαστισόλη (plastisol).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν διενεργήθηκε τυποβαφή ή την κατάλληλη τεκμηρίωση από την οποία προκύπτει η συμμόρφωση, μαζί με πιστοποιητικό συμμόρφωσης.

26. Φορμαλδεύδη

Η αναλογία της ελεύθερης και μερικώς υδρολυτής φορμαλδεύδης στο τελικό ύφασμα δεν υπερβαίνει τα 20 ppm στα προϊόντα που προορίζονται για παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών, τα 30 ppm στα προϊόντα που έρχονται σε άμεση επαφή με το δέρμα και τα 75 ppm σε όλα τα υπόλοιπα προϊόντα.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει είτε βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν προϊόντα περιέχοντα φορμαλδεύδη ή έκθεση δοκιμής κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε η εξής μέθοδος: EN ISO 14184-1.

27. Απόρριψη λυμάτων της υγρής επεξεργασίας

27.1. Ο ετήσιος μέσος όρος του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου (COD) των λυμάτων από εγκαταστάσεις υγρής επεξεργασίας (εκτός των εγκαταστάσεων απολίπανσης μαλλιού ή διαβροχής λιναριού) που διοχετεύονται σε επιφανειακά ύδατα μετά τον καθαρισμό τους (είτε εντός είτε εκτός των εγκαταστάσεων) δεν υπερβαίνει τα 20 g/kg.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών, σύμφωνα με το ISO 6060, που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

27.2. Εάν τα λύματα καθαρίζονται εντός των εγκαταστάσεων και διοχετεύονται απευθείας στα επιφανειακά ύδατα, το pH τους είναι μεταξύ 6 και 9 (εκτός εάν το pH του υδάτινου αποδέκτη βρίσκεται εκτός των ορίων αυτών) και η θερμοκρασία τους δεν υπερβαίνει τους 40 °C (εκτός εάν η θερμοκρασία του υδάτινου αποδέκτη είναι υψηλότερη).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

28. Επιβραδυντικά φλόγας

Επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στο προϊόν μόνον τα επιβραδυντικά φλόγας που είναι χημικώς δεσμευμένα στην πολυμερισμένη ίνα ή στην επιφάνεια της ίνας (δραστικά επιβραδυντικά φλόγας). Εάν τα χρησιμοποιηθέντα επιβραδυντικά φλόγας χαρακτηρίζονται με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες φράσεις κινδύνου, τα εν λόγω δραστικά επιβραδυντικά φλόγας, πρέπει κατά τη χρησιμοποίησή τους να υφίστανται χημική μετατροπή ώστε να μην δύνανται πλέον, να υπαχθούν σε κάποια από τις εν λόγω φράσεις κινδύνου. (Στο κατεργασμένο τμήμα ή ύφασμα υπό μορφή που είχε πριν χρησιμοποιηθεί παραμένει λιγότερο από 0,1 % του επιβραδυντικού φλόγας.)

— R40 (περιορισμένες ενδείξεις καρκινογόνου δράσης),

— R45 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο),

— R46 (μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες),

- R49 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο από εισπνοή),
- R50 (πολύ τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),
- R51 (τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),
- R52 (βλαβερό για τους υδρόβιους οργανισμούς),
- R53 (μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες δυσμενείς επιδράσεις στο υδάτινο περιβάλλον),
- R60 (μπορεί να επιδράσει δυσμενώς στη γονιμότητα),
- R61 (μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο έμβρυο),
- R62 (πιθανός κίνδυνος δυσμενούς επίδρασης στη γονιμότητα),
- R63 (πιθανός κίνδυνος βλάβης στο έμβρυο),
- R68 (πιθανός κίνδυνος μόνιμων επιδράσεων),

όπως καθορίζονται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ.

Εξαιρούνται τα επιβραδυντικά φλόγας που απλώς αναμειγνύονται με την πολυμερισμένη ίνα ή με την επίχριση των κλωστού-φαντουργικών (πρόσθετα επιβραδυντικά φλόγας).

Εναλλακτικά, επιτρέπεται η ταξινόμηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να προστίθενται στις πρώτες ύλες ουσίες ή παρασκευάσματα που έχουν χαρακτηριστεί, ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν, κατά τον χρόνο της χρησιμοποίησής τους, με μια από τις ακόλουθες δηλώσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει είτε δήλωση ότι δεν έχουν χρησιμοποιηθεί πρόσθετα επιβραδυντικά φλόγας, είτε δηλώνει τα δραστικά επιβραδυντικά φλόγας που έχουν χρησιμοποιηθεί, εάν έχουν χρησιμοποιηθεί, και παρέχει τεκμηρίωση (όπως π.χ. φύλλα δεδομένων ασφαλείας) ή/και βεβαιώσεις σύμφωνα με τις οποίες τα εν λόγω επιβραδυντικά φλόγας πληρούν το παρόν κριτήριο.

29. Φινιρίσματα με αποφυγή πηλματος

Οι αλογονομένες ουσίες ή παρασκευάσματα εφαρμόζονται μόνο σε μάλλινα φυτίλια και ίνες απολιπασμένου μαλλιού.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται (εκτός εάν χρησιμοποιούνται σε μάλλινα φυτίλια και ίνες απολιπασμένου μαλλιού).

30. Φινιρίσματα υφασμάτων

Ο όρος «φινιρίσμα» καλύπτει όλες τις φυσικές και χημικές κατεργασίες με τις οποίες αποδίδονται στα υφάσματα συγκεκριμένες ιδιότητες όπως απαλότητα, αδιαβροχοποίηση, ευκολία φροντίδας κ.λπ.

Δεν επιτρέπεται η χρήση ουσιών ή παρασκευασμάτων φινιρίσματος που περιέχουν άνω του 0,1 % κατά βάρος ουσίες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν τη στιγμή της χρησιμοποίησής τους με μια από τις ακόλουθες φράσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών):

- R40 (περιορισμένες ενδείξεις καρκινογόνου δράσης),
- R45 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο),
- R46 (μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες),
- R49 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο από εισπνοή),
- R50 (πολύ τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),

- R51 (τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),
- R52 (βλαβερό για τους υδρόβιους οργανισμούς),
- R53 (μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες δυσμενείς επιδράσεις στο υδάτινο περιβάλλον),
- R60 (μπορεί να επιδράσει δυσμενώς στη γονιμότητα),
- R61 (μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο έμβρυο),
- R62 (πιθανός κίνδυνος δυσμενούς επίδρασης στη γονιμότητα),
- R63 (πιθανός κίνδυνος βλάβης στο έμβρυο),
- R68 (πιθανός κίνδυνος μονίμων επιδράσεων),

όπως ορίζονται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ.

Εναλλακτικά, επιτρέπεται η ταξινόμηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να προστίθενται στις πρώτες ύλες ουσίες ή παρασκευάσματα που έχουν χαρακτηριστεί, ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν, κατά τον χρόνο της χρησιμοποίησής τους, με μια από τις ακόλουθες δηλώσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει είτε βεβαίωση ότι δεν έχουν χρησιμοποιηθεί φινιρίσματα, ή δηλώνει τα φινιρίσματα που έχουν χρησιμοποιηθεί και παρέχει τεκμηρίωση (όπως φύλλα δεδομένων ασφαλείας) ή/και βεβαιώσεις ότι οι ουσίες για τα φινιρίσματα πληρούν το παρόν κριτήριο.

31. Πληρωτικά υλικά

- 31.1. Τα πληρωτικά υλικά που αποτελούνται από κλωστοϋφαντουργικές ίνες πληρούν τα κριτήρια για τις κλωστοϋφαντουργικές ίνες (1-9), κατά περίπτωση.
- 31.2. Τα πληρωτικά υλικά πρέπει να πληρούν το κριτήριο 11 σχετικά με τα «βιοκτόνα ή βιοστατικά προϊόντα» και το κριτήριο 26 σχετικά με τη «φορμαλδεύδη».
- 31.3. Απορρυπαντικά και άλλες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται για την πλύση των πληρωτικών υλικών (πούπουλα, φτερά, φυσικές ή συνθετικές ίνες) πληρούν το κριτήριο 14 σχετικά με τις «βοηθητικές χημικές ουσίες» και το κριτήριο 15 σχετικά με «απορρυπαντικά, μαλακτικά υφασμάτων και συμπλεκτικούς παράγοντες».

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Όπως προβλέπεται στα αντίστοιχα κριτήρια.

32. Επιστρώσεις, επικαλύψεις με επικολητά λεπτά φύλλα και μεμβράνες

- 32.1. Τα προϊόντα από πολυουρεθάνη πληρούν το κριτήριο του σημείου 3.1 σχετικά με τις οργανοκασσιτερικές ενώσεις και το κριτήριο του σημείου 3.2 σχετικά με τις ατμοσφαιρικές εκπομπές αρωματικών δισοκυανικών ενώσεων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Όπως προβλέπεται στα αντίστοιχα κριτήρια.

- 32.2. Τα προϊόντα από πολυεστέρα πληρούν το κριτήριο του σημείου 8.1 σχετικά με την ποσότητα αντιμονίου και το κριτήριο του σημείου 8.2 σχετικά με τις εκπομπές των πτητικών οργανικών ενώσεων (VOC) κατά τον πολυμερισμό.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Όπως προβλέπεται στα αντίστοιχα κριτήρια.

- 32.3. Κατά την παραγωγή των επιστρώσεων, των επικαλύψεων με επικολητά λεπτά φύλλα και των μεμβρανών δεν χρησιμοποιούνται πλαστικοποιητές ή διαλύτες, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν τη στιγμή της χρησιμοποίησής τους με μια από τις ακόλουθες φράσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών):

- R40 (περιορισμένες ενδείξεις καρκινογόνου δράσης),
- R45 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο),
- R46 (μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες),

- R49 (μπορεί να προκαλέσει καρκίνο από εισπνοή),
- R50 (πολύ τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),
- R51 (τοξικό στους υδρόβιους οργανισμούς),
- R52 (βλαβερό για τους υδρόβιους οργανισμούς),
- R53 (μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες δυσμενείς επιδράσεις στο υδάτινο περιβάλλον),
- R60 (μπορεί να επιδράσει δυσμενώς στη γονιμότητα),
- R61 (μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο έμβρυο),
- R62 (πιθανός κίνδυνος δυσμενούς επίδρασης στη γονιμότητα),
- R63 (πιθανός κίνδυνος βλάβης στο έμβρυο),
- R68 (πιθανός κίνδυνος μονίμων επιδράσεων),

όπως ορίζεται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ.

Εναλλακτικά, επιτρέπεται η ταξινόμηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να προστίθενται στις πρώτες ύλες ουσίες ή παρασκευάσματα που έχουν χαρακτηριστεί, ή είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν, κατά τον χρόνο της χρησιμοποίησής τους, με μια από τις ακόλουθες δηλώσεις κινδύνου (ή συνδυασμούς αυτών): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποιούνται αυτοί οι πλαστικοποιητές ή διαλύτες.

32.4. Οι εκπομπές VOC στην ατμόσφαιρα δεν υπερβαίνουν τα 10 g C/kg.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει λεπτομερή τεκμηρίωση ή/και εκθέσεις δοκιμών που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης.

33. Κατανάλωση ενέργειας και νερού

Ο αιτών παρέχει στοιχεία για την κατανάλωση ενέργειας και νερού στις εγκαταστάσεις υγρής κατεργασίας.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται ανωτέρω.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ

Τα ακόλουθα κριτήρια ισχύουν για το βαμμένο νήμα, το τελικό ύφασμα ή το τελικό προϊόν, με τις αντίστοιχες δοκιμασίες.

34. Μεταβολή διαστάσεων κατά το πλύσιμο και το στέγνωμα

Οι μεταβολές των διαστάσεων κατά το πλύσιμο και το στέγνωμα δεν υπερβαίνουν:

- + η - 2 % για κουρτίνες και υφάσματα επιπλώσεων που αφαιρούνται και πλένονται,
- περισσότερο από - 8 % ή + 4 % για άλλα υφαντά και για ανθεκτικά μη υφασμένα προϊόντα, άλλα πλεκτά προϊόντα ή για υφάσματα σπογγώδους υφής.

Το παρόν κριτήριο δεν ισχύει για:

- ίνες ή νήματα,

- προϊόντα στην επισήμανση των οποίων γράφεται σαφώς η ένδειξη «στεγνό καθάρισμα μόνο» ή ανάλογη ένδειξη (στο μέτρο που αυτού του είδους η επισήμανση αποτελεί συνήθη πρακτική για τα εν λόγω προϊόντα),
- υφάσματα επιπλώσεων που δεν είναι δυνατό να αφαιρεθούν και δεν πλένονται.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει πρακτικά δοκιμασιών χρησιμοποιώντας τα εξής πρότυπα EN ISO 63 30, ISO 5077 ως εξής: 3 τρεις πλύσεις στη θερμοκρασία που αναγράφεται στην ετικέτα του προϊόντος, και στέγνωμα σε στεγνωτήριο ρούχων μετά από κάθε πλύση, εκτός και αν στην ετικέτα του προϊόντος προβλέπονται άλλες μέθοδοι στεγνώματος.

35. Αντοχή χρωματισμών στο πλύσιμο

Η αντοχή των χρωματισμών στο πλύσιμο είναι τουλάχιστον επιπέδου 3-4 ως προς την αλλαγή χρώματος και τουλάχιστον επιπέδου 3-4 ως προς το λέκτισμα.

Το κριτήριο αυτό δεν ισχύει για προϊόντα στην επισήμανση των οποίων αναγράφεται σαφώς η ένδειξη «στεγνό καθάρισμα μόνο» ή ανάλογη ένδειξη (στο μέτρο που αυτού του είδους η επισήμανση αποτελεί συνήθη πρακτική για τα εν λόγω προϊόντα), για λευκά προϊόντα ή προϊόντα που δεν έχουν βαφεί ούτε τυπωθεί ή για υφάσματα επιπλώσεων που δεν πλένονται.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εξής πρότυπο EN: ISO 105 C06 (μία μόνο πλύση, στη θερμοκρασία που αναγράφεται στην ετικέτα του προϊόντος, με υπερβρορική σκόνη πλυσίματος).

36. Αντοχή χρωματισμών στην εφίδρωση (όξινο και αλκαλικό περιβάλλον)

Η αντοχή χρωματισμών στην εφίδρωση (σε όξινο και αλκαλικό περιβάλλον) είναι τουλάχιστον επιπέδου 3-4 (αλλαγή χρώματος και λέκτισμα).

Επιτρέπεται ωστόσο επίπεδο 3 όταν τα υφάσματα ταυτόχρονα είναι σκουρόχρωμα (πρότυπο βάθος > 1/1) και είναι κατασκευασμένα από αναγεννημένο μαλλί ή περιέχουν άνω του 20 % μετάξι.

Το παρόν κριτήριο δεν ισχύει για τα λευκά προϊόντα, τα προϊόντα που δεν έχουν βαφεί ή τυπωθεί, τα υφάσματα επιπλώσεων, τις κουρτίνες ή παρόμοια κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα διακόσμησης εσωτερικών χώρων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εξής πρότυπο EN: ISO 105 E04 (όξινο και αλκαλικό περιβάλλον, σύγκριση με ύφασμα πολλών ινών).

37. Αντοχή χρωματισμών σε υγρή τριβή

Η αντοχή χρωματισμών σε υγρή τριβή είναι τουλάχιστον επιπέδου 2-3. Επιτρέπεται ωστόσο επίπεδο 2 εάν πρόκειται για ντένιμ που έχει βαφεί με ινδική.

Το κριτήριο αυτό δεν ισχύει για τα λευκά προϊόντα ή τα προϊόντα που δεν έχουν βαφεί ή τυπωθεί.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εξής πρότυπο EN: ISO 105 X12.

38. Αντοχή χρωματισμών σε ξηρή τριβή

Η αντοχή χρωματισμών σε ξηρή τριβή πρέπει να είναι τουλάχιστον επιπέδου 4.

Επιτρέπεται ωστόσο επίπεδο 3-4 εάν πρόκειται για ντένιμ που έχει βαφεί με ινδική.

Το κριτήριο αυτό δεν ισχύει για τα λευκά προϊόντα, τα προϊόντα που δεν έχουν βαφεί ή τυπωθεί, τις κουρτίνες ή παρόμοια κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα διακόσμησης εσωτερικών χώρων.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εξής πρότυπο EN: ISO 105 X12.

39. Αντοχή χρωματισμών στο φως

Για τα υφάσματα επιπλώσεων, τις κουρτίνες ή τα παραπετάσματα, η αντοχή χρωματισμών στο φως πρέπει να είναι τουλάχιστον επιπέδου 5. Για όλα τα λοιπά προϊόντα, η αντοχή χρωματισμών στο φως πρέπει να είναι τουλάχιστον επιπέδου 4.

Ωστόσο, επίπεδο 4 επιτρέπεται για υφάσματα επιπλώσεων, τις κουρτίνες ή τα παραπετάσματα που είναι ανοιχτόχρωμα (πρότυπο βάθος < 1/12) και περιλαμβάνουν άνω του 20 % μαλλί ή άλλες κερατινούχες ίνες, ή άνω του 20 % μετάξι, ή άνω του 20 % λινάρι ή άλλες ίνες στελέχους.

Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για τα στρωματόπανα, τα προστατευτικά στρωμάτων ή τα εσώρουχα.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει εκθέσεις δοκιμών κατά τις οποίες χρησιμοποιήθηκε το εξής πρότυπο EN: ISO 105 B02.

40. Πληροφορίες που αναγράφονται επί του οικολογικού σήματος

Το τετραγωνίδιο 2 του οικολογικού σήματος περιλαμβάνει το ακόλουθο κείμενο:

- ενθάρρυνση της χρήσης αειφόρα παραγόμενων ινών,
- ανθεκτικό και υψηλής ποιότητας,
- περιορισμένη χρήση επικίνδυνων ουσιών.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών παρέχει δείγμα της συσκευασίας του προϊόντος όπου να εμφανίζεται η ετικέτα, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης με το παρόν κριτήριο.
